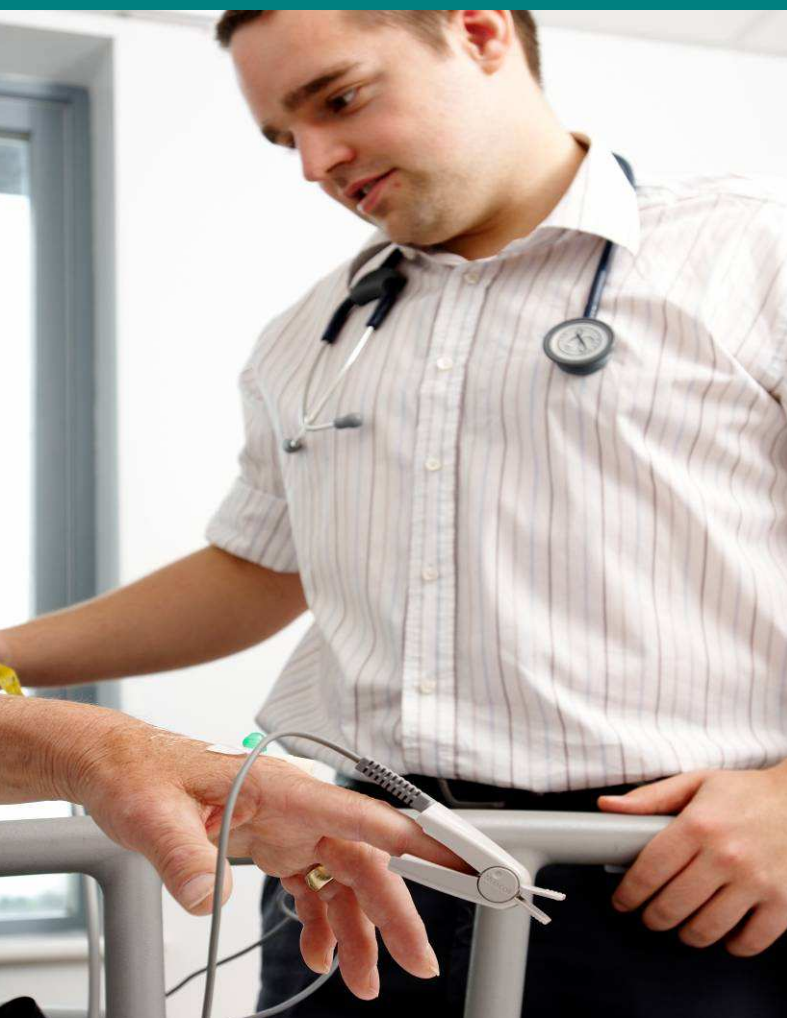

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2014 / 15

	Rhif Tudalen
Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr Dros Dro	2
Ynglŷn â'r Bwrdd Iechyd	3
Ansawdd a Diogelwch	5
Cadw Gwybodaeth yn Ddiogel	6
Barod am Argyfwng	9
Ein Gweithlu	9
Gofalu am ein Staff	13
Ymgysylltu â Staff a Chyfathrebu â hwy	14
Ystadau ac Isadeiledd - Buddsoddiad a Datblygiadau	14
Perfformiad a Chyllid	16
Ymrwymadau Cymdeithasol	22
Ymrwymadau Amgylcheddol	23
Gofal Cychwynnol ac Ardaloedd Lleol	32
Ymgysylltu ac Ymgynghori - Cynnwys Pobl yn ein cynlluniau	33
Profiad y Claf	35
Gwirfoddoli	37
Gweithio i Wella	38
Gwella Gwasanaeth	39
Awyr Las	41
Y Gymraeg	41
Ymchwil a Datblygiad	43
Iechyd Cyhoeddus	43
Ein Bwrdd	46
Datganiadau o Fuddiant y Cyfarwyddwyr	51
Prif Gyfriflenni Ariannol a Nodiadau	52
Adroddiad Tâl	57
Adroddiad y Swyddog Atebol	72
Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar y Datganiadau Ariannol Cryno	73

Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr Dros Dro

Croeso i Adroddiad Blynyddol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar gyfer 2014/15.

Rydym yn falch o adrodd ar lwyddiannau arbennig gan ein staff a'r rhai sy'n gweithio yng ngofal cychwynnol. Rydym yn falch o'u hymrwymiad, eu proffesiynoldeb a'u penderfynoldeb i roi gofal arbennig i boblogaeth Gogledd Cymru

Yn anffodus cysgodwyd y gofal arbennig hwn wrth i'r flwyddyn fynd ymlaen gan faterion anodd o'r gorffennol ac o'r presennol.

Yr un mwyaf blaenllaw o'r rhain oedd y sefyllfa yn Ward Tawel Fan yn Uned Ablett yn Ysbyty Glan Clwyd. Er y caewyd yr Uned gan y Bwrdd ym mis Rhagfyr 2013, dim ond yn dilyn yr ymchwiliad annibynnol a'r adroddiad gan Donna Ockenden daeth y darlun llawn ynglŷn â'r gofal hynod frawychus a gafodd nifer o gleifion. Pasiwyd hyn i Heddlu Gogledd Cymru ym mis Medi 2014 ac yna'i gyhoeddi ym mis Mai 2015 unwaith roedd eu hymchwiliadau wedi eu cwblhau. Mae'r Bwrdd Iechyd yn awr yn gorfod sicrhau nad yw'r fath sefyllfa yn gallu digwydd eto yn y dyfodol.

Erbyn hydref 2014, fe wnaeth Llywodraeth Cymru godi pryderon sylweddol am wasanaethau iechyd meddwl y Bwrdd Iechyd yn gyffredinol, ei allu i reoli prosiectau cyfalaf mawr a'i berfformiad ariannol gwael. O ganlyniad roedd y Bwrdd Iechyd yn agored i ymyrraeth wedi'i thargeddu gan Lywodraeth Cymru.

Parhaodd y sefyllfa yn gynnar yn 2015 fod yn achos o bryder ac ychwanegwyd at hyn gan benderfyniad y Bwrdd Iechyd ynglŷn â sefydlogrwydd tymor byr ein gwasanaethau mamolaeth.

O ganlyniad i'r rhain a phryderon eraill, rhoddwyd y Bwrdd Iechyd mewn mesurau arbennig gan Llywodraeth Cymru yn gynnar ym mis Mehefin 2015 a gwaharddwyd y Prif Weithredwr o'i swydd.

Mae hwn yn nodi pwynt isel neu'n drobwynt yn hanes byr y Bwrdd Iechyd gyda'r cyfle i ddatrys nifer o faterion hanesyddol a phresennol o'r diwedd ac i roi'r Bwrdd ar sylfaen ddiogel ar gyfer y dyfodol. Mae'r Bwrdd yn benodol angen gwrando ar ei staff ac ar y cyhoedd, ac yna dros y flwyddyn nesaf datblygu cynllun ar gyfer gwasanaethau iechyd yng Ngogledd Cymru am y blynyddoedd nesaf.

Uwchlaw pob dim arall mae'r Bwrdd Iechyd yn gorfod ennill ymddiriedaeth a hyder ein cleifion, staff, cyhoedd, rhanddeiliaid a chynrychiolwyr etholedig Gogledd Cymru. Mae'r Bwrdd cyfan yn ymrwymedig i gyflawni hyn yn ystod 2015/16.

Dr Peter Higson OBE
Cadeirydd

Simon Dean
Prif Weithredwr Dros Dro

Ynglŷn â'r Bwrdd Iechyd

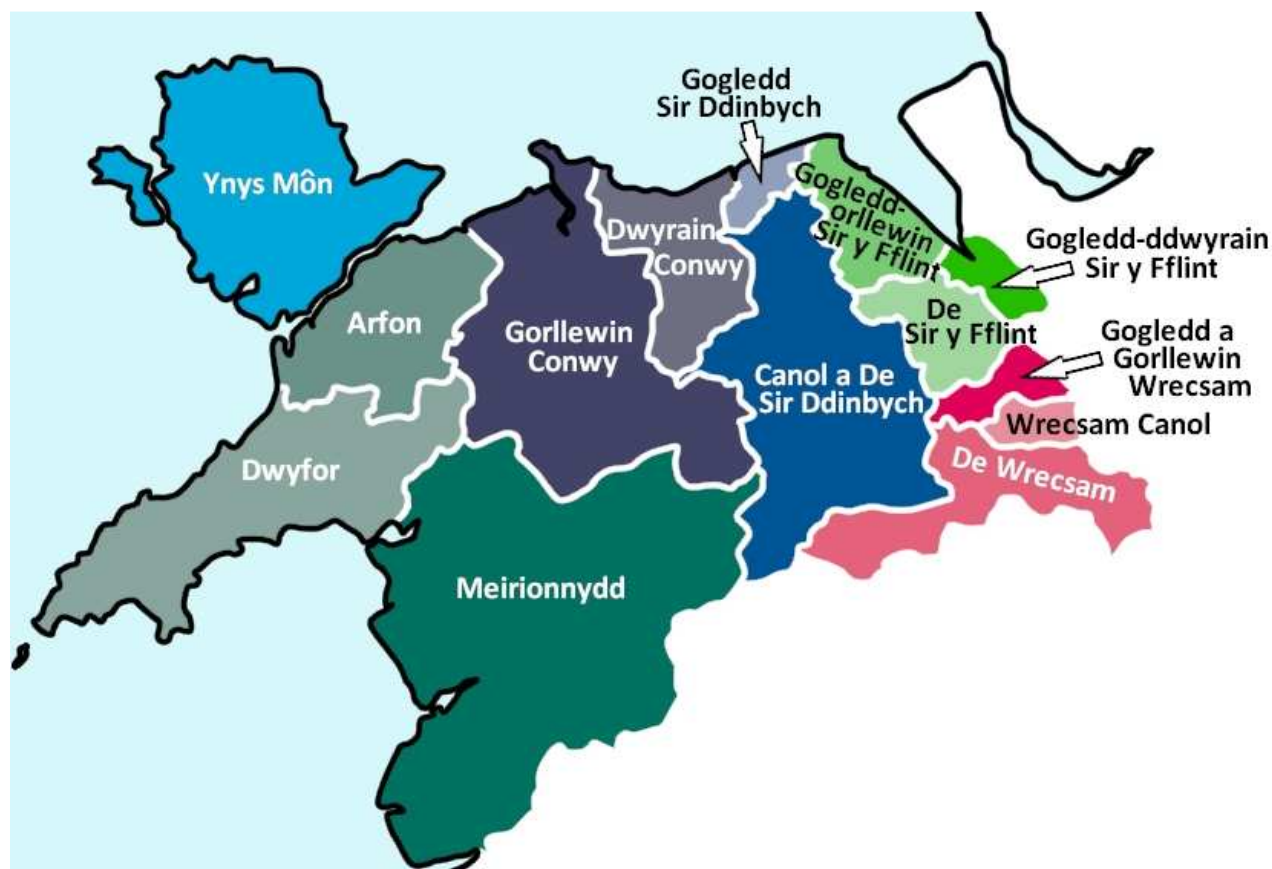
Mae'r Bwrdd Iechyd yn gyfrifol am wella iechyd a lles ac am ddarparu ystod lawn o wasanaethau cychwynnol, cymuned, iechyd meddwl a gwasanaethau ysbyty llym ar gyfer poblogaeth o oddeutu 678,000 o unigolion ar draws chwe sir Gogledd Cymru (Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam).

Rydym yn gyfrifol am weithrediad tri ysbyty llym (Ysbyty Gwynedd ym Mangor, Ysbyty Glan Clwyd, Bodelwyddan ac Ysbyty Maelor Wrecsam), ynghyd â rhwydwaith o ysbytai cymuned, canolfannau iechyd, canolfannau timau iechyd cymuned ac unedau iechyd meddwl.

Rydym hefyd yn cydlynu gwaith 113 Practis Meddyg Teulu a'r gwasanaethau GIG y mae deintyddion, optegwyr a fferyllwyr yn eu darparu ar draws y rhanbarth.

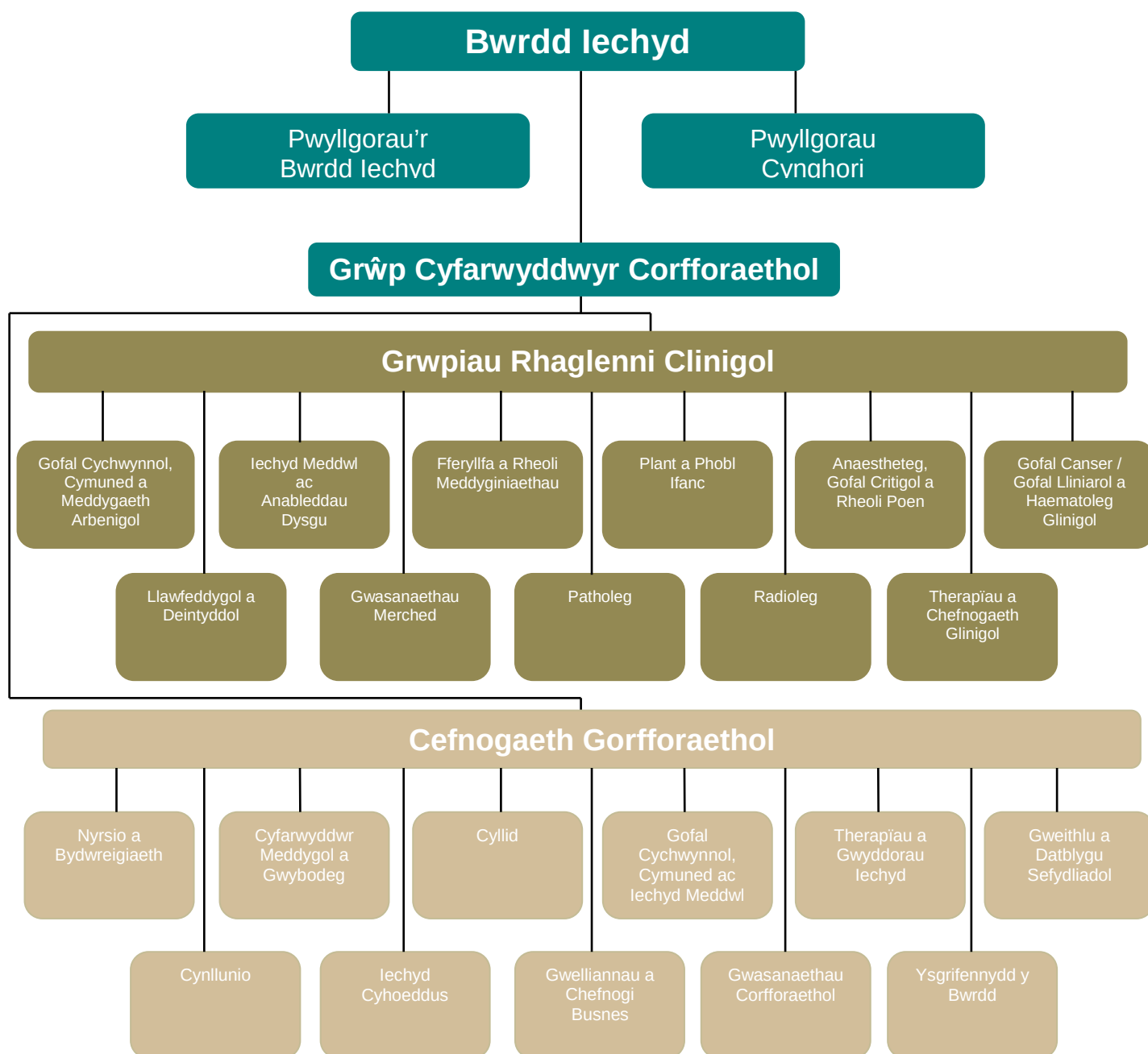
Er mwyn helpu gwasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol a chymuned i weithio'n effeithiol i gefnogi preswylwyr, mae gwasanaethau'r GIG y tu allan i ysbytai wedi cael eu trefnu yn 14 'ardal leol' fel a ganlyn:

- Ynys Môn
- Arfon, Dwyfor, Meirionnydd
- Gorllewin Conwy, Dwyrain Conwy
- Gogledd Sir Ddinbych, Canol/De Sir Ddinbych
- Gogledd Orllewin Sir y Fflint, De Sir y Fflint a Gogledd Ddwyrain Sir y Fflint
- Gorllewin a Gogledd Wrecsam, Tref Wrecsam, De Wrecsam

Mae'r Bwrdd Iechyd ei hun yn cynnwys y Cadeirydd, Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol ac mae'n gosod cyfeiriad strategol ar gyfer y sefydliad ac mae'n gyfrifol am ei berfformiad cyffredinol. Trwy ei strwythurau pwyllgor, mae'r Bwrdd yn gweithio i sicrhau ein bod yn cadw at safonau llywodraethu da ac yn cyflawni ein targedau perfformio. Yn hwyr yn 2014, gwnaeth y Bwrdd benderfyniad i newid ei strwythurau sefydliadol a bydd y rhain yn dod yn weithredol yn ystod 2015/16.

Yn ystod 2014/15, cafodd gwasanaethau clinigol ar draws safleoedd yr ysbytai eu trefnu i Grwpiau Rhaglen Clinigol (GRhG) dan arweiniad uwch staff clinigol gydag atebolrwydd am ansawdd gwasanaethau ac am eu darparu.

Ansawdd a Diogelwch

Mae sicrhau bod y rheiny sydd yn ein gofal yn derbyn gofal diogel, o ansawdd uchel, yn hollbwysig i bawb ohonom, boed hynny yn y cartref, yn y gymuned neu mewn ysbyty. Yn ystod 2014/15 fe wnaethom ymgysylltu â thimau rheng flaen, rhanddeiliaid mewnol ac allanol i ddatblygu Strategaeth Gwella Ansawdd 2014-2017. Mae gan y Strategaeth Gwella Ansawdd ystod o amcanion y gallwn eu defnyddio i sefydlu ein taith gwella.

Rydym yn cydnabod yr heriau mae pob sefydliad GIG yn eu hwynebu, yn cynnwys rhai ein hunain, a dyna pam mae hi mor bwysig bod yn agored ac yn onest o ran yr hyn gall cleifion ddisgwyl gan ein gwasanaethau.

Rydym wedi bod yn gwrando'n ofalus ar gleifion, staff a phartneriaid ynglŷn â'r hyn sydd angen ei wella ac mae'r safbwyntiau hyn wedi cael eu dwyn ynghyd i siapio'r amcanion clir rydym wedi'u gosod ar gyfer gwella o fewn ein strategaeth.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cynhyrchu Datganiad Ansawdd Blynyddol. Mae'n dwyn ynghyd crynodeb o sut mae'r sefydliad wedi bod yn gweithio dros y blynyddoedd diwethaf i wella ansawdd yr holl wasanaethau mae'n eu cynllunio a'u darparu.

Mae'r wybodaeth yn y Datganiad Ansawdd yn tynnu ar ystod o ffynonellau data yn cynnwys hunanasesiad y Bwrdd Iechyd yn erbyn Safonau Gwasanaethau Gofal Iechyd Cymru a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Datganiad Ansawdd Blynyddol ar gael ar ein gwefan: www.pbc.cymru.nhs.uk.

Iechyd a Diogelwch

Rydym yn cymryd ein cyfrifoldebau statudol, i ddiogelu iechyd, diogelwch a lles cleifion, ymwelwyr a staff o ddifrif. Yn ogystal â sicrhau ein bod ni'n cydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol, rydym yn cynnal rhaglenni asesu a monitro risg i ganfod cyfleoedd i wella. Yn ystod 2014/15 mae rhai o'r gweithgareddau gwnaethom eu blaenoriaethu'n cynnwys:

- Teithiau diogelwch rheolaidd
- Rhoi gweithdrefnau, dyfeisiau a hyfforddiant newydd yn eu lle, i'n galluogi i fodloni gofynion Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd) 2013
- Darparu cyrsiau hyfforddi newydd ar gyfer Rheolwyr, Goruchwylwyr ac Arweinwyr Diogelwch, o'r enw 'Rheoli'n Ddiogel yn BIPBC'
- Parhau â rhaglen barhaus o fonitro'r aer er mwyn darganfod asbestos yn Ysbyty Glan Clwyd

Tîm Atal Haint

Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaethau diogel, ansawdd uchel, ac rydym yn parhau i weithio'n galed iawn i leihau heintiau y gallir eu hosgoi gymaint â phosibl. Mae cyflawni safonau arbennig o ymarferion atal haint yn parhau'n uchelgais i ni. Rydym yn gosod hyn yn glir yn ein Fframwaith Strategol ar gyfer Atal Heintiau, a'r cynllun gwella manwl sy'n gosod sut byddwn yn llwyddo i wneud hyn ar gael ar ein gwefan: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/opensdoc/253208> (dogfen uniaith Saesneg).

Drwy gydol y flwyddyn mae ein staff wedi parhau i ganolbwyntio ar wella safonau hyllendid ac arfer clinigol allweddol a gwella rhagnodi gwrthficrobaidd. Rydym wedi gosod ystod o weithredoedd yn cynnwys buddsoddi mewn cynnyrch a systemau glanhau, datblygu Ymgrych

Hylendid Dwylo newydd a rhoi cais ffôn clyfar (App) i sicrhau bod ein staff yn gallu defnyddio canllawiau rhagnodi gwrthficrobaidd yn hawdd gan fynd atynt ar eu ffonau.

Dr Karen Mottart, Cyfarwyddwr Meddygol Cysylltiol
yn cymryd rhan yn yr Ymgyrch Hylendid Dwylo

Mae data sydd ar gael yn gyhoeddus gan Rhaglen Haint Cysylltiedig â Gofal Iechyd Cymru (WHAIP) yn cadarnhau ar gyfer y flwyddyn Ebrill 2014 - Mawrth 2015 ein bod wedi lleihau nifer yr unigolion yng Ngogledd Cymru sydd wedi'u heffeithio gan haint *Clostridium difficile* o 11% ac wedi lleihau nifer yr unigolion a effeithir gan facteriwm *Meticillin-resistant Staphylococcus Aureus* (MRSA) o 19% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae'r Bwrdd Iechyd felly'n gwneud cynnydd mesuradwy wrth leihau'r haint hon. Er hynny, er gwaetha'r gostyngiad hyd yn hyn, mae gennym y raddfa uchaf o haint *Clostridium difficile* yn dal i fod yng Nghymru, yn ôl y boblogaeth can-mil. Mae graddfa bacteria MRSA yn parhau'n llawer uwch na'r raddfa mae'r Bwrdd yn benderfynol o gyflawni.

Rydym yn parhau i gymryd rhan yn Rhaglen Wylidwriaeth Heintiau Cymru sy'n cynnwys gwyliadwriaeth ar heintiau orthopaedig a heintiau ar ôl llawdriniaeth toriad caesaraidd. Mae'r canlyniadau'n dangos:

Heintiau orthopaedig - llawdriniaeth i'r glun	0.5%
Heintiau orthopaedig - llawdriniaeth i'r pen-glin	1.9%
Heintiau toriad Caesaraidd	5.3%

Mae'r cyfraddau haint yn unol â graddfeydd Cymru Gyfan ar gyfer yr heintiau hyn, sy'n gadarnhaol ar gyfer ein cleifion.

Cyhoeddir canlyniadau manwl o oruchwyliaeth haint ar gyfer BIPBC ar wefan y [Rhaglen Rheoli Heintiau sy'n Gysylltiedig â Gofal Iechyd Cymru](#).

Yn 2015/16 byddwn yn parhau i symud gweithredoedd ymlaen i wella safonau hylendid dwylo ymhellach, gofal am ddyfeisiau mewnwithiol ac ymarferion clinigol allweddol eraill sy'n seiliedig ar ein Fframwaith Strategol a'n Cynllun Gwellu. Rydym yn parhau'n benderfynol i gyflawni safonau uchel iawn ac i ostwng graddfeydd heintiau i'r lefelau isaf posibl.

Cadw Gwybodaeth yn Ddiogel

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu Gwybodaeth yn darparu sicrwydd i'r Bwrdd o ran casglu gwybodaeth yn ddiogel gan y Bwrdd Iechyd, ei storio a'i ddefnyddio.

Yn ystod y flwyddyn cynhaliwyd adolygiad a diweddariad o Bwyllgorau'r Bwrdd a swyddogaethau ac o fis Ionawr 2014 mae sicrwydd llywodraethu gwybodaeth yn cael ei ddarparu nawr gan yr Is-bwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad.

Fe wnaeth y Pwyllgor adolygu a /neu gymeradwyo'r polisïau a'r gweithdrefnau cyswllt canlynol:

- Côd Ymddygiad Cyfrinachedd
- Diogelwch RhGTh
- Gweithdrefn ar gyfer Ffotograffiaeth nad yw'n glinigol neu Recordio Fideo/Awdio o ran Cleifion neu Staff
- Canllawiau i Staff wrth ddatgelu gwybodaeth bersonol/am gleifion (PPI)
- Gweithdrefn Rheoli Cofnodion Corfforaethol
- Strategaeth Llywodraethu Gwybodaeth
- Proses i ofyn am ganiatâd i adolygu mynediad y gweithwyr at systemau gwybodaeth
- Trin Gwastraff Cyfrinachol
- Mynediad at y Rhyngrwyd
- Storfa a Chludiant Diogel o PPI
- Proses ar gyfer sicrhau cydymffurfiaeth â FOI a EIR

Caldicott a Chyfrinachedd

Y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol yw Gwarcheidwad Caldicott y Bwrdd Iechyd, sy'n sicrhau bod yr holl wybodaeth adnabyddadwy am gleifion yn cael ei thrin yn unol â Deddf Diogelu Data 1998 a chanllawiau Caldicott, sy'n llywodraethu cyfrinachedd yn y GIG. Mae'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth yn cefnogi'r Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol, sy'n cynorthwyo staff ar faterion diogelu data a materion cyfrinachedd, eu cynghori a'u haddysgu.

Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd wedi adnabod y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol fel yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) yn ystod y flwyddyn, gyda'i rôl i gymryd perchnogaeth o risg gwybodaeth ac am godi proffil rheoli risg gwybodaeth a'i fewnosod yn niwylliant y Bwrdd Iechyd.

Yn ystod y flwyddyn fe wnaethom unwaith eto gwblhau'r pecyn cymorth hunanasesu Caldicott ar-lein cenedlaethol a chyflawnwyd lefel gydymffurfio o 87% gan gyflawni graddfa 4 Seren - gan ddangos lefel uchel o sicrwydd.

Rhyddid Gwybodaeth

Mae'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn rhan o ymrwymiad y Llywodraeth i fod yn fwy agored yn y sector cyhoeddus. Yr egwyddor sylfaenol yw y dylai'r holl wybodaeth heb fod yn bersonol sydd gan gyrrff cyhoeddus fod ar gael yn hawdd, oni bai bod cost neu eithriad yn bodoli.

Rydym wedi ymrwymo i gydymffurfio â'r Ddeddf hon ac yn ymdrechu i wneud gwybodaeth ar gael i'r cyhoedd trwy ein [Cynllun Cyhoeddiadau](#).

Rydym hefyd yn cael ceisiadau am wybodaeth benodol gan unigolion a sefydliadau. Rhwng mis Ebrill 2014 a Mawrth 2015:

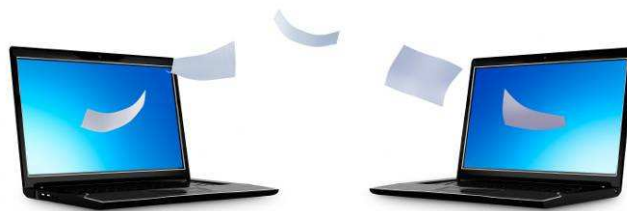
- Cafwyd 545 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Amgylcheddol a chafodd bob un gydnabyddiaeth o fewn 2 ddiwrnod gwaith
- Cafodd 351 (64%) o'r ceisiadau ymateb llawn o fewn 20 diwrnod gwaith, gyda cheisiadau mwy cymhleth yn golygu bod angen adalw a chasglu gwybodaeth bellach
- Cafwyd 16 o gwynion, yn gofyn am Adolygiad Mewnol o'n hymateb

- Cyfeiriwyd 3 chwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, o ran oedi'r Bwrdd Iechyd wrth ymateb i'r cais. Ni chyfiawnhawyd 2 gwyn; gan ymateb i'r llall o fewn 10 diwrnod pellach ac ni chafwyd unrhyw weithred bellach gan y Comisiynydd.

Mae gwaith yn parhau ar draws y Bwrdd Iechyd i sicrhau'r bod y cyfraddau cydymffurfio ar gyfer ymateb o fewn y targed ugain niwrnod yn gwella. Gellwch gael manylion llawn y ceisiadau ar ein gwefan ar y Log Datgelu: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/tudalen/41513>

Rhannu Gwybodaeth

Rydym yn parhau â'n ymrwymiad i rannu gwybodaeth yn briodol ac yn unol â'r Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Bersonol Cymru (WASPI) ac mae holl uwch aelodau'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth yn Hwyluswyr WASPI hyfforddedig.

Hyfforddiant

Ar draws Gogledd Cymru fe wnaethom ddarparu 85 o sesiynau hyfforddiant Llywodraethu Gwybodaeth wyneb yn wyneb i'n staff a arweiniodd at 3444 o staff yn cael hyfforddiant drwy'r dull hwn. Yn ychwanegol adolygwyd pecyn e-ddysgu'r Bwrdd Iechyd a arweiniodd at 2049 o staff pellach yn cwblhau'r hyfforddiant drwy e-ddysgu. Mae'r hyfforddiant yn cynnwys diogelu data, cyfrinachedd, rheoli cofnodion, rhannu gwybodaeth, a diogelwch gwybodaeth a TG. Mae codi ymwybyddiaeth hefyd yn parhau yn ystod rhaglenni cynefino staff.

Digwyddiadau Difrifol

Yn ystod 2014/15 fe wnaeth y Bwrdd Iechyd roi gwybod am ddau ddigwyddiad i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO).

Roedd y cyntaf yn cynnwys cyfres o gofnodion meddygol yn cael eu hanfon drwy ddulliau diogel o BIPBC i Ymddiriedolaeth gyfagos. Dychwelwyd y cofnodion gan yr Ymddiriedolaeth gyfagos drwy'r Post Brenhinol, er hynny ni chawsant byth eu derbyn yn BIPBC, felly ystyriwyd eu bod ar goll yn y post. Cynhaliwyd ymchwiliad mewnol llawn ar y cyd â'r ymddiriedolaeth gyfagos, ac oherwydd cymhlethdodau'r achos fe wnaeth y Bwrdd Iechyd adrodd y torcyfraith yn swyddogol i'r ICO a ddaeth i'r casgliad nad oedd angen unrhyw gamau pellach ar ran y Bwrdd Iechyd. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cryfhau'r prosesau mewnol ar gyfer rhannu cofnodion gydag ysbytai eraill ers y digwyddiad hwn.

Roedd yr ail yn cynnwys nifer uchel o nodiadau cleifion wedi'u storio'n anaddas yng nghartref aelod o staff. Mae ymchwiliadau'r Bwrdd Iechyd i'r digwyddiadau yn dal yn parhau ac mae'r ICO wedi gofyn am gopi o'r adroddiad ymchwiliad llawn cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw gamau pellach.

Barod am Argyfwng

Mae Parodrwydd ar gyfer Argyfwng yn golygu sicrhau ein bod yn barod ar gyfer argyfwng neu ddigwyddiad mawr a fyddai'n rhoi ein gwasanaethau o dan fwy o bwysau, gan olygu nad ydynt yn gallu gweithredu yn ôl yr arfer. Rydym angen cynllunio ar gyfer amrywiaeth eang o ddigwyddiadau ac argyfyngau a allai effeithio ar iechyd neu ofal cleifion, ac ymateb iddynt. Gallai'r rhain fod yn unrhyw beth o amodau tywydd eithafol i achosion o glefyd heintus neu ddamwain cludiant mawr. Rydym yn Ymatebwr Categori 1 ac felly mae gofyn i ni gydymffurfio â'r dyletswyddau deddfwriaethol y manylwyd arnynt yn Neddf Argyfyngau Sifil 2004, a chydymffurfio â chanllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r dyletswyddau hyn yn cynnwys:

- Rhannu gwybodaeth â'n partneriaid er mwyn gwella amddiffyniad sifil
- Asesu risg ein cymunedau er mwyn datblygu trefniadau sy'n gymesur
- Datblygu cynlluniau argyfwng sy'n rheoli ymateb y Bwrdd Iechyd i ddigwyddiadau a'u lliniaru
- Cydweithredu â'n partneriaid i sicrhau ymateb cyfunol a chydlynol
- Datblygu trefniadau rheoli parhad busnes sy'n lliniaru aflonyddwch ar wasanaethau craidd
- Rhybuddio'r cyhoedd a rhoi gwybod iddynt

Mae gennym Gynllun Argyfwng Mawr a chynlluniau sy'n benodol ar gyfer safleoedd i'n tri ysbyty llym ym Mangor, Bodelwyddan a Wrecsam. Mae'r rhain yn integredig â chynlluniau ein partneriaid, ac yn disgrifio'r trefniadau a fyddai'n cael eu rhoi yn eu lle i sicrhau rheolaeth effeithiol ar ddigwyddiad ar raddfa fawr, yn gymhleth neu sy'n esblygu. Mae'r cynllun yn gosod ein cyfrifoldebau strategol, tactegol a gweithrediadol a'r rôl y byddem yn ei gymryd os bydd argyfwng ar raddfa fawr/digwyddiad mawr.

Mae gennym hefyd nifer o gynlluniau unigol a galluoedd megis timau ymateb i ddigwyddiadau meddygol i ddelfio â bygythiadau penodol eraill i wasanaethau, yn cynnwys fflw pandemig neu achosion eraill o glefydau heintus ac ymyrraeth ar raddfa eang sy'n codi o dywydd eithafol.

Rydym yn cydweithio â Fforwm Gwydnwch Lleol Gogledd Cymru ac asiantaethau sy'n bartneriaid i ddatblygu cynlluniau, darparu hyfforddiant ac ymarferion i staff ac i wneud datblygiadau i gynlluniau ymateb. Rydym hefyd yn cyflawni amrywiaeth o hyfforddiant mewnol ac yn profi cynlluniau. Mae hyn i gyd yn helpu i adeiladu sgiliau a gwybodaeth ein staff clinigol, rheolaeth a gweinyddol allweddol.

Ein Gweithlu

Y Bwrdd Iechyd yw cyflogwr mwyaf Gogledd Cymru, yn cyflogi oddeutu 16,000 o staff medrus a gofalgwr iawn sydd wedi ymrwymo i ddarparu gofal o ansawdd uchel ar gyfer unigolion Gogledd Cymru. Mae bob gweithiwr, ar bob lefel y sefydliad, yn chwarae rôl bwysig wrth fodloni ein bwriad o ddarparu rhagoriaeth a gwella iechyd. Ein cyfrifoldeb ni yw trin unigolion yn gyflym, yn ddiogel a chyda'r gofal a'r trugaredd gorau.

Mae galw am ein gwasanaethau yn tyfu, mewn maint a chymhlethdod. Mae angen mwy o wasanaethau yn y gymuned i helpu unigolion i aros yn iach a chefnogi unigolion yn eu cymunedau a'u cartrefi eu hunain. Rydym angen gweithlu hyblyg ac effeithlon i fodloni'r heriau hyn.

Er mwyn cyflawni hyn rydym yn canolbwyntio ar addysg, hyfforddiant a datblygiad ein staff sydd gennym eisoes er mwyn eu cefnogi i gyflawni eu potensial llawn drwy 'ddysgu gydol oes' ac ymarferion cyflogaeth arloesol.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i gael anawsterau wrth recriwtio staff meddygol ar draws bob band ac arbenigeddau fel mae gweddill y DU. Mae diffyg cenedlaethol mewn arbenigeddau megis Iechyd Meddwl a Phaediateg. Mae'r rhain yn cael eu hadlewyrchu nid yn unig yn y diffyg ymgeiswyr i'r swyddi rydym yn eu hysbysebu ond hefyd yn y niferoedd isel o swyddi hyfforddi meddygol a gafodd eu llenwi yn ystod yr ymarferion recriwtio cenedlaethol DU.

O ganlyniad i beidio â llenwi'r swyddi hyfforddi meddygol mae bylchau sylweddol yn niferoedd y staff meddygol dan hyfforddiant sydd wedi'u neilltuo i swyddi hyfforddi Bwrdd Iechyd. Mae'r galw am feddygon gradd heb fod dan hyfforddiant i gynnal darparu gwasanaeth felly wedi cynyddu. Yn hanesyddol lle mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn aflwyddiannus wrth lenwi'r swyddi hyfforddiant gyda meddygon DU mae wedi edrych tuag Ewrop a gwledydd eraill megis India i fodloni ei anghenion recriwtio.

Mae argaeledd yr adnodd hwn wedi lleihau dros y blynyddoedd diweddar er enghraifft yn dilyn newidiadau i hyfforddiant meddygol yn India a'u cyflog. Mae galw cystadleuol am y meddygon hyn gan ddarparwyr iechyd DU. Newidiadau i ddeddfwriaeth Mewnfudo o ran isafswm lefelau cyflog a diffyg galwedigaethau hefyd wedi effeithio'n anffafriol ar allu'r Bwrdd Iechyd i recriwtio'n uniongyrchol o dramor.

Mae rhai arbenigeddau eisiau cynnal ymarferion recriwtio wedi'u targedu mwy yn cynnwys recriwtio dramor drwy asiantaeth allanol ynghyd â defnyddio'r cynllun Menter Hyfforddiant Meddygol (MTI) sydd eisoes yn bod. Mae'r cynllun MTI, a reolir gan y Colegau Brenhinol, yn galluogi meddygon tramor i gael eu cefnogi gan eu mamwlad i gynnal swydd feddygol yn y DU fel rhan o'r hyfforddiant meddygol am uchafswm o ddwy flynedd. Mae un arbenigedd ar hyn o bryd yn peilota p'un ag y gall defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol e.e. LinkedIn wella effeithiolrwydd eu recriwtio. Os yw hyn yn llwyddiannus disgwylir i'r Bwrdd Iechyd ddefnyddio'r fforwm recriwtio hwn ymhellach.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i sicrhau bod cydraddoldeb, amrywiaeth a Hawliau Dynol yn ganolog i gynllunio gwasanaethau a'u darparu. Rydym yn gweithio gyda sefydliadau partner i ddarparu ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Dengys rhai o esiamplau o'n gwaith isod.

Mike Townson, Uwch Reolwr Cydraddoldeb, yn cael y Wobr Cyflogwr Penigamp Chwarae Teg yn cydnabod ein gwaith o hyrwyddo mynediad at Weithio Hyblyg

Dr Peter Higson, Cadeirydd; Geoff Lang, Cyfarwyddwr Strategaeth, Jenie Dean, Aelod Annibynnol a Hyrwyddwr Cydraddoldeb, ynghyd ag aelodau o'r Tîm Cydraddoldeb Corfforaethol a Rhwydwaith Staff Celtic Pride a wnaeth oll arwyddo ymrwymiad i gefnogi'r Ymgyrch Gwrth-fwllo Stonewall "No Bystanders".

Gwobrau Cyraeddiad Staff Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Y Gwobrau Cyraeddiadau Staff Blynyddol sy'n cael eu trafod a'u gweinyddu gan yr Adran Gweithlu a Datblygu Sefydliadol ac sy'n cydnabod ymrwymiad unigolion a thimau drwy'r sefydliad a'u hymroddiad. Fe ddenodd Gwobrau'r 2014 nifer fawr o enwebiadau ar draws bob categori, a wnaeth dynnu sylw at arloesedd, egni ac ymrwymiad ein staff.

Dyma'r enillwyr:

- **Gwella Diogelwch Cleifion:** Carole Price-Jones, Adran Achosion Brys, Ysbyty Glan Clwyd
- **Tystiolaeth i Ymarfer:** Prif Nyrs Sharon Jones, Ward Morris, Ysbyty Maelor Wrecsam
- **Cyfraniad Mwyaf Nodedig i Wella Bywydau Cleifion:** Mrs Christine Eastwood ac Aelodau Côr Gwirfoddol
- **Gwasanaethau i Ofal Iechyd Dwyieithog:** Derwen, Tîm Integredig ar gyfer Plant Anabl
- **Cyfraniad at y Gymuned Ehangach:** Yvonne Harding, Pennaeth Staff Cyswllt
- **Cyfraniad Gwirfoddol Nodedig:** #teamirfon
- **Gwobr Haydn Hughes am Gyfraniad Nodedig i'r Gweithle:** Cara Roberts, Uned Plant, Ysbyty Glan Clwyd
- **Rhagoriaeth wrth Arwain:** Sue Willis, Rheolwr Comisiynu Gofal Parhaus Plant, Rhuddlan
- **Ffyrdd Newydd o Weithio:** Tîm Arddyweddiad Digidol/Prosiect Adnabod Lleferydd
- **Gweithio mewn Partneriaeth:** *Flintshire Sorted* - Tîm Cyffuriau ac Alcohol Pobl Ifanc
- **Gwobr Dr E C Benn:** Margaret Smith, Nyrs Seiciatrig Cymuned, Ysbyty Cefni, Llangefni
- **Datblygu Cydraddoldeb:** Tîm Porthora, Ysbyty Gwynedd
- **Ansawdd mewn Gofal Cychwynnol:** Tîm Dechrau'n Deg Conwy
- **Cyfraniad Nodedig at Wella Iechyd a Lles Staff yn y Gweithle:** Anne Thomas, Nyrs Staff, Adran Cleifion Allanol, Ysbyty Dolgellau

Flintshire Sorted - Tîm Cyffuriau ac Alcohol Pobl Ifanc - Ar gyfer darparu gwasanaeth camddefnyddio sylweddau ac alcohol yn seiliedig ar gyfeiriad i leihau effaith alcohol a chyffuriau ar blant a phobl ifanc

Gwobrau Gwasanaeth Hir Staff Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Rydym yn cydnabod cyfraniad ein holl weithwyr ac yn ei werthfawrogi. Mae llawer o'n staff wedi gweithio nid yn unig i'r Bwrdd Iechyd, ond i'r GIG ehangach am lawer o flynyddoedd ac mae teyrngarwch, ymrwymiad a lefel uchel sgiliau unigolion yn allweddol ar gyfer ei lwyddiant.

Yn 2014, fe wnaethom roi Gwobrau Gwasanaeth Hir i 186 o staff a wnaeth gyrraedd y garreg filltir o weithio i'r GIG am 25 mlynedd.

Prif Nyrs Janet Binn, Nyrsio Ardal Leol Sir Ddinbych, yn derbyn ei Gwobr Gwasanaeth Hir gan Dr Peter Higson, Cadeirydd

Dadansoddiad o staff yn ôl rhyw

Ar ddiwedd y flwyddyn:

	2014/15		2013/14	
	Gwryw	Benyw	Gwryw	Benyw
Cyfarwyddwyr*	8	4	8	2
Rheolwyr (Band 8c ac uwch)	43	46	44	47
Gweithwyr	3222	13243	3232	13392

*yn ymgorffori Cyfarwyddwyr gweithredol a Chyfarwyddwr eraill yn cynnwys penodiadau dros dro sy'n adrodd i'r Prif Weithredwr.

Absenoldeb Salwch

Cyfradd gronnus absenoldeb salwch ar gyfer 2014/15 ar ddiwedd y flwyddyn oedd 5.18% a oedd yn uwch na'r targed Cymru Gyfan sef 4.55%. Er hynny mae graddfeydd absenoldeb ar draws y sefydliad wedi bod yn gostwng yn ystod mis Mawrth ac Ebrill 2015 ac ar gyfer mis Ebrill 2015 fe ddisgynnodd absenoldeb i 4.57%. Dyma'r ffigwr isaf a gofnodwyd ers 2 flynedd ac roedd yn agos iawn i'r targed.

Yn ystod 2014/15, cynigiodd Tîm Gweithlu a Datblygu Gweithlu (WOD) lefel sylweddol o gefnogaeth i holl reolwyr mewn ymdrech i helpu i leihau graddfeydd salwch. Cynigwyd hyfforddiant salwch, ar bob lefel ar sail misol a'u darparu'n lleol ar gais. Mynychodd cyfanswm o 428 o reolwyr y sesiynau hyn. Darparwyd sesiynau ymwybyddiaeth staff ar draws y sefydliad.

Cynhaliodd WOD, ar y cyd ag UNISON, Gynhadledd Absenoldeb Salwch 'Mae Bob Diwrnod yn Cyfrif' ym mis Ionawr 2015. Croesawyd y digwyddiad yn gynnes gan gynulleidfa o reolwyr llinell a chynrychiolwyr Undebau Llafur. Nodwyd enghreifftiau o ymarfer gorau wrth reoli absenoldeb, ynghyd â gweithiwr a siaradodd am ei brofiad personol a'r effaith gafodd rheoli absenoldeb yn dda arno wrth ei alluogi i ddychwelyd i'r gwaith ar ôl profiad trawmatig.

Mae lechyd Galwedigaethol, rheolwyr gweithlu a'r Undebau Llafur yn gweithio gyda'i gilydd i adnabod achosion absenoldeb a rhoi mesurau yn eu lle i helpu gweithwyr. Un datblygiad newydd llwyddiannus yw gwasanaeth cyfeirio cynnar CARE sy'n cynnig cyngor ac arweiniad i weithwyr ar sut i reoli eu salwch neu eu symptomau. Os yw'r absenoldeb oherwydd straen, gwneir cyfeiriadau cynnar at y gwasanaeth cyngori mewnol. Darperir cyngor hefyd o ran ffactorau eraill a chyfeirir staff at asiantaethau a all eu helpu gyda phroblemau penodol er enghraifft banciau bwyd, undebau credyd a sefydliadau lles eraill. Mae gwaith yn parhau gyda'r targed o sicrhau bod byr holl staff yn cael mynediad at y gwasanaeth hwn.

Mae gwaith pellach yn cael ei gynnal i nodi staff yn enwedig y rhai sydd mewn risg o salwch ac i atal salwch rhag codi, er enghraifft datblygiad Strategaeth lechyd a Lles a'r Sioe Deithiol MOT lechyd lle mae staff yn cael cynnig gwiriadau pwysedd gwaed neu sgrinio diabetes ynghyd â chyngor cyffredinol ar aros yn iach.

	2014/15	2013/14
Dyddiadau a gollwyd (tymor hir)*	185,569	172,760
Dyddiau a gollwyd (tymor byr)	81,268	81,022
Cyfanswm y dyddiau a gollwyd	266,838	253,782
Cyfanswm staff (cyfwerth i lawn amser)	14,099	13,850
Cyfanswm nifer y dyddiau gwaith a gollwyd*	11.8	11.5
Cyfanswm nifer y staff a gyflogwyd yn y cyfnod (Cyfrif pennau)	16,878	16,041
Cyfanswm staff a gyflogir mewn cyfnod heb absenoldeb (Cyfrif pennau)	5,781	5,849
Canran y staff heb absenoldeb salwch	35.0%	36.4%

*Mae'r system Cofnodion Staff Electronig yn cofnodi absenoldeb yn nyddiau calendr felly mae'r ffigyrau hyn yn fwy na'r dyddiau gwaith gwirioneddol a gollwyd. Defnyddir cyfrifiad wythnos gweithio sylfaenol i droi i'r cyfanswm o ddyddiau gwaith a gollir.

Gofalu am ein Staff

Mae brechiad y fflw yn elfen bwysig o atal y fflw. Mae gan y Bwrdd lechyd 92 o staff ymroddedig sy'n rhoi brechiadau ar lefel leol ar gyfer ein staff ynghyd â sesiynau cynlluniedig i staff eu mynychu. Yn dilyn ymlaen o'r wobwr ar Arloesedd y llynedd, roedd y Grŵp Model Y Fflw yn llwyddiannus wrth gyflawni dwy Wobwr Ymladd Y Fflw ar gyfer 'Arloesedd' a 'Tîm Cymru' a nhw oedd y Bwrdd lechyd cyntaf yng Nghymru i gyrraedd y 50% o unigolion a gafodd y brechiad fel y gosodir gan y Prif Swyddog Meddygol ar draws Cymru.

Brechwyr ac aelodau o
Grŵp Y Fflw Staff gyda'u Gwobr

'Byw'n Dda Gweithio'n Dda'

Ers 2014 mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn gweithio gyda Sustrans ar fenter Byw'n Dda Gweithio'n Dda. Mae hyn wedi cefnogi cael rhai 'arweinwyr byw'n dda' lleol i hyrwyddo negeseuon yn eu timau, her deithio a diwrnod lles i gefnogi'r prif negeseuon: *bod yn actif, meddwl yn dda, bwyta'n iach a newid arferion*.

Aelodau o Arweinwyr 'Byw'n Dda Gweithio'n Dda' yn cael eu Gwobr Cydnabyddiaeth Uchel yng Ngwobrau Cyrhaeddiad BIPBC.

Ymgysylltu â Staff a Chyfathrebu â hwy

Mae corff ymgynghori a thrafod ffurfiol y Bwrdd Iechyd, y Fforwm Partneriaeth Lleol (LPF), yn parhau i ddarparu trosolwg gwerthfawr i brofiadau staff a datblygiad polisïau i'w cefnogi nhw. Mae'r gynrychiolaeth yn allweddol i'n ymgysylltiad â staff. Y LPF yw'r mecanwaith ffurfiol lle bydd Gweithredwyr y Bwrdd Iechyd a sefydliadau Undebau Llafur yn cydweithio i wella gwasanaethau iechyd ar gyfer unigolion Cymru. Mae cyflawniadau allweddol yn y flwyddyn ddiwethaf yn cynnwys diweddariadau rheolaidd ar gynnydd newid sefydliadol o fewn y Bwrdd Iechyd. Cynaliasom nifer o gyflwyniadau yn gofyn am safbwyntiau ein partneriaid ar recriwtio a chadw, proffiliau oed y gweithlu, Arolwg Staff BIPBC, hyfforddiant statudol a gorfodol.

Rydym wedi cynnal sesiynau ymgysylltu a hyfforddiant rheoli newid gyda rheolwyr. Lansiwyd arolygon Pulse - arolygon byr o staff ar agweddau bywyd gweithio - yn ystod y flwyddyn. Trafodir y canlyniadau a'r camau a gytunir arnynt yn y LPF.

Mae'r Pwyllgor Trafod Lleol (LNC) wedi bod yn ddylanwadol iawn wrth ddatblygu cynllunio swydd ar gyfer holl staff meddygol a deintyddol a'i ddarparu ac mae'r pwyllgor wedi bod yn llwyddiannus wrth gyflwyno trefniadau gwerthuso, sy'n helpu meddygon i gadw ar ben yr anghenion sy'n newid o fewn eu rôl.

Ystadau ac Isadeiledd - Buddsoddiad a Datblygiadau

Rydym yn darparu ein gwasanaethau o rwydwaith o glinigau, canolfannau tîm, ysbytai cymuned, prif ysbytai llym, a swyddfeydd ar draws Gogledd Cymru. Roedd buddsoddiad sylweddol yn ein hystadau yn ystod 2014/15, ynghyd â chynllunio mwy o gynlluniau datblygu a gwella a fydd yn symud i'r cyfnod adeiladu dros y flwyddyn sydd i ddod.

Gofal Cychwynnol

Agorwyd Canolfannau Gofal Cychwynnol newydd yn Y Waun a Bwcle gan ddod â Meddygon Teulu a gwasanaethau cymuned ynghyd. Mae gwaith wedi dechrau ar safleoedd newydd yn Yr Hôb, Parc Caia yn Wrecsam, Llangollen, Bae Colwyn a Benllech.

Ysbytai yn y Gymuned

Agorwyd yr Uned Dialysis Arennol Ategol yn Ysbyty Alltwn ym mis Mai 2014.

Dechreuodd gwaith hefyd ar ddatblygiad Ysbyty Cymuned Tywyn a datblygiad yr Uned Mân Anafiadau yn Ysbyty Llandudno.

Gwaith ailddatblygu yn Ysbyty Tywyn

Prosiect Ailddatblygu Ysbyty Glan Clwyd

Mae'r angen i dynnu asbestos o safle Glan Clwyd wedi creu cyfle arwyddocaol i ailwampio a moderneiddio'r ysbyty. Carreg filltir fawr oedd agoriad yr Adran Achosion Brys newydd ym mis Mehefin gan ddisodli'r hen Adran Achosion Brys. Mae'r datblygiad yn dod â'r Adran Achosion Brys a Gwasanaeth Meddygon Teulu y Tu Allan i Orlau, ynghyd ag unedau ar gyfer penderfyniadau clinigol, asesu cyflym a derbyniadau llawfeddygol a meddygol tymor byr mewn un cyfleuster a adeiladwyd yn bwrpasol.

Trosglwyddwyd yr allwedd i'r Adran Achosion Brys i'r staff

Ym mis Awst, cwblhawyd datblygiad ac estyniad y Labordy Cathetr Cardiaidd i greu gwasanaeth y galon gynhwysfawr ar gyfer holl gleifion Gogledd Cymru.

Yn ystod y flwyddyn dechreuodd gwaith ar yr Uned Gofal Critigol newydd a chyfnod cyntaf ailddatblygiad y wardiau.

Perfformiad a Chyllid

Gofal wedi'i Gynllunio - Amseroedd Aros

Rydym yn deall bod lleihau amseroedd aros cleifion gymaint â phosibl yn bwysig i gleifion, o ran eu hiechyd corfforol a'u profiad o ansawdd ein gwasanaethau. Yn ystod y flwyddyn anelodd y Bwrdd Iechyd at sicrhau bod cleifion gyda'r cyflyrau mwyaf difrifol yn cael eu trin ar y cyfle cynharaf, roedd gan gleifion mynediad cynt at ddiagnosteg i alluogi penderfynu ar y cynllun triniaethau cyn gynted â phosibl a bod amseroedd aros arferol ar gyfer llawfeddygaeth yn cael eu cadw yn is na 12 mis, gan gydnabod bod hyn yn dal yn rhy hir ac angen ei wella'n ymhellach yn y blynyddoedd i ddod.

Mae ein cleifion mewnol dewisol yn aros yn yr ysbyty am lai o amser, gyda'r mwyafrif yn awr yn cael eu derbyn ar ddiwrnod eu triniaeth a gwell ôl-ofal a meddyginiaeth newydd yn golygu bod unigolion yn gallu dychwelyd adref yn gynt.

Derbyniad ar ddiwrnod y llawfeddygaeth:

Arbenigedd	Targed	Ebr-14	Mai-14	Meh-14	Ion-14	Awst-14	Med-14	Hyd-14	Tach-14	Rha-14	Ion-15	Chw-15	Maw-15
Llawfeddygaeth Gyffredinol	50%	79.80%	84.30%	75.90%	80.50%	75.60%	75.80%	80.60%	77.80%	77.00%	78.50%	87.20%	87.50%
Wroleg	75%	93.10%	90.70%	94.20%	95.70%	94.00%	93.80%	91.40%	92.20%	95.50%	94.40%	90.80%	95.30%
Trawma/Orthopaedeg	55%	78.00%	72.50%	77.20%	83.00%	82.20%	82.40%	79.80%	82.60%	80.30%	74.40%	79.70%	82.40%
Clust, Trwyn a Gwddf	96%	96.90%	95.50%	95.60%	96.00%	95.30%	97.00%	99.20%	98.10%	96.20%	95.20%	95.70%	96.00%
Offthalmoleg	87%	100.00%	100.00%	100.00%	0.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	60.00%	-	100.00%
Llawfeddygaeth y Geg	83%	88.90%	90.50%	82.60%	92.00%	81.30%	69.60%	81.80%	87.50%	86.70%	75.00%	84.60%	73.70%
Gynaecoleg	76%	93.10%	91.80%	97.60%	93.90%	93.80%	93.00%	96.90%	92.80%	93.00%	96.60%	94.70%	93.60%

Hyd Arhosiad Dewisol ar Gyfartaledd:

Arbenigedd	Targed	Ebr-14	Mai-14	Meh-14	Gorff-14	Awst-14	Med-14	Hyd-14	Tach-14	Rha-14	Ion-15	Chw-15	Maw-15
Llawfeddygaeth Gyffredinol	3.8	4.5	3.4	3.4	4.3	4.4	3.8	3.8	3.8	4.2	3.9	4.3	3.6
Wroleg	2.9	3.1	2.2	3.1	2.2	3.1	2.6	2.7	2.7	3.1	2.5	2.5	2.8
Trawma/Orthopaedeg	4.0	3.6	3.2	3.5	3.2	3.4	3.2	3.1	3.5	3.4	3.2	2.8	3.2
Clust, Trwyn a Gwddf	0.9	1.2	1.4	1.1	1.1	1.2	1.1	1.2	1.2	1.4	1.1	1.7	1.2
Gynaecoleg	3.0	1.8	2.3	2.0	2.4	2.3	2.7	2.7	2.6	2.4	2.0	2.6	2.3

Yn ychwanegol, rydym yn cynnal cyfran sylweddol o'n triniaethau dewisol fel achosion dydd, gan alluogi cleifion i osgoi aros dros nos yn yr ysbyty a dychwelyd adref yr un diwrnod ag maent yn cael eu triniaethau:

Arbenigedd	Targed	Ebr-14	Mai-14	Meh-14	Gorff-14	Awst-14	Med-14	Hyd-14	Tach-14	Rha-14	Ion-15	Chw-15	Maw-15
Llawfeddygaeth Gyffredinol	55%	64.10%	68.30%	60.70%	65.10%	64.90%	67.90%	68.10%	65.60%	69.90%	70.30%	71.10%	68.50%
Wroleg	77%	78.10%	78.60%	76.30%	76.60%	83.10%	81.00%	79.60%	80.10%	80.20%	80.30%	77.80%	76.10%
Trawma/Orthopaedeg	52%	57.10%	57.40%	61.30%	59.00%	68.80%	57.30%	61.60%	58.70%	60.80%	72.50%	59.50%	60.10%
Clust, Trwyn a Gwddf	47%	61.10%	58.70%	61.50%	63.70%	65.90%	67.80%	67.10%	71.90%	69.80%	67.50%	66.60%	66.80%
Offthalmoleg	100%	99.20%	99.50%	99.70%	99.90%	99.50%	100.00%	99.90%	99.10%	99.60%	99.30%	100.00%	99.60%
Llawfeddygaeth y Geg	90%	94.60%	87.20%	88.30%	89.50%	88.90%	89.50%	93.50%	90.70%	89.80%	89.20%	94.50%	90.00%
Gynaecoleg	66%	54.90%	60.10%	61.00%	59.00%	56.10%	61.30%	62.30%	58.70%	59.40%	62.40%	62.70%	56.00%
Cymdeithas Brydeinig Llawr	76%	86.50%	85.30%	85.50%	85.30%	89.10%	88.10%	84.80%	84.30%	87.10%	88.50%	88.00%	86.40%

Mae Cyfeiriad hyd Driniaeth (RTT) yn mesur cyfanswm yr amser y bydd cleifion yn aros ar ôl iddynt gael eu cyfeirio gan feddyg neu nes iddynt ddechrau ar eu triniaeth weithredol yn yr ysbyty. Mae hyn yn cynnwys amser sy'n cael ei dreulio yn aros am apwyntiadau cleifion allanol, profion diagnostig, sganiau, gwasanaethau therapi a derbyniadau cleifion mewnol neu achos dydd.

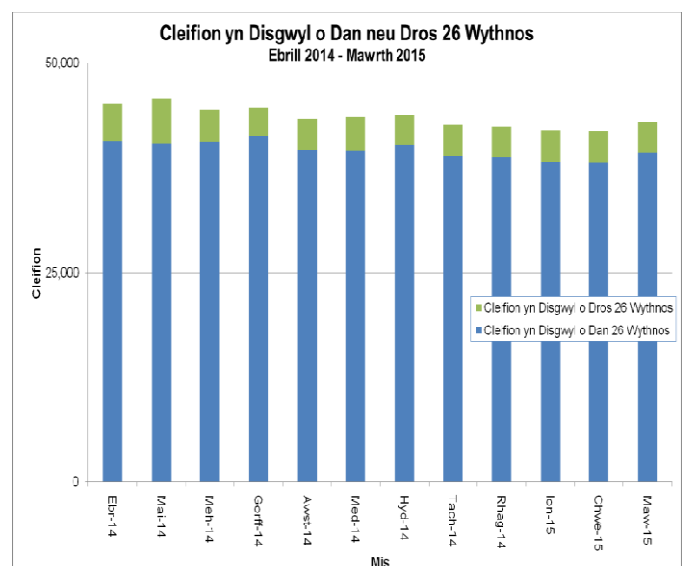
Dyma'r ddau darged ar gyfer Cymru:

- Bod 95% o gleifion yn cael eu trin o fewn 26 wythnos
- Nid yw unrhyw glaf yn aros am fwy na 26 wythnos

Ein perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn oedd: 87.9% o gleifion yn aros yn llai na'r 26 wythnos a 3142 o gleifion yn aros mwy na 36 wythnos. Ni arhosodd unrhyw glaf dros 52 wythnos i ddechrau ar driniaeth.

Mae'r ffigyrau hyn yn cynrychioli dirywiad o 1% ers perfformiad 2013/14. Rydym yn benderfynol o wella perfformiad a lleihau amseroedd aros i gleifion. Rydym wedi creu rhaglenni penodol i ddarparu gwelliant o ran effeithiolrwydd a chynhyrchiant mewn cleifion allanol ac mewn theatrau llawdriniaeth.

Yn ystod y flwyddyn cyflwynasom wasanaethau atgoffa neges destun ac rydym yn gweld llai o gleifion yn methu â mynychu eu hapwyntiadau cleifion allanol a mwy o gleifion yn rhoi gwybod nad ydynt yn gallu mynychu fel ein bod ni'n gallu rhoi'r apwyntiadau i gleifion eraill.

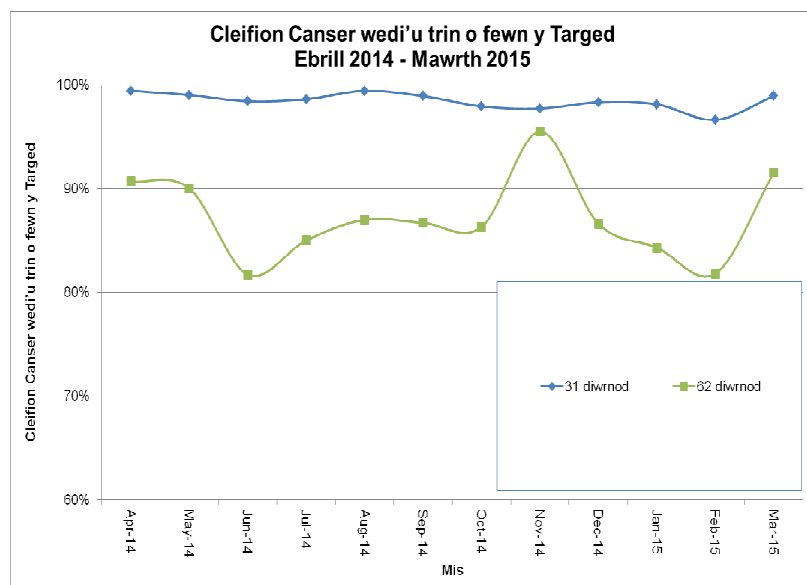

Ar ddiwedd mis Mawrth 2015, nid oedd unrhyw glaf yn aros yn hirach na'r targed cenedlaethol o 14 wythnos i gael mynediad at wasanaethau therapi. Roedd hwn yn safle sefydlog yn ystod y flwyddyn.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2015, fe arhosodd 94.5% o gleifion llai na 8 wythnos ar gyfer triniaeth ddiagnostig. Yn anffodus roedd hyn yn golygu bod 638 o gleifion yn aros yn fwy na 8 wythnos ar gyfer eu triniaeth ddiagnostig, gyda'r mwyafrif yr arosiadau hyn yn driniaethau endosgopig i archwilio'r systemau treulio neu'r bledren. Er hynny, roedd hwn yn welliant sylweddol yn ystod y flwyddyn ac yn un y byddwn yn parhau i'w lywio ymlaen i alluogi bob claf i gael mynediad at wasanaethau diagnostig o fewn 8 wythnos yn y flwyddyn sydd i ddod.

Amseroedd aros ar gyfer cleifion â chanser

Rydym bob amser yn gweithio i leihau amseroedd aros ar gyfer cleifion gydag amheuaeth, neu ddiagnosis o ganser. Rydym yn gwybod bod cael diagnosis o ganser yn sioc, hyd yn oed pan mae meddygon wedi rhybuddio bod hyn yn bosiblwydd. O ganlyniad, rydym yn gweithio'n galed i wneud yn siŵr bod cleifion yn cael y profion a'r driniaeth y mae eu hangen arnynt yn gyflym.

Mae hyn yn golygu rhoi'r cyfle i'n cleifion ddeall y math o ganser sydd ganddynt, gwneud synnwyr o'r opsiynau triniaeth sydd ar gael, sgil-effeithiau posibl a deall y gefnogaeth y mae gwasanaethau iechyd yn ei chynnig. Ar ddiwedd mis Mawrth 2015, fe ddechreuodd 98.9% o gleifion gyda diagnosis annisgwyl o ganser, driniaeth o fewn 31 diwrnod o'r diagnosis hwnnw. Cafodd 91.5% o gleifion a gyfeiriwyd gydag amheuaeth o ganser eu gweld, derbyn diagnosis a'u trin o fewn 62 diwrnod lle gafodd y diagnosis ei gadarnhau.

Gofal heb ei Drefnu - Mynediad Brys

Ni ddylai cleifion aros am fwy na phedair awr i gael eu trin, eu trosglwyddo neu eu derbyn i ysbyty. Yn ystod y flwyddyn, cafodd 78.3% o gleifion a fynychodd Adrannau Achosion Brys eu gweld o fewn 4 awr, o'u cymharu â ffigwr targed o 95%.

Ni oedd y perfformiad hwn yn dderbyniol i'r Bwrdd, ac rydym yn cymryd dull system gyfan i wella'r llif drwy ein llwybr gofal heb ei drefnu. Mae llif cleifion i ysbyty yn seiliedig ar fod yn y lle mwyaf addas iddynt gael gofal ac y gall mynediad amserol at driniaeth gael ei ddarparu. Rydym yn anelu at wneud hyn drwy sicrhau bod cleifion yn cael eu rhyddhau o'r ysbyty i'w cartref arferol neu lety addas amgen yn gallu cael ei wella.

Arhosodd amser aros ar gyfer cleifion achosion brys, yn enwedig mewn arbenigeddau meddygol ac orthopaedig yn uwch na'r lefelau gorau posibl a chyfrannodd at oedi mewn derbyn cleifion drwy ein Hadrannau Achosion Brys. Aeth rhaglen waith wedi'i chanoli, wedi ei chysylltu â'r Grŵp Cydweithredol Llifoedd Cenedlaethol ac yn cael ei rheoli drwy ein Swyddfa Rheoli Prosiect, i'r afael â hyd arhosiad ar ein safleoedd llym ac yn ein hysbytai cymuned.

Hyd arhosiad Cyfartaledd Achosion Brys:

Arbenigedd	Targed	Ebr-14	Mai-14	Meh-14	Gorff-14	Awst-14	Med-14	Hyd-14	Tach-14	Rha-14	Ion-15	Chw-15	Maw-15
Llawfeddygaeth Gyffredinol	6.0	6.3	5.8	5.6	5.6	4.9	6.0	6.5	5.6	5.9	6.6	5.8	5.6
Wroleg	4.5	4.2	4.6	4.3	5.0	4.4	4.5	4.7	5.9	4.5	4.6	4.3	3.5
Trawma/Orthopaedeg	10.0	12.8	10.9	12.5	12.0	11.2	12.1	16.0	14.4	14.6	12.9	16.0	14.7
Gynaecoleg	2.5	2.2	2.8	2.5	2.0	2.6	2.2	2.3	2.4	2.5	2.7	2.0	2.6
Meddygaeth	10.6	11.4	10.6	11.0	10.9	10.3	11.8	10.9	10.9	11.6	11.6	11.9	12.6

Mae lleihau'r amser a gymerir i ryddhau cleifion unwaith tybir eu bod yn ffit yn feddygol i adael ysbyty yn bwysig wrth sicrhau bod gwelyau ar gael ar gyfer cleifion achosion brys. Mae data mis Mawrth 2015 yn dangos bod 107 o gleifion yn yr ysbyty y tu hwnt i'r amser roeddynt yn ffit i adael a bod yr oedi wrth drefnu iddynt gael eu rhyddhau yn cyfrif am gyfanswm o 4484 diwrnodau gwely.

Mae gwasanaethau gofal cychwynnol a gofal eilaidd yn bwysig wrth gefnogi cleifion i aros yn iach ac i gynnal iechyd cleifion sydd â chlefydau cronig yn agos i'w cartrefi. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweld gwelliannau pellach wrth reoli cleifion sydd â chyflyrau meddygol cronig cydnabyddedig ac wedi lleihau lefel y derbyniadau ysbyty a lefel aildderbyn ar gyfer y cleifion hynny. Dangosodd y data fwyaf diweddar (mis Rhagfyr) mai'r Bwrdd Iechyd oedd gan y raddfa isaf o dderbyniadau ysbyty a hynny yn 960 allan o bob 100,000 o'r boblogaeth, o'i gymharu â Byrddau Iechyd eraill yng Nghymru.

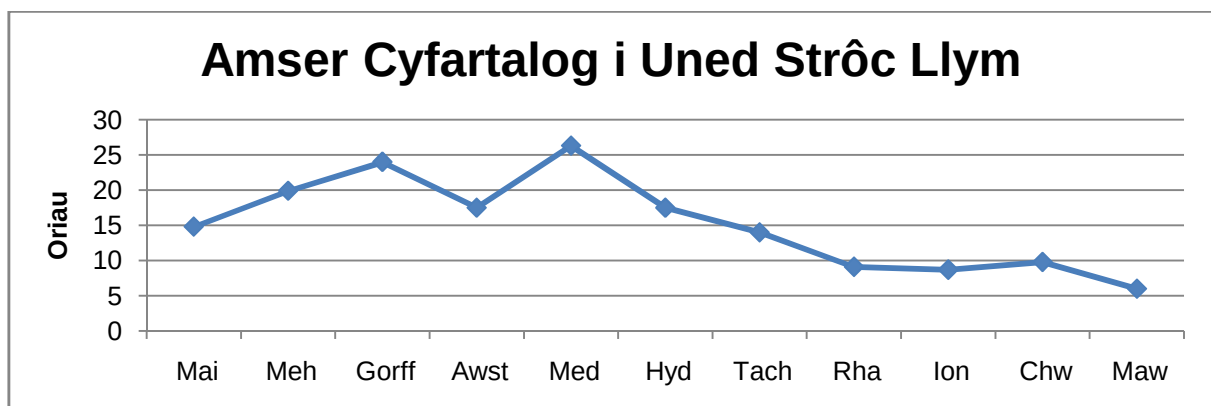
Gofal Heb ei Drefnu - Gofal Strôc

Rydym yn cydnabod bod strôc yn achos brys meddygol llym, lle mae amser dechrau triniaeth addas hyd at orffen triniaeth addas yn allweddol i wella canlyniadau ar gyfer cleifion.

Yn ystod 2014/15 mae'r Bwrdd Iechyd a thimau strôc wedi gwneud gwelliannau cynladwy i'r llwybr strôc i wella darparu bwndeli o ofal sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Galluogodd hyn i ni fod y Bwrdd Iechyd sy'n perfformio orau yng Nghymru.

Erbyn diwedd mis Mawrth roedd perfformiad yn erbyn y bwndel oriau cyntaf yn 97.8%, roedd y diwrnod cyntaf yn 94.5% a'r tri diwrnod cyntaf o fwndel gofal yn 100%.

Parhaodd y gwaith i wella perfformiad yn unol â'r Rhaglen Archwiliadau Strôc Sentinel Cenedlaethol (SSNAO) dan arweiniad Coleg Brenhinol y Ffisigwyr i wella ein lefel SSNAP ymhellach o'r lefel D sefydliadol bresennol. Dengys gwelliannau yn amseroedd mynediad cymedrig i uned strôc lem isod:

Gweithgaredd

Gwneir y mwyafrif llethol o gysylltiadau cleifion a gofalwyr yng ngofal cychwynnol a chymuned. Mae oddeutu 90% o weithgaredd GIG yn cael ei ddarparu gan bractisys Meddygon Teulu, fferyllfeydd cymuned, deintyddfeydd lleol ac optegwyr. Mae'r ffigyrau isod yn cynrychioli'r prif faes o weithgaredd ysbyty a recordiwyd a ddarparwyd o fewn ysbytai sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd. Yn ychwanegol at y ffigyrau hyn mae'r Bwrdd Iechyd yn comisiynu gwasanaethau a ddarperir mewn mannau eraill yng Nghymru ac yn GIG Lloegr ar gyfer poblogaeth Gogledd Cymru.

	2014/15	2013/14	2012/13
Derbyniadau Dewisol: Cleifion Mewnol ac Achosion Dydd	47,185	48,202	46,522
Derbyniadau Brys Cleifion Mewnol	88,729	88,548	84,045
Cleifion Allanol Newydd (yn cynnwys Adran Achosion Brys ac Adran Mân Anafiadau)	412,996	408,374	408,792
Cleifion allanol Dilynol (yn cynnwys Adran Achosion Brys ac Adran Mân Anafiadau)	456,995	453,370	446,164
Cleifion Dydd sy'n Mynychu'n Rheolaidd	43,737	39,088	42,951
Mân Weithredoedd Cleifion Allanol	2,131	2,804	2,178
Endosgopi	20,481	18,403	17,475

Adolygiad Ariannol

Rydym yn cael ein hariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru ac yn derbyn dyraniadau blynyddol ar gyfer gwariant refeniw (ein costau rhedeg) a chyfalaf buddsoddiad mewn adeiladau, cyfleusterau a chyfarpar). £1.31 biliwn oedd y dyraniad refeniw ar gyfer 2014/15 a'r dyraniad cyfalaf oedd £48 miliwn.

Mae gennym ddyletswydd statudol i weithredu o fewn y dyraniadau hyn a chyflawni cydbwysedd ariannol ym mhob blwyddyn ariannol. Rydym hefyd yn derbyn rhywfaint o incwm gweithredu mewn perthynas â gwasanaethau ychwanegol, gan gynnwys darparu gwasanaethau i gyrrff GIG, awdurdodau lleol ac addysg ac ymchwil.

Eto roedd 2014/15 yn flwyddyn heriol iawn oherwydd pwysau ehangach yr economi a chyllid cyhoeddus yn gyffredinol. Ynghyd â gweddill y GIG yng Nghymru, byddwn yn wynebu heriau'r dyfodol wrth i ni ymdrechu i fodloni gofynion darparu gofal iechyd diogel ac effeithiol o fewn cwmpas ariannol cyfyngedig. Mae darparu gwasanaethau diogel yn parhau i fod ar frig blaenoriaethau'r Bwrdd Iechyd.

Ar gyfer 2015/16, bydd y dyraniad cyllid yn aros yn statig yn fras o'i gymharu â 2014/15. Wrth i effaith gronnus y mesurau llymder gael eu harddangos yn y diffyg sylfaenol sydd wedi ei gario ymlaen, mae angen arbedion sylweddol yn gylchol i sicrhau nad yw iechyd ariannol y Bwrdd Iechyd yn cael ei gyfaddawdu.

Rydym yn canolbwyntio ar gynhyrchiant ac effeithlondeb, yn cynnwys hyd arhosiad mewn ysbyty, cyfraddau llenwi gwelyau, gwneud y defnydd mwyaf posibl o amser theatrau llawdriniaeth, gwell caffaeliad a contractio, a defnyddio ein hadnoddau yn ddoeth.

Mae newidiadau wedi bod yn ystod y flwyddyn ynglŷn â dyletswyddau ariannol a tharged ar gyfer Byrddau Iechyd, yn enwedig ynglŷn â pherfformiad yn erbyn y Dyraniad Adnoddau Refeniw.

Daeth y Ddeddf Cyllid y Gwasanaethau Iechyd Gwladol (Cymru) 2014 i rym o 1 Ebrill 2014. Diwygiodd y Ddeddf ddyletswyddau ariannol y Byrddau Iechyd Lleol o dan Adran 175 o Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. O 1 Ebrill 2014, mae Adran 175 o'r Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) yn gosod dwy ddyletswydd ariannol ar Fyrddau Iechyd Lleol:

- Dyletswydd o dan Adran 175 (1) i ddiogelu nad yw ei wariant yn fwy na chyfanswm y cyllid a bennwyd iddo dros gyfnod o 3 blynedd ariannol
- Dyletswydd o dan Adran 175 (2A) i baratoi cynllun yn unol â chyfarwyddiadau cynllunio a roddwyd gan Weinidogion Cymru, i ddiogelu cydymffurfiaeth â'r ddyletswydd o dan Adran 175 (1) wrth wella iechyd yr unigolion mae'n gyfrifol amdanynt, a darpariaeth gofal iechyd i unigolion o'r fath, ac i'r cynllun hwnnw gael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru a'i gymeradwyo ganddynt

Yn ychwanegol, mae'r rhaid i'r Bwrdd Iechyd aros o fewn ei Ddyraniad Adnoddau Cyfalaf ac mae'n rhaid iddo gadw at y Côt Ymarfer Gwella Arfer Taliadau. Mae ein gwir berfformiad yn cael ei grynhoi isod:

Perfformiad Adnoddau Refeniw

Bydd yr asesiad cyntaf o berfformiad yn erbyn y ddyletswydd statudol 3 blynedd o dan Adran 175 (1) yn digwydd ar ddiwedd 2016/17, yn dechrau'r cyfnod tair blynedd cyntaf o asesiad.

Ar gyfer 2014/15, adroddodd y Bwrdd Iechyd orwariant o £26.6 miliwn yn erbyn ei Ddyraniad Adnoddau Refeniw.

Cafodd y Bwrdd Iechyd £20.6 miliwn o gefnogaeth arian ad-daladwy yn 2014/15. Bydd ad-daliad yn unol â'r Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer 2015/16 i 2017/18. Ni chafodd y Bwrdd Iechyd unrhyw froceriaeth adnoddau ad-daladwy yn 2014/15.

Dyletswydd i baratoi Cynllun 3-blynedd

Ni chyflwynodd y Bwrdd Iechyd Gynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer y cyfnod tair blynedd 2014/15 - 2016/17 yn unol â'r cyfarwyddiadau cynllunio a gafodd eu cyflwyno gan Weinidogion Cymru.

Felly, ni fodlonodd y Bwrdd Iechyd ei ddyletswydd ariannol statudol o dan Adran 175 (2A) y Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. Datblygwyd 'Cynllun Blwyddyn' ar gyfer 2014/15 yn ddiweddarach a chymeradwywyd hyn ym mis Mai 2014.

Datblygodd y Bwrdd Iechyd gyswllt cynllun ariannol dros dro â 'Chynllun Gweithredu Blyneddol' ar gyfer 2015/16 sy'n cynnwys sefyllfa diffyg wedi'i gynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Cyflawni cydbwysedd ariannol gweithrediadol yn erbyn Terfyn Adnoddau Refeniw

- Targed: sicrhau nad yw'r rhaglen gyfalaf yn mynd y tu hwnt i'r terfyn adnoddau cyfalaf o £48 miliwn
- Cafodd hyn ei gyflawni â thanwariant bach o £32,000

Polisi Talu'r Sector Cyhoeddus

- Targed: Talu 95% o anfonebau heb fod yn rhai'r GIG (yn ôl nifer) o fewn 30 diwrnod
- Cafodd hyn ei gyflawni, gyda 90.2% o anfonebau'n cael eu talu o fewn 30 diwrnod. Rydym yn gweithio'n galed i sicrhau ein bod ni'n bodloni'r targed hwn yn y dyfodol

Ymrwymadau Cymdeithasol

Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol

Mae'r Bwrdd Iechyd yn awr yn llofnodwr y Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol. Mae'r Siarter wedi'i ddatblygu er mwyn cydnabod pwysigrwydd yr angen am ddull mwy cydlynol a chysion i bartneriaethau rhyngwladol, yn cydymffurfio â dyheadau, egwyddorion a moesau Cymreig ac yn gweddu â nhw. Gyda'r Siarter fel canllaw, rydym yn gobeithio cryfhau ymrwymiad y Bwrdd i ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth, addysg a rennir a phartneriaethau rhyngwladol sy'n seiliedig ar gydraddoldeb a thrywydd manteision sylweddol y naill i'r llall.

Yn y Siarter mae Sylfeini Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol yn cael eu gosod i sicrhau dull clir a chysion at ymgysylltiad rhyngwladol. Mae'r Bwrdd yn edrych ymlaen at ddatblygu ein hymateb i'r siarter dros y 12 mis nesaf.

Cymru o Blaid Affrica

Mae'r Bwrdd wedi cael blwyddyn brysur yn datblygu'r gwaith pwysig o ddatblygiad a phartneriaeth ryngwladol â'n partneriaid yn Affrica. Mae ein Pwyllgor Partneriaeth Rhyngwladol yn parhau i fod yn fforwm ar gyfer rhannu arfer gorau ac adrodd arno yn ogystal â datblygu cyfeiriad strategol i'r gwaith pwysig.

Newyddion ein Prosiectau

Dolen Ysbyty Gwynedd / Ysbyty Dosbarth Quthing (Lesotho)

Yn ystod 2014/15 rydym wedi bod yn canolbwyntio ar hyfforddiant bydwagedd ac obstetrig gyda chymorth grant £16,000 gan Lywodraeth Cymru. Fe aeth staff o Ogledd Cymru i ymweld â Quthing yn ystod mis Mai a mis Tachwedd 2014 ac roeddynt yn falch iawn o dderbyn dau gydweithiwr o Quthing i aros yn ystod mis Mawrth 2015.

Rydym ar hyn o bryd yn chwilio am gyllid pellach fel bod y bartneriaeth bwysig hon yn parhau i ddatblygu a thyfu er budd cymunedau iechyd yn y ddwy wlad.

Dyma'r 10 flwyddyn o'r Ddolen Ethiopia rhwng Ysbyty Glan Clwyd ac Ysbyty Hossana. Mae ysbyty Hossana wedi bod yn gwneud ychydig o gynnydd trawiadol yn y blynyddoedd diwethaf, er enghraifft nawr mae ganddynt y criw cyntaf o 40 o fyfyrwyr meddygon yn dod drwodd o ysgol feddygol Prifysgol Wachemo yn Hossana. Maent yn agor Adrannau Achosion Brys newydd a byddent yn gosod sganiwr CT cyn bo hir.

Mae ein cydweithwyr yn Hossana yn gwerthfawrogi'r cyfraniad a wneir gan y Bwrdd Iechyd - nid yn unig y cymorth a roddir mewn hyfforddiant, offer ac isadeiledd, ond hefyd gyda'r cyfeillgarwch a ddatblygwyd a'r ddealltwriaeth gyffredin sydd wedi digwydd. Ymlaen i'r 10 mlynedd nesaf!

Dolen Abergele / Hawassa / Wachemo

Mae Uned Llygaid Stanley ar hyn o bryd wedi'i gysylltu ag Uned Llygaid Hawsaas yn Ne Ethiopia a hefyd Prifysgol Wachemo, 140km i'r gorllewin. Rydym yn teimlo mai'r ffordd orau y gallwn gefnogi gofal llygaid yn y rhanbarth hwn yw drwy addysgu, ac rydym wedi bod yn addysgu optometryddion a'r tîm gofal llygaid plant yn Hawassa yn y brifysgol.

Rydym hefyd yn cefnogi ysgol arbennig ar gyfer plant dall sydd wedi'i lleoli yn agos at Shashamene.

Ymrwymadau Amgylcheddol

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gwasanaethu bron iawn i draean o ehangdir Cymru. Oherwydd ein maint a natur y gwasanaethau rydym yn eu darparu, mae gennym nifer o agweddau amgylcheddol, a fyddai'n cael effaith ariannol ac amgylcheddol mawr pe na byddent yn cael eu rheoli'n ofalus. Fel rhan o'n hymrwymiad corfforedig tuag at leihau'r effeithiau hyn, bydd BILIPBC yn gweithredu a chynnal System Reoli Amgylcheddol (SRA) ffurfiol, a fydd yn cael ei chynllunio i gyflawni'r egwyddorion allweddol canlynol:

- Datblygiad cynaliadwy
- Cydymffurfiaid gyda gofynion cyfreithiol a llywodraethol perthnasol
- Atal llygredd
- Lliniariad yn erbyn effaith newid hinsawdd
- Diwylliant o welliannau parhaus

Bydd rheolaeth amgylcheddol effeithiol yn cael ei gyflawni trwy'r prosesau canlynol:

- Hybu'r polisi amgylcheddol i bob budd-ddeiliad perthnasol
- Nodi bob agwedd amgylcheddol arwyddocaol a gofynion cyfreithiol cysylltiedig, gan gynnwys y rhai sy'n digwydd o ganlyniad i newidiadau gwasanaeth a deddfau newydd
- Sefydlu a monitro amcanion a thargedau, wedi'u hanelu at leihau effeithiau amgylcheddol ac ariannol, yn unol â'r rhai a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru
- Darpariaeth hyfforddiant priodol i bob personél perthnasol
- Archwiliadau mewnol ac allanol rheolaidd
- Adolygiad rheolaidd o effeithiolrwydd y SRA, gan y Grŵp Llywio Amgylcheddol

- Gweithio gyda phartneriaid lleol, rhanbarthol a chenedlaethol i gyflawni ymagwedd sector cyhoeddus cyson at reoli amgylcheddol ac i sicrhau bod gweithdrefnau arferion gorau yn cael eu nodi a'u gweithredu

Mae gennym amrywiol offer a chyrff partneriaeth i fynd i'r afael â'n effaith amgylcheddol a mesur perfformiad:

- BS EN ISO 14001 System Reoli Amgylcheddol
- Adrodd Blynyddol Ymroddiad Lleihau Carbon
- System Fonitro Perfformiad Ynni a Chyfleusterau Blynyddol
- Strategaeth Garbon Isel y GIG yng Nghymru
- Adolygiad Rheoli Ymddiriedolaeth Garbon
- Grŵp Lleihau ac Addasu Carbon Sir y Fflint (CRAG)
- Bwrdd Gwasanaeth Lleol Gwynedd (LSB)
- Gwasanaethau Cyfleusterau Partneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru
- Systemau monitro deunydd gwasanaethau mewnol, amser real

Mae'r trefniadau hyn yn sicrhau bod rheolaeth amgylcheddol effeithiol yn cael ei wneud at safonau arferion gorau presennol a bod gwelliannau parhaus yn cael eu mewnwelyo i ddiwylliant y sefydliad.

Targed presennol Perfformiad Lleihau Carbon Corfforedig yw 3% o leihad blwyddyn ar flwyddyn mewn allyriadau CO2 fel sy'n ofynnol gan Gynllun Darparu Strategaeth Newid Hinsawdd Llywodraeth Cymru ar gyfer Lleihau Allyriadau.

Oherwydd diffyg data deunydd a chost ynni cywir mewn safleoedd mawr o Fedi 2014, oherwydd toriad arwyddocaol systemau gweinyddol y deilydd contract presennol, British Gas Business, amcangyfrifiad yw'r ffigyrau blynyddol a adroddir o ran allyriadau CO2 a chost mewn sawl achos.

Mae'r broblem wedi effeithio ar bob Bwrdd Iechyd yng Nghymru, oherwydd mae gwasanaethau'n cael eu prynu'n ganolog drwy gontractau Cymru Gyfan.

Gosodwyd mesurau i adfer y broblem hon gan British Gas Business, ac mae eu cynnydd yn cael ei fonitro drwy'r Grŵp Rheoli Risg Prisiau Ynni. Hyd yn hyn, nid yw'r broblem wedi cael ei hadfer.

Systemau Rheoli Amgylcheddol (SRhA)

Rydym wedi cyflawni targed cam terfynol Cyfarwyddyd Llywodraeth Cymru ar gyfer bob Ysbyty Cyffredinol Dosbarth, Ysbytai Cymuned a Chlinigau i dderbyn tystysgrif BS EN ISO14001:2004 Systemau Rheoli Amgylcheddol (SRhA) erbyn Rhagfyr 2014.

Yr amcanion a thargedau lleol a gyflawnwyd i leihau effeithiau amgylcheddol oedd:

- Lleihau nwyddau pacio cyflenwyr o 5%, lleihad o 1.3 tonnell fetrig
- Atgyfnerthu'r hierarchaeth gwastraff sydd wedi cynyddu perfformiad ailgylchu ar draws y Bwrdd Iechyd o 99%
- Monitro ffibrau asbestos mewn mannau a ddefnyddir i sicrhau eu bod yn cael eu cadw at lefel ddiogel o <0.01 f/ml

- Adolygu storio tanwydd a byndiau i nodi'r rhai sydd angen eu huwchraddio yn y Rhaglen Reoli y flwyddyn nesaf, bydd hyn yn lleihau'r siawns o lygredd
- Monitro a rheoli eiddo gyda darlleniadau nwy Radon uchel yn unol â chanllawiau gan ein Cyngorydd Gwarchod rhag Ymbelydredd

Mae'r SRhA wedi esblygu yn ystod y cylch asesiad i gynnwys gweithgareddau yn yr ysbytai cymuned a chlinigau a ychwanegwyd at gwmpas cofrestriad yn 2014. Mae holl rannau'r system yn rhyngweithio ac mae'r SRhA yn effeithiol gyda chydymffurfriad parhaus. Mae'r SRhA wedi cael ei drefnu'n llwyddiannus ym mhob lleoliad, strwythurwyd dogfennau lefel leol i'w gwneud yn berthnasol i'r lleoliad unigol e.e. Cofrestr Agweddau a ddiwygiwyd i amlygu effeithiau perthnasol i bob lleoliad unigol.

Yr Adolygiad Rheolaeth gan y Grŵp Llywio Amgylcheddol (GLIA) a gynhelir yn flynyddol dan gadeiryddiaeth y Cyfarwyddwr Ystadau a Chyfleusterau. Pwrpas y GLIA yw sicrhau bod yr SRhA yn parhau i fod yn ddigonol, effeithiol ac addas. Mae'r cyfarfodydd ac archwiliadau GLIA yn darparu asesiad parhaus manwl, a phwrpas yr adolygiad rheoli yw cymryd golwg ehangach o'r system fel un, a monitro perfformiad amgylcheddol drwy adolygu:

- Cydymffurfriad archwilio ac adroddiadau diffyg cydymffurfio
- Cydymffurfriad gyda deddfwriaeth a safonau perthnasol
- Adroddiadau digwyddiadau, materion brys a chwynion
- Cynnydd wrth weithredu amcanion polisi BIPBC, rhaglen reoli a rhaglen hyfforddi
- Newidiadau i'r datganiad polisi
- Datblygiadau amgylcheddol gan gynnwys argymhellion dros wella o ran deddfwriaeth i ddod ac unrhyw gydymffurfriad rheolaethol arall
- Statws agweddau amgylcheddol BIPBC, risg o lygru posibl, deddfwriaeth ac arolygaeth rheoli
- Llwyddiant y system rwystro a gweithredu i gywiro gydag unrhyw weithredu dilyn i fyny neu adolygiadau

Datblygwyd Cynllun Gweithredu Carbon ar ffurf safonol Llywodraeth Cymru.

Bydd gweithredu'n cael ei fonitro a'i adrodd yn flynyddol. Mae'r rhan fwyaf o eitemau yn y cynllun hwn yn ddibynnol ar ddyrannu adnoddau o Ddatblygiad Cyfalaf Mawr a'r Rhaglen Cyfalaf Dewisol Blynyddol.

Datblygwyd a gweithredwyd strategaeth i reoli ein Hymroddiad Lleihau Carbon (YLIC). Cwblhawyd cofrestriad ar gyfer YLIC yn Ionawr 2014. Cyfaddawdir ar y gallu i gynhyrchu Adroddiad Blynyddol YLIC cywir o bosibl gan broblem data y cyflenwr, a ddisgrifiwyd yn flaenorol.

Cyflawnodd y Bwrdd Iechyd darged Llywodraeth Cymru ar gyfer yr holl Ysbytai Cyffredinol Dosbarth i dderbyn tystysgrif gydnabyddedig BS EN ISO 14001:2004 System Reoli Amgylcheddol (SRhA) yn Rhagfyr 2012. Yn dilyn hyn, derbyniodd yr holl ysbytai cymuned dystysgrif ar gyfer y safon yn Rhagfyr 2013. Cafodd y Canolfannau Iechyd dystysgrif hefyd at y safon yn Rhagfyr 2014.

Rydym yn derbyn archwiliad allanol bob chwe mis gan BSi i sicrhau bod yr SRhA yn parhau'n effeithiol wrth reoli a lleihau ein heffeithiau amgylcheddol.

Mae trefniadau partneriaethau a rhannu gwybodaeth gyda chyrff cyhoeddus eraill hefyd yn cael eu dilyn fel rhan o ddatblygiad parhaus y Strategaeth Lleihau Carbon.

- Cwblhawyd strategaethau a gweithdrefnau casglu data YLIC corfforedig. Dyddiad cyflwyno'r adroddiad blynyddol cyntaf yw 31 Gorffennaf 2015. Rydym wedi cyn-archebu credydau carbon ar gyfer blwyddyn cydymffurfiad 2015/16 i fanteisio ar y gost is a gynigiwyd wrth brynu ymlaen llaw. Bydd hyn yn arbed oddeutu £36,000 ar y deunydd blynyddol a rhagwelir o 45,000 tCO₂
- Cwblhawyd ailwampiad Prif Ganolfan Ynni Ysbyty Glan Clwyd. Ni ddisgwylir cyflawni buddion yr offer newydd hyn o ran lleihau carbon hyd nes bydd yr offer Gwres a Phŵer ar y Cyd (CHP) yn cael ei adnewyddu a'i gyfuno i'r strategaeth system newydd
- Amlygodd archwiliad o orddefnydd o ddŵr yn Adran Arennol Ysbyty Maelor Wrecsam mai'r achos oedd cyfarpar osmosis cildroadol aneffeithiol. Mae'r GRhG dan sylw yn asesu ei opsiynau i amnewid yr offer darfodedig hwn
- Bu cais Buddsoddi i Arbed am oleuadau LED o £300,000 y flwyddyn am 2 flynedd wedi bod yn llwyddiannus, a bydd gwaith yn dechrau i amnewid y goleuadau fflwroleuol a rhyddhau darfodedig ym mhobman yn y Bwrdd Iechyd
- Mae'r Adran Ddatblygu Ystadau'n parhau i resymoli Asedau'r Ystâd Gorfforedig. Mae 6 Canolfan Iechyd ac un Ysbyty Cymunedol aneffeithiol wedi cael eu trosglwyddo i adeiladau modern mwy addas. Ni ellir asesu gwerth llawn yr arbedion hyn nes bydd Prosiect Ailddatblygu Ysbyty Glan Clwyd wedi'i gwblhau, oherwydd mae'n ychwanegu at y llwyth carbon corfforedig, ac mae'n rhaid ei osod yn erbyn y buddion o'r rhaglen rhesymoli asedau
- Mae amnewid offer oeri math R22 aneffeithiol dros gyfnodau parhaus ar draws yr ystâd yn parhau
- Mae ailsefydlu CHP yn Ysbyty Glan Clwyd ac archwiliadau i allu ychwanegol yn Ysbyty Gwynedd a Maelor Wrecsam yn derbyn sylw ac yn cael ei gynllunio. Bydd gweithrediad yn ddibynol ar gyllid dewisol a chynlluniau busnes ffafril

Allyriad Nwyon Tŷ Gwydr (GHG)

Mesurir allyriadau GHG drwy gasglu data deunydd corfforedig a throsglwyddo'r data yn gyfwerthoedd carbon deuocsid (CO₂e) drwy ddefnyddio ffactorau trosglwyddo swyddogol yr Adran Ynni a Newid Hinsawdd (DECC). Mae'r Cynllun Lleihau Carbon CRC yn cyflwyno ffigyrau trosglwyddo blynyddol swyddogol ac fe'u defnyddiwyd i gyfrifo allyriadau ynni.

Nid oes modd gwirio data defnydd egni a adroddwyd ar hyn o bryd oherwydd problemau data'r cyflenwr.

Gwastraff

Mae gwastraff yn un o'n hagweddau amgylcheddol mawr. Rydym wedi parhau i wella ein perfformiad amgylchedd gwastraff a orchymynnir gan ddeddfwriaeth a blaengareddau. Ein Hamcanion a Thargedau Amgylcheddol ar gyfer 2014/15 oedd:

- Gweithredu Polisi Rheoli Gwastraff BIPBC
- Atgyfnerthu deunydd yr hierarchaeth gwastraff drwy gynyddu cyfradd gyffredinol ailgylchu i 50%

Gweithredwyd y Polisi Rheoli Gwastraff a ganolbwyntiwyd ar ymwybyddiaeth o'r polisi a nodi a labelu gwastraff yn ddiogel ar y pwynt cynhyrchu. Mae'r polisi yn esbonio'r dulliau storio a gwaredu cywir ar gyfer y mathau mwyaf cyffredin o wastraff a gynhyrchir.

Mae'r Polisi Rheoli Gwastraff yn cefnogi ein hymroddiad i wella effeithiau amgylcheddol yn barhaus a chefnogi'r hierarchaeth rheoli gwastraff.

Mae cyfraddau ailgylchu ar draws y Bwrdd Iechyd wedi cynyddu a chyflawnwyd 99%.

Mae'r ffigwr a adroddwyd yn anodd i'w gymharu oherwydd mae'r data gwastraff ar gyfer 2014/15 yn cynnwys ein holl safleoedd, lle yn flaenorol dim ond safleoedd ysbytai a adroddwyd. Fodd bynnag, mae'r cyfraddau ailgylchu ar gyfer ein holl safleoedd wedi gwella ac wedi rhagori ar y targed cynnydd blynyddol.

Rydym yn ailgylchu'r holl wastraff cyffredinol, cyfarpar trydanol ac electronig sy'n wastraff, batris, mhetalau sgrap, cardfwrdd, papur, pren, dodrefn, plastig, gwydr, olewau gwastraff, gwastraff adeiladu ayb. Hysbysebiri dodrefn a chyfarpar nad oes eu hangen ar draws y Bwrdd Iechyd i'w hail-ddefnyddio.

Mae hyfforddiant yn tanategu blaengareddau amgylcheddol. Yn ystod 2014/15, mae pedwar rheolwr wedi cyflawni Diploma City & Guilds mewn rheoli Adnoddau Gwastraff Cynaliadwy. Cynhaliwyd Digwyddiadau Ymwybyddiaeth Amgylcheddol ar draws y Bwrdd Iechyd, gan godi ymwybyddiaeth am y Polisi Rheoli Gwastraff, dosbarthu gwastraff yn gywir ac ailgylchu gwastraff. Darparwyd hyfforddiant rheoli gwastraff penodol i wasanaethau neu adrannau yn ogystal â'r system E-ddysgu amgylcheddol i'r holl weithwyr newydd a'r Hyfforddiant Diweddarau Rheoli Heintiau gorfodol.

Defnyddio Adnoddau

Rydym yn ymroddedig i isafu deunydd o adnoddau naturiol. Cynhwysir y strategaeth a pherfformiad mewn mesur a lleihau allyriadau CO₂ o ran gwasanaethau, CO₂ a fewnblannwyd mewn caffael a chludiant yn yr offer CarDio.

Addasu a Lliniaru Newid Hinsawdd

Rydym yn aelod gweithredol o'r 2 grŵp peilot sy'n mynd i'r afael â newid ac addasu hinsawdd yng ngogledd Cymru, CRAG Sir y Fflint a BGLI Gwynedd.

Bioamrywiaeth ac Amgylchedd Naturiol

Rydym yn ymwybodol o ran effaith ein darpariaeth gwasanaeth ar yr amgylchedd naturiol. Prif ymateb i'r effaith hwn yw ein hymroddiad i'r Safon Brydeinig (BS) EN 14001.

Mae prosiectau adeiladu ac ailwampio mawr hefyd wedi comisiynu astudiaethau amgylcheddol cyn dechrau ar waith prosiect mawr i asesu a lliniaru eu heffeithiau. Esiaml o hyn yw'r astudiaethau a wnaed yn Ysbyty Glan Clwyd:

- Archwiliad Geoamgylcheddol a Geotechengol ar gyfer cyfnod 1 o'r prosiect ailwampio
- Astudiaeth Arolwg Sŵn
- Arolwg Estynedig Cynefin Cyfnod 1

Mae prosiectau ailwampio eraill wedi bod yn destun i asesuadau effaith amgylcheddol, megis cynefinoedd ystlumod, i sicrhau bod materion bioamrywiaeth yn cael eu hystyried a'u cadw i'r lleiafswm.

Rydym yn ymwybodol o'n heffaith gwasanaeth a chyfrifoldeb ar yr amgylchedd naturiol. Rydym yn cymryd cyfrifoldeb dros a rheoli ein cynefinoedd naturiol e.e. pyllau madfall, rhywogaethau blodau gwyllt a warchodir, cynnal a chadw ac arolygon coed, gwarchod ystlumod a gwarchod setiau moch daear.

Teithio, Cludiant a Logisteg

Rydym wedi cwblhau adolygiad cynhwysfawr o'n trefniadau teithio, cludiant a logisteg ac rydym wedi cynhyrchu strategaeth ddrafft i fynd i'r afael â meysydd lle gellir gwneud trefniadau. Gweler amcanion y cynllun gweithredu a strategaeth ddrafft fel a ganlyn:

- Teithio Busnes – Monitro a lleihau
- Caffael – Nodi'r dulliau mwyaf cost effeithiol o gwrdd â gofynion corfforedig
- Teithio Diogel – Lleihau'r risgiau sy'n gysylltiedig â theithio busnes
- Cynnal a Chadw – Cynnal prosesau cost effeithiol ac amserol ar gyfer trwsio a chynnal y fflyd cerbydau
- Amnewid a Gwaredu – Sicrhau bod cerbydau'n cael eu diweddarau drwy weithredu cylchoedd amnewid optimaidd
- Cofnodion a Rheoli Perfformiad – Datblygu a chyfathrebu dangosyddion perfformiad gyda deilwyr cyllidebau a grwpiau defnyddwyr cerbydau
- Teithio Cynaliadwy - Gwarchod yr amgylchedd drwy weithredu teithio gwyrdd a dewisiadau rheoli fflyd
- Cydweithio – Ymestyn cyfleoedd i gydweithio rhwng byrddau iechyd, ymddiriedolaethau a rheolwyr fflyd eraill, yn rhanbarthol a chenedlaethol
- Cludiant heb fod ar gyfer cleifion – Cynnal trosolwg o holl batrymau symudiad cerbydau yn yr ardal i alluogi nodi a gweithredu arbedion effeithlonrwydd

Ymgwymerwyd â 'Chynllun Teithio Gwyrdd' ac mae'n ofynnol i reolwyr a staff wneud asesiad o ddull teithio cyn gwneud pob taith fusnes gan ddefnyddio 'Olwyn Penderfyniadau Teithio' sy'n cynnwys dewisiadau amgylcheddol cyfeillgar.

Hysbysir deilwyr cyllidebau o filltired a data cost eu cerbydau a thanwydd amgen i gynorthwyo yn eu hadolygiadau perfformiad.

Bydd gan y Polisi Ceir ar Les gyfyngiad o 120g/km ar gyfer ceir newydd ac ar les erbyn 1 Hydref 2015 a chyfyngiad o 100g/km ar gyfer ceir cronfa.

Mae'r cynllun gweithredu yn nodi meysydd penodol ar gyfer gwella perfformiad corfforedig cyffredinol a bydd gweithrediad yn cael ei adlewyrchu mewn monitro perfformiad blynyddol sydd yn ei le ar hyn o bryd.

Adroddir y data perfformiad yn flynyddol gan ddefnyddio'r Offer 'CarDio'.

Caffael Cynaliadwy gan gynnwys Bwyd

Mae'r Gwasanaethau Caffael wedi adolygu ei Strategaeth Datblygiad Cynaliadwy i ystyried cynigion Llywodraeth Cymru i ddod â deddfwriaeth ymlaen i wneud datblygiad cynaliadwy o'r egwyddor ganolog trefnu LIC a sefydliadau sector cyhoeddus Cymru yng Nghymru; a chreu corff datblygiad cynaliadwy annibynnol ar gyfer Cymru. Y gyrrwyr ar gyfer cyflawni hyn yw:

- Papur Gwyn 2012 – 'Cymru Gynaliadwy – Gwell Dewisiadau ar gyfer Gwell Dyfodol'
- Cymru'n Un: Un Blaned - Cynllun Datblygu Cynaliadwy Llywodraeth Cynulliad Cymru (2009)

- 'Y Gymru a Garem erbyn 2050'
- 'Bil Cenedlaethau'r Dyfodol'
- Rhaglenni Deddfwriaethol 2011-2016

Y Cynllun Gwaith ar gyfer caffael yw canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

Cynllunio amcanion a gosod targedau erbyn:	• Datblygu dulliau effeithiol y gall Caffael arddangos ei fod wedi ystyried DC wrth osod ei amcanion a thargedau strategol • Archwilio'r cyfle i nodi buddion DC posibl a sut y gellir eu cyflawni fel rhan o strategaeth/rheolaeth
Rheoli Perfformiad ac Adrodd drwy:	• Nodi dangosyddion priodol a sefydlu arferion adrodd drwy gerdyn sgôr cytbwys • Cytuno ar fforymau priodol ar gyfer prosesau adolygu ac esgyn ar gyfer canlyniadau DC/gwireddu buddion • Archwilio dewisiadau ar gyfer dal buddion a nodwyd drwy SRA a gweithredu ymagwedd gytunedig
Proses Fewnol drwy:	• Sicrhau bod staff yn cwblhau'r SRA a ddiwygiwyd wrth ymgymryd ag ymarferion caffael • Gwerthuso amcanion polisi DC cyfredol gyda'r bwriad o gyfuno a safoni ymatebion i SRA o fewn gweithdrefnau a thempledi safonol e.e. holiadur cyn cymhwyso, manylebau, telerau ac amodau, ayb
Sgiliau a Gwybodaeth Staff drwy:	• Nodi sgiliau/gwybodaeth angenrheidiol a dulliau darparu e.e. adnoddau mewnol megis 'arbenigwyr' a enwir • Datblygu adnoddau i staff allu cefnogi defnyddio SRA • Cynnal sesiynau hyfforddi SRA/DC rheolaidd i staff mewnol annog ymwybyddiaeth

Mae Gwasanaethau Caffael PCGCGC yn dilyn sawl ffrwd er mwyn hyrwyddo cyfranogaeth BBaCh/cyflenwyr Cymreig yn ein prosesau contractau bwyd:

- Yn unol â deddfwriaeth Caffael yr UE, rydym yn rhoi ein contractau mewn 'rhannau' lle mae'n briodol, gan alluogi busnesau lleol llai i allu cwrdd o bosibl â gofynion y gwasanaeth
- Rydym yn gweithio'n gydwybodol gyda'r farchnad leol i greu cysylltiadau rhwng gwneuthurwyr a dosbarthwyr. Mae hyn yn cynnwys amlygu cyfleoedd posibl i BBaCh o ran prosesau caffael i ddod. Un esiampl lwyddiannus ddiweddar o hyn fyddai selsig Langdon, sydd, o ganlyniad i'r ymgysylltu yn ystod y cyfnod cynllunio, nawr yn ffurfio rhan o'n cytundeb Cig Moch a Selsig Cymru Gyfan drwy John Sheppard Butchers
- Mae bidio ar y cyd nawr yn cael ei hyrwyddo'n weithredol o fewn ein dogfennaeth tendro ac rydym yn gefnogol i ymagwedd ar y cyd. Yn dilyn ymlaen o'r cysylltiadau a wnaed rhwng cynhyrchwyr a dosbarthwyr yn bidio drwy gonsortwm, anogir ffyrdd mwy ffurfiol ar gyfer hyn i gyflenwr lle mae'n briodol
- Rydym yn defnyddio Busnes Cymru i gefnogi cyflenwyr i gwblhau eu hymatebion tender. Mae'r tîm Arlwyio a thecstilau yn cynnal Digwyddiadau Ymgysylltu Cyflenwyr blynyddol yn y De a'r Gogledd. Mae hyn yn anelu at ddarparu'r farchnad gyda dealltwriaeth o Wasanaethau Caffael PCGCGC, ein gofynion a'r holl gyfleoedd sy'n dod i fyny yn y dyfodol a'r dyfodol eithaf agos. Mae'r dyddiau hyn yn cael eu cynnal ar y cyd â Busnes Cymru, sydd hefyd yn rhoi cyflwyniadau yn y digwyddiadau, gan hysbysu cyflenwyr o'r gefnogaeth maen

nhw'n gallu ei gynnig pan fyddant am roi tendr am gytundebau sector cyhoeddus. Hefyd, pan yn briodol, rydym yn cynnal dyddiau ymgysylltu penodol ar gyfer cytundebau o fewn cyfnod cynllunio proses gaffael, er mwyn esbonio gofynion maeth/cleifion GIG Cymru ymhellach. Mae'r cyfarfodydd hyn yn anelu at fwyafu gwybodaeth/gwella dealltwriaeth cyflenwyr o amodau GIG Cymru

- Mae cynladwyedd yn ffactor pwysig a ystyrir yn ein holl brosesau cytundebau. Fel rhan o'n Hasesiad Risg Cynladwyedd, rydym yn ystyried yr effeithiau y tu hwnt i'r ardal leol (rhanbarthol, cenedlaethol ac effeithiau rhyngwladol) ac integreiddiad materion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol
- Ystyrir ffactorau o'r polisi caffael cynaliadwy a'u cynnwys yn y broses gytundeb os yn briodol. Mewn un esiampl o'i weithredu (proses gytundeb cig moch a selsig) nodwyd fel rhan o'r cwestiwn cyntaf yn yr SRA, bod tystysgrif berthnasol ar gael o ran safonau lles anifeiliaid sy'n berthnasol i'r cynnyrch dan sylw yn y broses dendro. Cynigiwyd i'r grŵp rhanddeiliaid y dylem ystyried gweithredu safonau sicrwydd fferm gorfodol ar gyfer y porc a brynir ar gyfer cynhyrchu selsig. Perfformir dadansoddiad pris i benderfynu ar y goblygiadau cost wrth ychwanegu'r meini prawf hyn o fewn y cytundeb, ac roedd y canlyniadau yn awgrymu byddai'r canlyniadau yn ffafriol o ran derbyn gwerth am arian gyda'r buddion ychwanegol o gynnyrch mwy cynaliadwy, olrheiniadwy, cynnyrch o safon uwch, ac yn wir, cyflawnwyd
- Buddion Cymunedol – Mae GIG Cymru yn dymuno cyfrannu i helpu datblygu economi Cymreig llewyrchus, sydd â'r gallu i gyflawni tŵf economaidd gref a chynaliadwy, drwy ddarparu cyfleoedd i Gymru gyfan. Rhaid i wariant cyhoeddus gyfrannu yn y cylch ar gyfer lles cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol, nawr ac i'r dyfodol, felly'n cyflawni'r gwerth gorau am arian y ffordd ehangaf. Nod ddatblygiadol GIG Cymru yw adeiladu cymunedau cryfach, lleihau eithrio cymdeithasol a thlodi ac annog datblygiad yr economi

Adeiladu Cynaliadwy

Yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru, rydym wedi mabwysiadu gofyniad corfforedig bod bob cynllun prosiect adeiladu newydd sy'n cwrdd â'r meini prawf yn cael eu hadeiladu at safonau rhagoriaeth BREEAM.

Mae adroddiadau cynlluniau busnes ar gyfer gwaith adeiladu yn ystyried elfennau cynladwyedd fel rhan annatod o werthusiadau prosiect.

Pobl

Mae ansawdd a lleoliad adeiladau ar gleifion a staff yn ffactor elfennol wrth gynllunio'n gorfforedig. Mae gweithdrefnau ymgynghori yn cael eu cynnal cyn gweithredu newidiadau darparu gwasanaethau fel rhan annatod o'r broses benderfynu.

Llywodraethu

Rheolir llywodraethu perfformiad cynladwyedd gan sawl elfen o adrodd corfforedig, gan gynnwys ISO14001, Perfformiad Ynni a Chyfleusterau a System Fonitro, adroddiadau blynyddol CRC, Asesiad BREEAM o gynlluniau cyfalaf mawr, cyflwyno'r offer mesur carbon CO2 CarDio ac adroddiadau CRAG/BGLI a gynhyrchir yn allanol. Mae'r data a ddefnyddir i gynhyrchu'r adroddiadau hyn yn cael eu gwirio gan ddarparwyr archwilio mewnol ac allanol e.e. BSi, Archwilio Mewnol a Swyddfa Archwilio Cymru.

Daw casglu data o amrywiol ffynonellau, sy'n cynnwys datganiadau blynyddol cyflenwr gwasanaethau, anfonebau casglu gwastraff, systemau monitro gwasanaethau amser real mewnol a datganiadau ariannol blynyddol. Edrychwyd ar gyflwyno Darllen Mesurydd Awtomatig i ddarparu data gwasanaethau cadarn a chywir.

Mesurwyd ein perfformiad yn 2014/15 gan set o ddangosyddion allweddol:

		2012/13	2013/14	2014/15
Dangosyddion heb fod yn ariannol	Cyfanswm Allyriadau Crynswth (tCO2)	46,819	45,469 (-2.9%)	43,727 (-3.8%)
	Cyfanswm Allyriadau Net (tCO2)	46,819	45,469 (-2.9%)	43,727 (-3.8%)
	Allyriadau Crynswth Cwmpas 1 (uniongyrchol) (tCO2) Nwy ac Olew	22,983	21,549 (-6.2%)	20,235 (-6.1%)
	Allyriadau Crynswth Cwmpas 2 a 3 dewisol (anuniongyrchol) (tCO2)	23,836	23,920 (+0.4%)	23,492 (-1.8%)
Deunydd Ynni Perthynol (miliwn KWh)	Trydan: An-adnewyddol	0	0	0
	Trydan: Cytundeb Cyflenwad Trydan Adnewyddol 'Gwyrdd'	23,836	23,920 (+0.4%)	23,492 (-1.8%)
	Nwy (tCO2)	22,156	21,001 (-5.2%)	19,671 (-6.3%)
	LPG (tCO2)	0	0	0
	Arall (Olew) (tCO2)	827	548 (-33.7%)	564 (+2.9%)
Dangosyddion Ariannol (£)	Gwariant ar Ynni	£8,829,339	£8,841,771 (+0.1%)	£9,195,383 (+4.0%)
	Gwariant Trwydded YLIC (2010 ymlaen)	£0	£950	£120
	Gwariant ar osod yn erbyn achrededig (e.e. GCOF)	£0	£0	£0
	Gwariant ar deithio busnes swyddogol	£10,094,811	£10,234,059 (+1.4%)	£0 (-100%)

Gwastraff

		2012/13	2013/14	2014/15
Dangosyddion heb fod yn ariannol (tunelli metrig)	Cyfanswm Gwastraff	4,059	4,089 (+0.7%)	4,861 (+18.9%)
	Tirlenwad	1,192	1,042 (-12.6%)	316 (-69.7%)
	Ailddefnyddio/Ailgylchu	1,147	1,392 (+21.4%)	2,658 (+90.9%)
	Compostio	0	0	0
	Llosgwyd gan adfer ynni	0	0	0
	Llosgwyd heb adfer ynni	215	232 (+7.9%)	256 (+10.3%)
Dangosyddion Ariannol (£)	Cyfanswm costau gwaredu	£1,061,763	£1,187,778 (+11.9%)	£1,383,935 (+16.5%)
	Tirlenwad	£212,083	£201,748 (-4.9%)	£72,480 (-64.1%)
	Ailddefnyddio/Ailgylchu	£78,585	£167,072 (+112.6%)	£353,384 (+111.5%)
	Compostio	£0	£0	£0
	Llosgwyd gan adfer ynni	£0	£0	£0
	Llosgwyd heb adfer ynni	£148,222	£161,116 (+8.7%)	£188,901 (+17.2%)

DS

- Mae data gwastraff 2014/15 yn cynnwys safleoedd cyfanredol. Dim ond safleoedd ysbyty mae Adroddiadau Cynladwyedd Blaenorol wedi'u cynnwys
- Cyfartaledd yw data gwastraff Ysbyty Cyffredinol Dosbarth a losgwyd heb adfer ynni a di-losgi heb adferiad
- Cyfartaledd yw data gwastraff Canolog cyfanredol a losgwyd heb adfer ynni a di-losgi heb adferiad
- Mae'r tabl uchod yn cynnwys yr holl dunelli metrig o wastraff a chostau yn y cyfanswm data gwastraff, gan gynnwys gwastraff AHT, dim ond data gwastraff a losgwyd mae'r tabl sydd ar ôl ei angen

Defnydd Adnoddau Meidraidd			2012/13	2013/14	2014/15
Dangosyddion heb fod yn ariannol (m ³)	Defnydd Dŵr (cyfan)	Cyflenwyd	457,704	466,518 (+1.9%)	470,675 (+0.9%)
		Echdynnwyd	0	0	0
		Fesul FTE			
	Defnydd Dŵr (ystâd heb swyddfa)	Cyflenwyd	0	0	0
		Echdynnwyd	0	0	0
Dangosyddion Ariannol (£ miliwn)	Costau Cyflenwi Dŵr (cyfan)		£1,208,722	£1,246,846 (+3.2%)	1,252,857 (+0.5%)
	Costau Cyflenwi Dŵr (ystâd heb swyddfa)		£0	£0	£0

Gofal Cychwynnol ac Ardaloedd Lleol

Mae oddeutu 90% o gyswllt cleifion yn y gwasanaeth iechyd yn digwydd mewn gofal cychwynnol: mewn meddygfeydd MT, fferyllfeydd cymunedol, deintyddfeydd lleol ac optegwyr.

Yng Ngogledd Cymru, darperir y gwasanaethau hyn gan:

- Dros 456 meddyg teulu yn gweithio o 113 practis a 62 meddygfa cangen
- 154 fferyllfa cymuned
- 87 lleoliad optometreg gyda 207 optometrydd
- 275 deintydd mewn 97 deintyddfa, gan gynnwys 5 practis orthodonteg

Mae'r rhain yn contractwyr neu fusnesau sydd â chytundebau gyda'r Bwrdd Iechyd i ddarparu gwasanaethau i gleifion GIG.

Er nad ydym yn cyflogi darparwyr gofal cychwynnol yn uniongyrchol, fel Bwrdd Iechyd rydym yn gyfrifol am sicrhau bod eu gwasanaethau yn cwrdd ag anghenion cleifion, cwrdd â safonau ansawdd a chydlynu eu gwaith gyda rhannau eraill ein gwasanaethau cymunedol ac ysbyty.

Ar draws Gogledd Cymru mae 14 ardal leol sy'n ffiniau daearyddol o niferoedd poblogaeth rhwng 30,000 a 60,000 a gytunwyd gydag awdurdodau lleol. Maen nhw'n ffurfio sylfaen ar gyfer gwasanaethau cymuned, gyda phob ardal leol â Thîm Arweinyddol Ardal Leol, dan arweiniad Meddyg Teulu Lleol yn bennaf, gydag aelodaeth yn cynnwys Metron Ardal Leol,

Fferyllydd, Therapydd, Gweithiwr Cymdeithasol a chynrychiolydd o'r Sector Gwirfoddol, sy'n cyfarfod i adolygu a chynllunio gwasanaethau gyda'u cymunedau lleol. Eu prif amcanion yw:

- Hybu iechyd da nawr a hefyd helpu i sicrhau bywydau iachach ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol
- Gwella addysg cleifion fel bod pobl â mwy o reolaeth dros reoli eu cyflyrau
- Cefnogi pobl gyda chyflyrau tymor hir, gan wneud mwy o ofal yn agosach i'w cartrefi yn hytrach nag ar brif safleoedd ysbyty

Yn ystod 2014/15 blaenoriaethwyd gwaith megis:

- Cefnogi mwy o bobl i roi'r gorau i ysmegu
- Gweithio gyda chydweithwyr mewn ysbytai cyffredinol dosbarth a'r awdurdodau lleol i leihau'r nifer o bobl yn dod i mewn i ysbytai fel achosion brys
- Datblygu gwahanol ffyrdd o ddarparu gofal yn y gymuned megis hyrwyddo swyddogaethau megis ffisiotherapyddion a fferyllwyr mewn meddygfeydd
- Gweithio'n agos â chartrefi gofal i geisio osgoi i gleifion gael eu derbyn i'r ysbyty
- Hyrwyddo iechyd, lles ac annibyniaeth
- Gwella'r nifer o wasanaethau sydd ar gael mewn ysbytai cymuned

Hefyd yn Ebrill 2014 gwelwyd datblygiad newydd i MT fel rhan o'u trefniadau cytundebol. Mae'r rhaglen 3 blynedd ddechreuol yn anelu i ddod â Meddygon Teulu at ei gilydd fel 'clystyrau' i ddatblygu cynlluniau o gwmpas gwella mynediad, gweithlu, adeiladau a materion eraill gyda'r bwriad cyffredinol o gael gwasanaethau gwell i gleifion gan arwain at ansawdd bywyd gwell i'r boblogaeth.

Yng Ngogledd Cymru, mae'r clystyrau hyn wedi defnyddio'r un ffiniau daearyddol â'r ardaloedd lleol ac yn dilyn blwyddyn gyntaf y rhaglen, mae sawl practis yn gweithio'n fwy agos ar sawl maes allweddol, megis diagnosis a thriniaethau rhai canserau, gwell gofal i'r rhai ar ddiwedd bwyd a sicrhau nad oes gorddibyniaeth ar bresgripsiynau.

Bydd y blaengaredd hwn yn parhau yn 2015/16 gyda sawl gweithrediad o'r flwyddyn gyntaf yn parhau. Mae'r Bwrdd Iechyd yn hollol ymroddedig i'r ffordd hon o weithio a fydd yn cael ei gefnogi'n gadarn dros y blynnyddoedd i ddod, gan sicrhau bod ein meddygfeydd yn cael eu cefnogi'n well i wneud gwelliannau i gleifion.

Ymgysylltu ac Ymgynghori: Cynnwys Pobl yn ein Cynlluniau

Mae gan y Bwrdd Iechyd, ynghyd â holl sefydliadau eraill y gwasanaeth iechyd, ddyletswydd statudol (cyfreithiol) i gynnwys pobl ac ymgynghori â hwy wrth gynllunio, datblygu a darparu gwasanaethau iechyd. Fodd bynnag, nid y ddyletswydd gyfreithiol yw'r unig reswm ei bod yn bwysig i ni gynnwys pobl - cleifion, gofalmwyr a theuluoedd, grwpiau cymunedol lleol a llawer o bobl eraill; rydym yn gallu cynllunio gwasanaethau'n well a'u darparu'n fwy effeithiol os byddwn yn gwybod am anghenion a barn bobl leol. Mae'r Bwrdd wedi ymrwymo i'r Deg Egwyddor ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd a ddatblygwyd gan Gyfranogaeth Cymru a bydd yn parhau i sicrhau ein bod yn cwrdd â'r egwyddorion hyn pan fyddwn yn gofyn i aelodau'r cyhoedd fod yn rhan o gynllunio a datblygiad gwasanaethau iechyd.

Nid ydym bob amser yn gallu bodloni dymuniadau pawb – ond mae clywed yr hyn mae pobl yn ei feddwl a'i angen yn gallu helpu i siapio'r gwasanaethau byddwn yn eu darparu. Weithiau mae'n rhaid i ni wneud penderfyniadau anodd am wasanaethau ac mae angen i ni drafod â phobl leol ynghylch pam fod angen gwneud y penderfyniadau hyn.

Yn ystod 2014/15, cynhaliwyd cyfres o weithdai gyda chynrychiolwyr o'n staff, sefydliadau partner a chymunedol a grwpiau cleifion i drafod ein gwasanaethau a'n strategaeth ar gyfer gofal iechyd i'r dyfodol. Byddwn yn parhau i wahodd barn a sylwadau wrth i ni ddatblygu cynlluniau i'r dyfodol.

Mae'n rhaid i ni sicrhau ein bod yn clywed gan bobl a nodwyd o fewn y Ddeddf Cydraddoldeb 2010, gan gynnwys pobl hŷn ac ifanc; dynion, merched a thrawsryweddol; pobl gyda phroblemau iechyd meddwl neu anableddau dysgu; gwahanol grwpiau ethnig neu ffydd; hoyw, lesbiaid, deurywiol a thrawsrywiol. Hoffem wella sut rydym yn siarad gyda'r grwpiau hyn yn benodol a byddem yn croesawu clywed gennych os bydd gennych unrhyw awgrymiadau.

Yn ystod y flwyddyn, bu trafodaethau lleol da gyda phobl o'r grwpiau gwarchodedig hyn; gyda chefnogaeth o'r trydydd sector yn aml. Yng ngogledd Sir Ddinbych, bu trafodaethau gyda nifer o grwpiau, gan gynnwys pobl hŷn, pobl ag anableddau neu nam ar y golwg a phobl gydag anawsterau dysgu. Gwnaed cysylltiadau da hefyd gyda chynrychiolwyr o'r gymuned Dwrcaidd.

Yng Ngwynedd, roedd sawl prosiect datblygiad parhaus yn sicrhau bod pobl leol yn cael y cyfle i gyfrannu eu barn ar sut dylai gwasanaethau fod.

Rydym fodd bynnag yn cydnabod ein bod angen gwneud gwaith pellach i wella sut byddwn yn cynnwys pobl yn y trafodaethau hyn ac ailadeiladu ymddiriedaeth a hyder yn y Bwrdd.

Ym mis Hydref 2014, cyhoeddwyd Astudiaeth Gofal iechyd Canolbarth Cymru gan Athrofa Iechyd a Gofal Cymdeithasol Cymru. Comisiynwyd yr adroddiad gan Lywodraeth Cymru i edrych ar gynllunio a darpariaeth gofal iechyd yn ardal canolbarth Cymru (gan gynnwys ardaloedd o dde Gwynedd).

Ymysg darganfyddiadau'r Astudiaeth roedd pryderon difrifol ynghylch y perthnasau rhwng y pedwar sefydliad GIG sy'n gwasanaethu ardal canolbarth Cymru a'r gymuned.

Mae Cydweithfa Gofal Iechyd Canolbarth Cymru, cydweithfa a gadeirir yn annibynnol, sy'n dod â BIPBC ynghyd â Byrddau Iechyd Hywel Dda a Phowys ac Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru, nawr wedi cael ei sefydlu a bydd un o'r ffrydiau gwaith yn canolbwyntio ar wella ymgysylltiad a chyfathrebu.

Cafodd y Comisiynydd Pobl Hŷn gyfarfod gyda'r Bwrdd Iechyd yn Nhachwedd 2014 ac fel rhan o'r drafodaeth gyda'r Bwrdd, gofynnodd am brofiadau yn cynnwys pobl hŷn mewn trafodaethau ynghylch ailffurfio gwasanaethau. Mae'n bwysig ein bod yn parhau i geisio cynnwys pobl hŷn wrth gynllunio eu gofal unigol ac wrth ddarparu gofal iechyd yn ehangach.

Tuag at ddiwedd y flwyddyn, wynebodd y Bwrdd Iechyd sawl penderfyniad anodd ynghylch darparu rhai gwasanaethau. Bu rhai methiannau difrifol hefyd mewn gofal yn rhai meysydd o wasanaethau'r Bwrdd Iechyd. Mae'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd sicrhau ein bod yn gwybod yr hyn sy'n bwysig i bobl, yr hyn sy'n gweithio'n dda ac yn bwysig, yr hyn y gellir ei wneud yn well. Byddwn yn ceisio clywed barn cymaint â phosibl o bobl cyn ystyried sut gallwn gwrdd ag angheion y boblogaeth orau i'r dyfodol.

A oes gennych ddiddordeb mewn cymryd rhan? Os hoffech gael gwybod am wasanaethau lle rydych chi'n byw neu fod yn rhan o unrhyw drafodaethau ynghylch unrhyw ddiddordeb penodol sydd gennych, anfonwch eich enw a manylion cyswllt i DweudEichDweudGCymru@cymru.nhs.uk

Profiad y Claf

Byddwn yn derbyn sylwadau, cwynion, pryderon a chanmoliaeth gan gleifion, eu ffrindiau a'u perthnasau, ac oddi wrth gynrychiolwyr gan gynnwys Aelodau'r Cynulliad, Aelodau Seneddol, Cynghorau Iechyd Cymuned ac eiriolwyr eraill. Defnyddir gwybodaeth a dderbyniwn o bryderon ac archwiliadau i'n helpu i wella ein gwasanaethau a chwrdd â disgwyliadau'n cleifion yn well.

Mae'n bwysig bod cleifion, eu teuluoedd neu ofalwyr yn gallu dweud wrthym am eu profiadau. Mae adborth, da neu ddrwg yn ein helpu i wneud gwelliannau. Rydym yn derbyn adborth mewn sawl ffordd:

Cardiau Sylwadau

Mae cardiau sylwadau ar gael yn ein lleoliadau cleifion mewnol ac allanol. Maen nhw'n ffordd o annog pobl i wneud awgrymiadau ar gyfer gwelliannau neu wneud sylwadau am eu profiadau. Ar gyfartaledd, cofnodir 90 sylw bob mis ac mae 50% o'r rhain yn gyson yn ganmoliaethau am ein staff neu wasanaethau. Maen ffordd ddefnyddiol i bobl ein hysbysu am broblemau posibl neu dueddiadau sy'n tyfu.

Y prif dueddiadau yw anfodlonrwydd ynghylch mannau anghlinigol ein hystadau a chyfleusterau, gan gynnwys parcio, cynnal a chadw tiroedd a gerddi ac argaeledd cadeiriau olwyn. Mae'r gweithrediadau o ganlyniad i dderbyn cardiau sylwadau yn cynnwys:

- Cyflwyno cyfleuster Parcio a Theithio yn Ysbyty Glan Clwyd
- Datblygu strategaeth parcio yn Ysbyty Maelor Wreccsam
- Monitro deunydd cyfleusterau parcio i'r anabl
- Ailwampio cyfleusterau toiledau cyhoeddus yn Ysbyty Maelor Wreccsam
- Glanhau ffenestri a chwteri ychwanegol
- Tocio gerddi
- Adolygu deunydd priodol o gadeiriau olwyn i sicrhau bod niferoedd digonol ar gael i gleifion
- Ffurfweddu gyrwyr chwistrellau i leiafswm lefel larwm diogel i leihau amhariad i gleifion ond yn ddigon uchel i rybuddio staff nyrsio
- Cynyddu'r gallu i weld cynhwysyddion gel dwylo a gwell gwybodaeth cleifion/cyhoedd am rwystro heintiau
- Atgoffa staff fflebotomi i ddefnyddio 'gel-dwylo' ym mhresenoldeb y claf yn hytrach na gwneud hyn tra byddant yn disgwyl iddynt ddod i'r ystafell
- Adolygwyd bwydlenni cleifion

Holiadur Cymru Gyfan Eich Profiadau Chi o GIG Cymru

Cyflwynwyd yr arolwg Cymru gyfan gan Lywodraeth Cymru i sicrhau bod cleifion yn gallu darparu adborth rheolaidd am eu gofal. Yn BIPBC cwblheir yr holiadur mewn Unedau cleifion mewnol llym, gwasanaethau cleifion allanol a mamolaeth. Mae data o'r arolygon hyn yn nodi bod:

- **Cleifion Allanol:** 84% o bobl yn fodlon gyda'r gwasanaeth a gawsant, gyda thros 96% yn dweud yn gyson bod y staff yn gwrtais. Meysydd yr hoffai cleifion weld yn gwella yw amseroedd amser, amgylchedd gofal a derbyn cymorth
- **Gwasanaethau Cleifion Mewnol:** 78% o bobl yn fodlon gyda'r gwasanaeth a gawsant, gyda thros 96% yn dweud yn gyson bod y staff yn gwrtais. Meysydd yr hoffai cleifion weld yn gwella yw amseroedd amser a derbyn cymorth
- **Gwasanaethau Mamolaeth:** Mae 86% o rieni yn fodlon gyda'r gwasanaeth maen nhw'n ei dderbyn, gyda 91% yn nodi bod staff yn gwrtais, roedd 89% o gleifion yn teimlo eu bod yn derbyn cefnogaeth ac roedd 86% yn deall yr hyn oedd yn digwydd yn eu gofal

"Dywedwch diolch wrth y ddynes hyfryd ar y brif dderbynfa, mi wnaeth hi drin fy ymholiad yn effeithiol ac yn sensitif a hebddi, ni fyddwn wedi datrys fy mhroblem."

"Problem parcio, mi wnes i gymryd amser hir i ddarganfod bwlch - rhuthro i'r clinig ar gyfer yr apwyntiad. Mae hyn wedi digwydd ar 2 ymweliad blaenorol â'r ysbyty."

i Want Great Care

iWantGreatCare

Ym mis Hydref 2014, gwnaethom brofi system adborth amser-real cleifion 'iWantGreatCare' fel cynllun peilot yn y wardiau mamolaeth a chleifion mewnol llym yn Ysbyty Maelor Wrecsam.

Mae'r system yn rhoi'r cyfle i gleifion a pherthnasau i ddarparu adborth mor agos â phosibl i'w profiad gofal. Derbynnir adborth drwy gerdyn adborth papur neu drwy ddolen ar y we (mynediad drwy <http://bcuhb.iwgc.net>).

Gofynnir i gleifion pa mor debygol ydynt o argymhell yr ysbyty ac i werthuso agweddau megis urddas, ymgysylltiad, gwybodaeth, glanweithdra a gofal. Gofynnir iddynt hefyd i gofnodi unrhyw sylwadau yr hoffent eu gwneud.

Mae iWantGreatCare wedi cael ei alw'n 'Trip Advisor ar gyfer lechyd', oherwydd mae'n gweithio drwy ddefnyddio system gwerthuso â sêr. Hyd yn hyn, mae Ysbyty Maelor Wrecsam wedi derbyn dros 4,300 o adolygiadau gan y cyhoedd a'r canlyniad yw cyfraddiad cyffredinol 5 seren. Mae nifer o'r adolygiadau yn sylwadau cadarnhaol ynghylch agwedd y staff a safon y gofal. Yn gyffredinol, mae'r meysydd a nodwyd ar gyfer eu gwella yn ymwneud â gwybodaeth a chyfathrebu.

Mae'r Bwrdd Iechyd nawr yn bwriadu cyflwyno system adborth amser-real i gleifion i weddill ei wasanaethau.

Stori'r Claf

Mae Stori'r claf yn ymwneud â chleifion, perthnasau, gofalmwyr neu staff yn adrodd eu profiadau yn eu geiriau eu hunain, gan ein helpu i adeiladu dealltwriaeth yn seiliedig ar wir brofiad. Bydd storïau yn cael eu recordio'n ddigidol neu ar ffurf ysgrifenedig; maen nhw'n ffurfio rhan o gyfeiriadedd a hyfforddiant staff ac yn rhan annatod o sawl cyfarfod y Bwrdd Iechyd.

Mae esiamplau o storïau/gweithredu a ddigwyddodd yn dilyn storïau cleifion yn cynnwys:

- Creu storïau cleifion i gefnogi ymwybyddiaeth cleifion ac addysg ynghylch cyflyrau a gweithdrefnau penodol a'u rhoi i fod ar gael drwy YouTube
- Rhannu storïau cleifion am esiamplau o ofal tosturiol a chyfathrebu, a sut mae'n teimlo o safbwynt claf i dderbyn triniaeth dosturiol, neu i beidio derbyn triniaeth dosturiol
- Dathlu gwasanaethau newydd megis Rhaglenni Atgyfeirio i Ymarfer Corff neu'r Rhaglen Canu i Anadlu gan amlygu buddion iechyd a lles i gleifion
- Codi ymwybyddiaeth o Safonau Gofal Iechyd Hygyrch Cymru Gyfan a'r rhwystrau a wynebwr gan bobl â nam ar y synhwyrdd sy'n cael mynediad at systemau gofal iechyd

"Er bod nyrsys a chymhorthwyr gofal yn amlwg yn brysur, roeddent yn stopio i gael sgwrs â chleifion a gwnaethant i mi deimlo mor gysurus â phosibl, oherwydd fy mod i'n ofalwr ac wedi gorfod aros dros nos gyda'r sawl dw i'n gyfrifol amdano. Staff cyfeillgar a hapus iawn."

Gwirfoddoli

Mae gan wirfoddolwyr ran annatod i wella profiad y claf. Mae sawl sefydliad gwirfoddol yn darparu gwasanaethau i'r ysbyty megis yr Urdd Cyfeillion, Gwasanaeth Gwirfoddol Brenhinol, Cefnogaeth Canser Macmillan a'r Groes Goch. Yn ogystal â'r sefydliadau hyn, rydym wedi recriwtio gwirfoddolwyr yn uniongyrchol; gelwir y gwirfoddolwyr a reolir gan BIPBC yn 'Robiniaid' ac maen nhw wir yn llysgenhadon i'r Bwrdd Iechyd. Maen nhw'n cynnig eu hamser, gwên a chynhesrwydd ac yn syml am 'roi rhywbeth yn ôl' i'r gymuned.

Mae dros 200 o Robiniaid gwirfoddol yn yr ysbytai llym a chymuned, gan ategu at y gofal bydd ein staff yn ei ddarparu i gleifion drwy fod yn gyfaill a chynnig cefnogaeth. Mae Gwasanaeth Tywys Llwyddiannus a sefydlwyd yn Ysbyty Maelor Wrecsam yn cael ei ymestyn i Ysbyty Glan Clwyd ac Ysbyty Brenhinol Alexandra yn Y Rhyl.

Mike Peters (Canwr Roc Cymreig a goroeswr canser) sy'n codi arian ar hyn o bryd i elusen Awyr Las, yn diolch i'r Robiniaid am eu horiau lawer o wirfoddoli

"Mae'n braf iawn gweld pobl mewn dillad coch ar gael i'ch helpu. Mae dod i'r ysbyty yn achosi straen, ond mae cael eich cyfarch gan bobl gyfeillgar yn braf iawn."

Yn ogystal â'r Robiniaid gwirfoddol, rydym yn recriwtio Aelodau Cyhoeddus sy'n gleifion neu gyn gleifion a gwirfoddolwyr 'Cyfeillion Critigol'. Mae'r ddau grŵp hwn yn gweithredu fel llais y claf ar weithgorau yn y Bwrdd Iechyd a byddant yn cynorthwyo gydag arolygon a gwaith archwilio.

Gwirfoddolwr Caplaniaeth

Mae mwy na 30 Gwirfoddolwr Caplaniaeth yn ymwneud â'r wardiau i gynnig clust i wrando ar gleifion a darparu gofal ysbrydol a chrefyddol.

Cefnogi Gwirfoddolwyr Eraill

Gwirfoddolwyr eraill nad ydynt yn cael eu rheoli'n uniongyrchol ond yn derbyn cefnogaeth gan Reolwr Gwirfoddolwyr BIPBC yw: Cefnogaeth Cyfoedion Bwydo o'r Fron (25), Gwirfoddolwyr Pets Are Therapy (6), Head Strong, Uned Cancer (9), Côt Dewch i Ganu (26)

Waeth i ba grŵp mae'r gwirfoddolwyr yn perthyn iddynt, mae'r Bwrdd Iechyd a chleifion yn gwerthfawrogi eu cyfraniad hael i wella profiad y claf.

Dr Peter Higson, Cadeirydd a Mrs Angela Hopkins, Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth yn cyflwyno gwobrau o gydnabyddiaeth gwasanaeth hir i Robiniaid a Gwirfoddolwyr Aelodau Cyhoeddus

Gweithio i Wella

Mae Rheoliadau'r GIG (Trefniadau Pryderon, Cwynion ac Iawn) (Cymru) 2011 yn manylu ar y ffordd bydd sefydliadu'r GIG yng Nghymru yn rheoli cwynion, hawliadau a digwyddiadau (a elwir ar y cyd yn bryderon). Maen nhw'n darparu dull sengl a chyson ar gyfer graddio ac ymchwilio i bryderon, yn ogystal â mwy o ddidwylledd a chynnwys y sawl sy'n codi'r pryder a darparu iawn pan fo'n briodol.

Mae ein staff yn parhau i dderbyn hyfforddiant am yr ymagwedd hon ac fe'u hanogir a'u cefnogi i geisio datrys unrhyw broblemau wrth iddynt godi a bod yn agored os bydd rhywbeth wedi mynd o'i le.

Pan fydd ymchwiliadau'n nodi bod gwersi i'w dysgu, rhoddir cynlluniau yn eu lle i ymateb i'r rhain ac fe'u monitir yn rheolaidd hyd nes bydd tystiolaeth ar gael i arddangos bod yr holl weithrediadau wedi cael eu cwblhau.

Yn ystod y flwyddyn, aethom ati i sefydlu a chyllido timau ymchwilio i weithio ar draws y tri prif faes i ymchwilio i ddigwyddiadau difrifol a chwynion mewn modd agored a thryloyw gan sicrhau ymchwiliadau cadarn i nodi gwersi a gwella gofal i gleifion.

Yn ystod 2014/15:

- Derbyniwyd 4552 o ganmoliaethau
- Derbyniwyd 224 neges o ddiolch
- Derbyniwyd 2520 o gwynion anffurfiol
- Derbyniwyd 1826 o gwynion ffurfiol; cafodd 91% o'r rhain eu cydnabod o fewn 2 diwrnod gwaith
- Derbyniodd 497 (27%) o gwynion ffurfiol ymateb llawn o fewn 30 diwrnod gwaith; Roedd 959 (53%) o bryderon ffurfiol yn ymwneud ag achosion mwy cymhleth a oedd yn cymryd mwy o amser i ymchwilio iddynt a chawsant ymateb llawn wedi mwy na 30 diwrnod gwaith

- Cyfeiriwyd 83 pryder at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac ymchwiliwyd i 51 ohonynt
- Adroddwyd 20,521 digwyddiad diogelwch cleifion gan staff; o'r rhain roedd 18,600 (90%) yn perthyn i gategori na fyddai'n achosi niwed neu'n achosi mân niwed yn unig; cafodd y digwyddiadau hynny mewn categori eu bod yn bosibl, yn debygol neu'n debygol iawn y byddent yn achosi niwed eu hymchwilio i'r lefel briodol a chafodd gwersi eu dysgu lle'r oedd hynny'n angenrheidiol. Mae'r cynnydd mewn adrodd yn arddangos y diwylliant agored a hyrwyddir gan y Bwrdd Iechyd o ran digwyddiadau
- Derbyniwyd 310 o hawliadau cyfreithiol ffurfiol newydd; roedd 258 yn hawliadau esgeulustra clinigol a 52 yn hawliadau anaf personol; daeth 249 hawliad i ben yn ystod y flwyddyn

Rydym yn gweithio'n galed i wella ein gwasanaeth i sicrhau bod cleifion a'u teuluoedd yn derbyn atebion prydlon i'r problemau byddant yn eu codi. Gellir gweld manylion pellach am bryderon yn ein Datganiad Ansawdd Blynyddol, ar gael ar ein gwefan: www.pbc.cymru.nhs.uk

Gwella Gwasanaeth

Rydym yn ymroddedig i ddarparu gwelliannau ar draws ein holl wasanaethau drwy hyfforddi ein staff, darparu gofal yn seiliedig ar dystiolaeth a rhannu arferion da.

Adeiladu Gallu ar gyfer Gwelliant – 'Gwella Ansawdd Gyda'n Gilydd' (GAGG) a Hyfforddiant Llif Cydweithredol

Mae Gwella Ansawdd Gyda'n Gilydd (GAGG) yn rhaglen genedlaethol a gefnogir gan 1000 o Fwydau a Mwy ac rydym wedi'i defnyddio i adeiladu gallu ar gyfer gwaith gwella gwasanaeth o fewn y sefydliad. Mae'r rhaglen yn darparu 3 lefel o wybodaeth a datblygiad sgiliau.

Rydym wedi hyfforddi 3341 aelod staff at y lefel ddechreuol Efydd ac mae 436 wedi mynd ymlaen i lefel ymarferydd gan gwblhau prosiectau gwella Arian ar draws y BILL. Mae staff sy'n cael mynediad at yr hyfforddiant yn dod o bob maes ar draws y Bwrdd Iechyd, gyda'r lefel efydd yn hygyrch un ai wyneb yn wyneb neu drwy e-ddysgu.

Hyd yn hyn, rydym wedi bod ar flaen y gad wrth ddatblygu maes llafur GAGG ar lefel genedlaethol ac rydym wedi hyfforddi'r nifer fwyaf at lefelau Efydd ac Arian yn genedlaethol. Mae'r rhaglen yn bwysig i groesawu ethos gwelliant parhaus ar gyfer ein cleifion a darparu'r staff gyda gwybodaeth a sgiliau sut i gynllunio a darparu gwelliant parhaus.

Wedi'i alinio i'r rhaglen hon, mae ein staff hefyd wedi ymgysylltu gyda'r gydweithredfa gofal heb ei drefnu ymlaen llaw cenedlaethol, i ddysgu sut i gynllunio systemau i gefnogi gwelliant mewn llif cleifion drwy'r system ofal iechyd. Mae 25 aelod staff wedi ymgymryd â hyfforddiant Sylfeini Gwella Gwyddorau ar gyfer Gofal Iechyd (FISH). Mae staff wedi gweithredu nifer o newidiadau'n llwyddiannus, gan gynnwys cyflwyno rowndiau bwrdd dyddiol ar wardiau, sy'n anelu at wella cynnydd gofal yn ddyddiol drwy gyfathrebu amlddisgyblaethol a gwneud penderfyniadau i leihau oediadau ar lwybr gofal y claf.

1000 o Fywydau i

Mae cydweithredfa 1000 o Fywydau yn rhaglen wella Cymru gyfan sy'n helpu staff clinigol rheng flaen i wella gwasanaethau i gleifion. Mae hyn yn cynnwys:

- Gwella Gofal Llym: Sicrhau bod cleifion llym wael yn cael eu hasesu a'u trin yn gyflym. Mae'r gwaith yn cynnwys defnyddio systemau rhybudd cynnar i gydnabod y claf sy'n dirywio
- Gofal Cychwynnol a Cymunedol: Mae esiamplau yn cynnwys gwaith ar rwystro codymau a rheolaeth a 'bywyd ar ôl strôc'
- Iechyd Meddwl: Mae enghreifftiau o'r gwaith hwn yn cynnwys: Cyhoeddiadau rhwystro hunanladdiad megis 'Talk to me', gwaith ar Seicosis Episod Cyntaf ac Anhwylderau Bwyta
- Endosgopi gan gynnwys gwerthuso paratodau'r gwasanaeth ar gyfer achrediaeth
- Hyrwyddwyr Iechyd

Cynhadledd Gwelliannau - 2014

Cynhaliodd y Tîm Gwella Gwasanaeth gynhadledd gwella'r Bwrdd Iechyd, dan y teitl: Edrych Ymlaen at Wella Ansawdd Gyda'n Gilydd. Mynychodd lawer y diwrnod a chafwyd amrywiaeth o siaradwyr ysgogol ac arbenigwyr gwella yn cyflwyno i staff. Daeth y diwrnod i ben gyda seremoni wobrwyo i staff sydd wedi gwneud gwelliannau i gleifion gan ddefnyddio'u prosiectau GADD arian.

Gweithgareddau Gwella

Cefnogodd ein Tîm Gwelliannau ddatblygiad a chyhoeddiad Gyda'n Gilydd Dros Gynlluniau Darparu Iechyd 2014/15 yn weithredol. Mae'r cynlluniau hyn yn gosod allan yr uchelgais i ddarparu gwasanaethau clefydau penodol at safonau sy'n seiliedig ar dystiolaeth o arferion clinigol effeithiol. Mae'r cynlluniau a ddatblygwyd yn cynnwys:

• Salwch Critigol	• Diwedd Bywyd
• Canser	• Strôc
• Diabetes	• Clefyd y Galon
• Resbiradol	

Mae'r cynlluniau hyn ar gael ar ein gwefan ac fe'u hadolygir yn rheolaidd ar gyfer cynnydd gydag adroddiadau blynyddol a ddarparwyd. <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/861/page/72877>

Mae'r Tîm Gwella Gwasanaeth wedi bod yn ganolog wrth ddatblygu'r swyddfa rheoli rhaglen. Roedd gwaith ar welliannau mewn prosesau, effeithlonrwydd a chost effeithiolrwydd wedi'i alinio i'r nod triphlyg o wella iechyd y boblogaeth, profiad y claf a chost y pen.

Mae rhaglenni gwaith gwella penodol yn parhau i 2015/16 ac yn ymwneud â gwelliannau mewn effeithiolrwydd clinig allanol, lleihau amserau aros ar gyfer dilyn i fyny cleifion allanol, gwella llwybrau gofal brys drwy leihau hyd cyfartaledd arhosiad a gwella llif cleifion, gan wella cynhyrchedd a defnyddio capasiti y theatr llawdriniaethau.

Awyr Las (Blue Sky)

Mae Awyr Las, yn sefydliad ymbarél ar gyfer y 300 o gronfeydd a mwy sy'n rhoi cymorth uniongyrchol i gleifion sy'n derbyn gofal a thriniaeth mewn ysbytai ac yn y gymuned ar draws Gogledd Cymru.

**Awyr Las
Blue Sky**

Elusen GIG Gogledd Cymru
The North Wales NHS Charity

Yn 2014/15, diolch i gymorth anhygoel miloedd o roddwyr a chodwyr arian, gallai'r elusen wario dros £4 miliwn ar offer o'r radd flaenaf, cyfleusterau a mannau gwell, ymchwil, hyfforddiant a phethau moethus i gleifion sy'n mynd gam ymhellach na'r hyn y gall y GIG ei ddarparu ar ei ben ei hun.

Ym mis Tachwedd 2014, gwnaeth yr elusen lansio apêl 'Wrth Dy Ochr' gyda'r cerddor o Gymru a'r claf canser, Mike Peters, gyda'r nod o godi £351,120 i gefnogi gwasanaethau canser ar draws gogledd Cymru dros gyfnod o dair blynedd. Hyd yma, mae'r ymgyrch wedi codi dros £200,000.

Yn 2014/15, gwnaeth nifer y rhoddion godi'n sylweddol wrth i fwyfwy o bobl ddangos eu cefnogaeth i'r elusen.

Diolch yn fawr i bawb sydd wedi cefnogi elusen y GIG yng ngogledd Cymru, ac sy'n parhau i wneud hynny.

Y Gymraeg

Fel rhan o ymrwymiad y Bwrdd Iechyd i ddarparu gofal dwyieithog gwell ar gyfer ein cleifion a'r cyhoedd, gwelwyd gwelliannau allweddol eleni o ran cynllunio a darparu gwasanaethau Cymraeg. Mae Fframwaith Strategol Llywodraeth Cymru ar gyfer Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol, sef 'Mwy na geiriau', wedi gosod sylfaen egwyddor y 'Cynnig Gweithredol' sy'n hollbwysig i ddarparu'r fframwaith yn llwyddiannus fel ffordd i sefydliadau dderbyn cyfrifoldeb am gynnig gwasanaethau i gleifion yn eu dewis iaith. O ganlyniad, mae datblygiadau wedi'u rhoi ar waith mewn adrannau penodol trwy brif ffyrddio rhwymedigaethau i'r Gymraeg yn unol â dulliau gweithredol safonol er mwyn hwyluso rhoi'r cyfan ar waith ar lefel weithredol. Mae Strategaeth Sgiliau Dwyieithog wedi'u datblygu er mwyn sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei phrif ffyrddio mewn polisïau recriwtio a chadw staff er mwyn caniatáu cynllunio'r gweithlu dwyieithog yn ddigonol.

Mae codi ymwybyddiaeth o'r Gymraeg ymhlith staff yn rhan annatod o ddatblygu sefydliad sydd ag ymwybyddiaeth ddiwylliannol ac ieithyddol. Mae gan y Gymraeg le amlwg yn Rhaglen Gynefino'r Bwrdd Iechyd i staff newydd a'r staff presennol.

Cafodd hyfforddiant iaith Gymraeg ei gynnig i staff ar ffurf pecynnau hyfforddiant a oedd yn cynnwys CD Cymraeg yn y Gweithle Lefel 1, ynghyd â chardiau ymadroddion 'Gair i Glaf' i weithwyr gofal iechyd presennol. Cafodd cyllid ei ddarparu er mwyn caniatáu i staff ddilyn cyrsiau yn y gymuned, yn ogystal â chysiau mewnol i fagu hyder o ran y Gymraeg, yn rhoi'r cyfle i staff ddod yn fwy hyderus o ran siarad Cymraeg gyda chleifion a'r cyhoedd.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn achub ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg trwy gynnal stondinau ym mhob un o'r prif ysbytai ar Ddiwrnod y Bathodyn (Cymraeg Gwaith), Diwrnod Su'mae a Dydd Gŵyl Dewi. Daeth brwdfrydedd mawr o'r digwyddiadau hyn ac roeddent yn gyfle i ymgysylltu â staff, eu hysbysu a'u cefnogi o ran darparu gwasanaethau dwyieithog.

Eleni, gwelwyd gwaith parhaus mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol o ran cydweithio i gyfnerthu darpariaeth Gymraeg.

Cafodd Canllawiau Iaith eu llunio gan Dîm Iaith Gymraeg y Bwrdd Iechyd a Derwen, sef y Tîm Integredig ar gyfer Pobl Anabl i fynd i'r afael â sut bydd y Bwrdd Iechyd a Chyngor Gwynedd yn gweithio gyda'i gilydd i gynnig darpariaeth gwasanaeth didor o ran cynnig gwasanaeth cynhwysfawr i blant a'u teuluoedd yn eu hiaith gyntaf.

Bu'r Bwrdd Iechyd yn llwyddiannus gan ennill 9 gwobr yn seremoni Gwobrau'r Gymraeg mewn Gofal Iechyd 2014 a gynhaliwyd yng Nghaerdydd. Roedd yr enillwyr yn cynnwys Derwen am ddarparu gwasanaeth dwyieithog integredig, y Tîm Cyfathrebu a Tîm Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc gyda'r Ymgyrch 'Meddwl am Iechyd Meddwl'; David Hill, Llawfeddyg Clust, Trwyn a Gwddf (ENT) yn Ysbyty Gwynedd fel Dysgwr y Flwyddyn, a BIPBC a Twf Wrecsam am gynnal dosbarthiadau tylino babi dwyieithog ar y cyd ar gyfer mamau a babanod. Mae Therapyddion Iaith a Lleferydd yn Modfan, Ysbyty Eryri Caernarfon, wedi creu adnoddau Makaton dwyieithog ac am hynny, gwnaethant ennill gwobr arbennig y Gweinidog Iechyd am yr enwebiad cyffredinol gorau ar draws Cymru.

Therapi Iaith a Lleferydd a enillodd wobwr am enwebiad cyffredinol gorau'r Gweinidog Iechyd

Enillodd Tîm Derwen wobwr yng nghategori Gweithio mewn Partneriaeth

Ymchwil a Datblygiad

Dros gyfnod o flwyddyn, mae dros 5,000 o gleifion wedi cael eu recriwtio i ystod eang o astudiaethau ymchwil. Gwnaeth cleifion a gafodd eu recriwtio ddod â budd gwirioneddol i'r ffordd y caiff gofal iechyd ei ymchwilio a'i wella yng Ngogledd Cymru ar y cyd â phartneriaid academiaidd. Mae ymchwil yn ein helpu i archwilio a datblygu ymagweddau newydd at ddarparu gofal iechyd a thriniaeth ar gyfer ein cleifion.

Mae'r swyddfa Ymchwil a Datblygiad yn annog pobl i gyfrannu at ymchwil o ansawdd uchel ar y cyd ac yn ogystal â gwella ansawdd gwasanaethau clinigol a gofal cleifion, mae hefyd yn cynnig cyfle i gleifion y Bwrdd Iechyd gael mynediad at feddyginiaethau a thechnolegau newydd.

Mae gwelliannau dros y flwyddyn newydd yn cynnwys gweithio i wella a chyfnerthu partneriaethau ymchwil sy'n bodoli eisoes a meithrin cysylltiadau agosach â phrosiectau cydweithio a rhwydweithiau academiaidd yn ymwneud â gwyddorau iechyd ledled y DU ond yn enwedig yng Nghymru a gogledd-orllewin Lloegr. Ein nod hefyd yw annog, hwyluso a chynyddu nifer ac ansawdd cynigion ymchwil sy'n cael eu cynnig gan ymchwilwyr yng ngogledd Cymru trwy weithio'n agos gyda Phrifysgol Bangor a Phrifysgol Glyndŵr ac yn ailedrych yn benodol ar y Strategaeth Ymchwil a Datblygiad Nyrsio.

Eleni, gwnaeth 23 o feddygfeydd ar draws Gogledd Cymru gais i fod yn rhan o gynllun cymhellion ymchwil Gofal Cychwynnol er mwyn iddynt fanteisio ar gymorth, mentoriaeth a chyllid i ddod yn weithgar o ran ymchwil ac i ymgorffori gweithgarwch ymchwil i arferion dyddiol. Mae hyn yn golygu y cânt wybod fel mater o drefn am astudiaethau ymchwil. Mae clefion wedi bod yn frwdfrydig ac maent wedi mwynhau cyfrannu at astudiaethau, a allai gynnig manteision iddynt o ran triniaethau neu ymyriadau arloesol.

Iechyd Cyhoeddus

Mae dangosyddion allweddol yn parhau i ddangos bod iechyd a lles poblogaeth Gogledd Cymru yn dda ar y cyfan o gymharu ag ardaloedd eraill yng Nghymru. Fodd bynnag, mae amrywiadau yn parhau o ran deilliannau iechyd rhwng gwahanol ardaloedd a chymunedau, ac mewn rhai achosion fel disgwyliad oes, mae anghydraddoldebau o'r fath yn cynyddu. Mae gweithio'n gadarn ac yn drefnus mewn partneriaeth yn hollbwysig i broses gyffredinol gwneud gwellianau i statws iechyd y boblogaeth, yn enwedig o ran dylanwadu ar y ffactorau hynny nad ydynt yn uniongyrchol o fewn cylch gwaith y GIG. Mae'r ymagwedd system gyfan hon wedi'i hamlinellu yn *Neddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)* Llywodraeth Cymru.

Gwnaeth Adroddiad Blynyddol 2014 ein [Cyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus](#) barhau â'r patrwm o ganolbwyntio ar gamau gwahanol bywyd. O'r enw '*Plant a Phobl Ifanc yw Ein Dyfodol: Ymagwedd ar sail Asedau*', cafodd yr adroddiad ei lywio gan safbwyntiau plant a phobl ifanc, a gwnaeth gydnabod yr asedau sy'n sicrhau bod modd iddynt aros yn iach ac yn heini.

Mae'r adroddiad yn cydnabod y gall ymyrraeth gynnar yn ystod y blynyddoedd pwysig hyn atal salwch a lleihau marwolaeth a morbidrwydd, a bod ymddygiad iach yn ystod plentynod ac fel pobl ifanc yn gosod patrymau i'w gweld yn ddiweddarach ym mywyd unigolion.

Gall cymorth parhaus ar gyfer plant a phobl ifanc olygu bod modd i'r gymdeithas gyfan elwa ar y buddion sy'n deillio o genhedlaeth newydd sy'n wydn, yn hapusach ac yn iachach. Mae'r adroddiad yn cynnwys nifer o argymhellion sy'n berthnasol i'r sector statudol, gwirfoddol a phreifat.

Mae'r adran ganlynol yn rhoi trosolwg ar ddau faes lechyd Cyhoeddus sy'n flaenoriaeth allweddol i'r Bwrdd lechyd, sef Imiwneiddio a Rhoi'r Gorau i Ysmygu.

Imiwneiddio

Gwnaeth y rhaglenni cyffredinol i blant ac oedolion ehangu'n sylweddol yn ystod 2014/15 ar ffurf brechlynnau newydd i blant, ac ychwanegu brechlyn at yr eryr i oedolion. Daeth 49,000 yn fwy o unigolion yn gymwys i gael y brechlynnau newydd hyn gan y GIG.

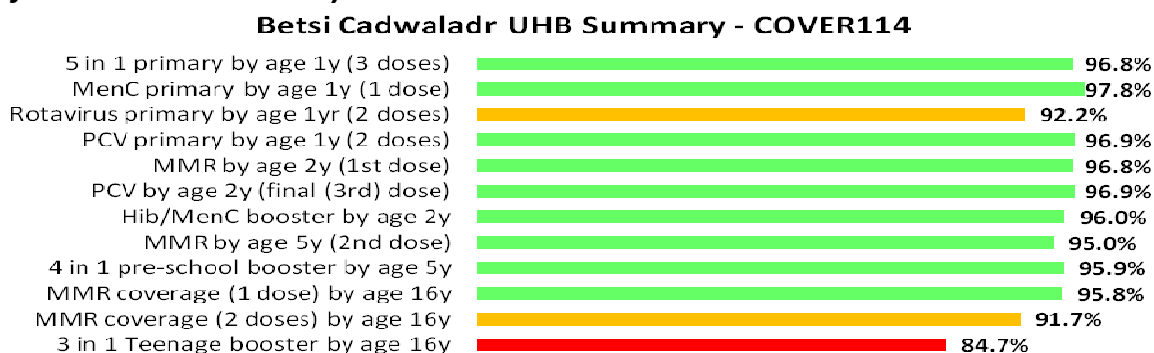
Brechiadau i Famau a Phlant

O ran brechiadau i famau a phant, mae perfformiad hirdymor y Bwrdd lechyd yn erbyn y targedau'n parhau i ddangos gwelliant cyson:

- Mae'r rhai sy'n manteisio ar ein brechlyn 5 mewn 1 yn 1 oed yn uwch na'r targed 95%, ar 96.8%
- Mae ail ddos brechlyn y Frech Goch, Clwy'r Pennau a Rwbela (MMR) wedi cyrraedd 95%
- Mae brechlyn cyn-ysgol 4 mewn 1 wedi cyrraedd 95.9%

Mae'r Bwrdd lechyd yn hynod falch o gyflawni lefel dros 95% o ran y rhai sy'n manteisio ar ail ddos o'r MMR, sy'n golygu bod y boblogaeth wedi'i diogelu'n dda rhag achosion o'r frech goch yn y dyfodol.

Ffigur 1: Amserlen BIPBC o ran manteisio ar imiwneiddio i bobl o bob oed, plant lonawr - Mawrth 2015 (Ffynhonnell: CLAWR 114)

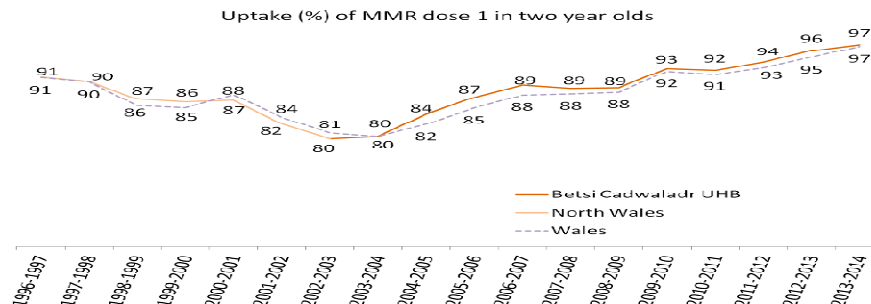
Fel rhan o gamau rhagweithiol i atal achosion o'r frech goch rhag codi, gwnaeth y Bwrdd lechyd ddatblygu Strategaeth MMR sydd wedi cael ei rhoi ar waith yn egniol i sicrhau bod modd i'r rheiny sydd heb gael eu brechu at MMR gael cyfle i ddal i fyny o ran dosiau maent wedi'u colli. Mae'r perfformiad gwell parhaus wedi'i amlygu yn Ffigur 2 isod.

Mae prif elfennau'r Strategaeth MMR yn cynnwys:

- Cynllun gweithredol i Reoli Cleifion er mwyn nodi a chefnogi teuluoedd sydd â phlant heb eu brechu mewn ardaloedd difreintiedig
- Cael cynnig brechlyn MMR mewn ysgolion uwchradd gan nyrsys ysgol
- Hyfforddiant cynhwysfawr i'r holl staff perthnasol

- Pwyslais ar leoliadau'r blynyddoedd cynnar
- Ymweliadau â safleoedd teithwyr
- Gwasanaeth MMR Lleol Gwell
- Cyfalafu ar Wythnos Ewropeaidd Imiwneiddio

Ffigur 2: Diweddariad Blynyddol BIP Betsi Cadwaladr ar y niferoedd sy'n manteisio ar ddos gyntaf MMR, 1996 - 2014

Brechiadau'r Ffliw

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i wella'r ddarpariaeth a'r niferoedd sy'n manteisio ar frechiadau'r ffliw, ac mae'r uchafbwyntiau'n cynnwys nifer staff PIPBC yn cael eu brechu:

- BIPBC yw'r Bwrdd Iechyd cyntaf yng Nghymru i gyflawni'r targed 50% i staff sydd â chyswllt clinigol uniongyrchol (50.3% ar 25/1/15)
- Mae hyn yn cynrychioli cynnydd o 9.6% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol
- Y cynnydd cyfartalog ar draws yr holl grwpiau staff oedd 8.6%
- Cafodd 47.9% o staff gweithredol eu brechu

Rydym hefyd yn gwneud yn dda o gymharu â Byrddau Iechyd eraill yng Nghymru mewn perthynas â brechu grwpiau mewn perygl, fel y'i hamlygir yn Nhabl 1 isod. Mae'r gwaith da hwn wedi'i gydnabod trwy ennill dwy wobr genedlaethol, sef 'y Trechwr Ffliw Mwyaf Arloesol' a'r 'Tîm Trechu'r Ffliw Gorau yng Nghymru'.

Y niferoedd sy'n manteisio ar Imiwneiddio at y Ffliw ar draws BIPBC fesul grŵp targed, a sefyllfa meincnod mewn perthynas â Byrddau Iechyd eraill yng Nghymru

Grŵp Targed	% wedi'u himiwneiddio (ar 29/4/15)	Meincnod Cymru
Dros 65 mlwydd oed	70.2%	1 ^{af}
6 mis - 64 oed â chyflwr clinigol	51.5%	2 ^{il}
Merched beichiog	48.8%	1 ^{af}
Plant 2, 3 a 4 oed	45.4%	heb fod yn berthnasol
Plant ym mlwyddyn 7 yr ysgol	74.5%	heb fod yn berthnaaol

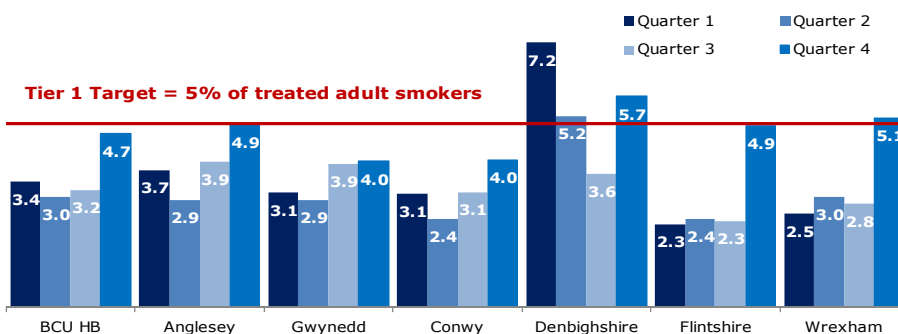
Ysmygu yn dal i fod yw'r achos ataliadwy mwyaf o salwch, anabledd a marwolaeth cyn pryd yng Nghymru, ac mae niwed ychwanegol o ran grwpiau penodol sy'n agored i niwed sy'n ysmygu, fel merched beichiog a'u babanod heb eu geni, a phobl sy'n byw â salwch meddwl hirdymor lle mae amllder ysmygu yn arbennig o uchel. Y newyddion da yw bod y rhan fwyaf o ysmygwyr (70%) ar unrhyw adeg yn dweud eu bod yn awyddus i fod yn ddi-fwg a gwnaeth 44% geisio rhoi'r gorau iddi dros y flwyddyn ddiwethaf.

Mae rhyw 119,360 o oedolion yn ysmygu yng Ngogledd Cymru (21% o'r boblogaeth). Mae gan y Bwrdd Iechyd darged i gefnogi 5% o ysmygwyr yng Ngogledd Cymru (rhyw 6,000 o bobl) i roi'r gorau iddi trwy fanteisio ar wasanaethau cymorth arbenigol sydd â'r prawf cryfaf o lwyddiant ar y cyd â therapi amnewid nicotin, gan gynnwys Dim Smygu Cymru, Gwasanaethau Fferylliaeth Gymunedol, a chymorth mewnol meddygfeydd. Targed arall yw bod 40% o'r rhai sy'n cael eu trin yn rhoi'r gorau iddi ar ôl 4 wythnos, a bod hyn yn cael ei ddilysu trwy ddarllenid Carbon Monocsid.

Mae Ffigur 3 isod yn amlygu perfformiad y Bwrdd Iechyd yn ystod 2014/15 fesul chwarter yn erbyn y targed 5%. Ym mis Hydref 2014, cafwyd ffocws partneriaeth newydd i wella perfformiad ar draws yr holl wasanaethau, sydd wedi arwain at welliant amlwg yn nifer yr ysmygwyr a gafodd eu trin yn ystod y chwarter diwethaf (4.7%). Er bod perfformiad yn gyffredinol ar gyfer 2014/2015 yn is na'r targed 5% (gwnaethom gyflawni 3.6% neu 4279 o ysmygwyr wedi'u trin), BIPBC yn dal i fod yw'r Bwrdd Iechyd sy'n perfformio orau yng Nghymru, ac mae enghreifftiau o berfformiad ar lefel sir fel Sir Ddinbych a gyflawnodd 5.4% ar gyfer y flwyddyn.

Ffigur 3

Progress against the Tier 1 target of 5% of treated adult smokers, Betsi Cadwaladr University Health Board & unitary authorities, Quarters 1 to 4, 2014/15

Dangosodd perfformiad yn erbyn y gyfradd rhoi'r gorau iddi o 40% ar ôl 4 wythnos amrywiant rhwng y gwasanaethau arbenigol a rhwng siroedd yn ystod 2014/15. Er na chafodd y targed o 40% ei gyflawni'n gyffredinol i'r Bwrdd Iechyd (ar 31%), bu rhai Siroedd yn agos

ati wrth i Sir y Fflint gyflawni 39%, a Dim Smygu Cymru ar draws y rhanbarth cyfan yn cyflawni 38%. Mae gwaith yn parhau i wella'r gyfradd rhoi'r gorau iddi 4 wythnos ar draws pob un o'r gwasanaethau a'r ardaloedd yng Ngogledd Cymru.

Ein Bwrdd

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am wella iechyd pobl Gogledd Cymru ac am ddarparu gofal iechyd ardderchog. Mae'n atebol i Lywodraeth Cymru trwy'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol.

Mae'r Bwrdd yn cynnwys y Cadeirydd sy'n cael ei gefnogi gan ddeg Aelod Annibynnol a'r Prif Weithredwr sy'n cael ei gefnogi gan wyth Cyfarwyddwr Gweithredol a thri Aelod Cysylltiol y

Bwrdd. Penodir y Cadeirydd a'r Aelodau Annibynnol o'r gymuned leol am yr arbenigedd penodol y gallant ei gynnis i weithrediad y Bwrdd Iechyd.

Mae'r Cyfarwyddwr yn weithwyr llawn amser sy'n gyfrifol am reoli'r Bwrdd Iechyd ar lefel weithredol.

Yn 2014/15, gwelwyd nifer sylweddol o newidiadau i aelodaeth â'r Bwrdd. Cafodd nifer o benodiadau parhaol newydd eu gwneud gan gynnwys yr Athro Trevor Purt, Prif Weithredwr a ddechreuodd ei rôl ym mis Mehefin 2014, Mrs Morag Olsen, Prif Swyddog Gweithredu; Mr Russell Favager, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Mr Geoff Lang, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth. Cafodd pedwar Aelod Annibynnol o'r Bwrdd eu penodi hefyd yn 2015.

Erbyn hydref 2014, roedd Llywodraeth Cymru wedi codi pryderon sylweddol ynghylch gwasanaethau iechyd meddwl y Bwrdd Iechyd yn gyffredinol, ei allu i reoli prosiectau cyfalaf mawr a'i berfformiad ariannol gwael. O ganlyniad, bu'r Bwrdd Iechyd yn destun ymyrraeth wedi'i thargedu gan Lywodraeth Cymru.

O ganlyniad i'r pryderon hyn a phryderon eraill, cafodd y Bwrdd Iechyd ei roi o dan fesurau arbennig gan Lywodraeth Cymru ddechrau Gorffennaf 2015 a chafodd y Prif Weithredwr ei wahardd o'i rôl.

Mae tri Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd yn cynrychioli Fforwm y Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol, Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a Chyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol ar draws Gogledd Cymru.

Yn dilyn adolygiad mawr o bwyllgorau'r Bwrdd Iechyd o fis Ionawr 2015, gwnaeth y Bwrdd Iechyd sefydlu pum Pwyllgor a thri Is-bwyllgor sy'n goruchwyllo agweddau penodol ar fusnes y Bwrdd:

Pwyllgorau

Llywodraethu Integredig
Archwilio
Cronfeydd Elusennol
Deddf Iechyd Meddwl
Tâl a Thelerau Gwasanaeth

Is-bwyllgorau

Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad
Cyllid a Pherfformiad
Strategaeth, Cynllunio a Phartneriaeth

Yn unol â'r safonau llywodraethu da sy'n ofynnol gan y GIG yng Nghymru, mae gan y Pwyllgor Archwilio y rôl o gynghori ac o roi sicrwydd i'r Bwrdd bod gan y sefydliad drefniadau llywodraethu effeithiol ar waith ac o ategu penderfynu cadarn.

Aelodau'r Pwyllgor yw Dr Christopher Tillson (Cadeirydd), y Parch Hywel M Davies, Ms Jenie Dean a Mr Keith McDonogh, y mae pob un o'r rhain yn Aelodau Annibynnol o'r Bwrdd. Nid yw Cyfarwyddwyr Gweithredol yn aelodau o'r Pwyllgor ond maent yn bresennol ynghyd â swyddogion eraill gan gynnwys cynrychiolwyr o Archwilio Mewnol a Swyddfa Archwilio Cymru a'r Gwasanaeth Gwrth-dwyll Lleol.

Mae tri Grŵp Cynghorol (y Fforwm Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol, y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid a Fforwm y Bartneriaeth Leol) yn cynnig craffu, sicrwydd, cysylltiad ac ymgysylltiad ychwanegol. Mae'r Bwrdd yn cynnal adolygiadau o berfformiad, swyddogaethau ac effeithiolrwydd ei Bwyllgorau yn gyfnodol.

Mae ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn disgrifio ein trefniadau llywodraethu, strwythur ein pwyllgor a'r system rheoli mewnol. Mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am:

- Rôl a chyfansoddiad y Bwrdd
- Trefniadau ein pwyllgor
- Ein trefniadau i reoli risg
- Prosesau Ansawdd a Llywodraethu gan gynnwys cynnydd yn ymwneud â gweithredu Gwneud yn Dda, Gwneud yn Well: Safonau ar gyfer Gwasanaethau Iechyd yng Nghymru
- Barn Pennaeth Archwilio Mewnol
- Cydraddoldeb, amrywiaeth a hawliau dynol
- Cynlluniau cyflwyno lleihau carbon
- Ein trefniadau cynllunio

Mae ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gael ar ein gwefan: www.pbc.cymru.nhs.uk

Aelodau Annibynnol y Bwrdd Iechyd

**Y Parch
Hywel
Davies**

**Ms Jenie
Dean**

**Mrs Marian
Wyn Jones**

**Mr Keith
McDonogh**

**Dr Peter Higson
Cadeirydd**

**Mrs Margaret
Hanson
Is-gadeirydd**

**Yr Athro Jo
Rycroft-
Malone**

**Mr Harri
Owen-Jones**

**Dr
Christopher
Tillson**

**Mrs Hilary
Stevens**

**Y Cyng.
Elizabeth
Roberts
(tan Ionawr
2015)**

**Y Cyng.
Bobby Feeley
(o fis Chwefror
2015)**

Yr Athro Matthew Makin
Cyfarwyddwr
Gweithredol
Meddygol a
Chyfarwyddwr
Gwasanaethau
Clinigol

Mrs Angela Hopkins
Cyfarwyddwr
Gweithredol Nysio
a Bydwreigiaeth

Mr Bob Evans Evans
Cyfarwyddwr
Gweithredol Dros
Dro Cyllid
(tan fis Awst 2014)

Mr Russell Favager
Cyfarwyddwr Gweithredol
Cyllid
(o fis Awst 2014)

Mr Geoff Lang
Prif Weithredwr
Dros Dro
(tan fis Mehefin
2014)

Mr Geoff Lang
Cyfarwyddwr
Iechyd
Cychwynnol,
Cymunedol ac
Iechyd Meddwl (tan
fis Chwefror 2015)

Mr Martin Jones
Cyfarwyddwr
Gweithredol
Gweithlu a
Datblygu'r
Sefydliad

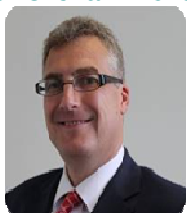
Mr Tim Lynch
Prif Swyddog
Gweithredu Dros
Dro (tan fis Medi
2014)

Ms Morag Olsen
Prif Swyddog Gweithredu
(tan fis Medi 2014)

Yr Athro Trevor Purt
y Prif Weithredwr
(O fis Mehefin 2014)

Mr Andrew Jones
Cyfarwyddwr
Gweithredol Iechyd
y Cyhoedd

Ms Sally Baxter
Cyfarwyddwr
Gweithredol Dros
Dro Cynllunio (tan
fis Ionawr 2015)

Ms Bernie Cuthel
Cyfarwyddwr Gweithredol Dros Dro Iechyd
Cychwynnol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl
(o fis Mawrth 2015)

Cyfarwyddwyr sy'n mynd i Gyfarfodydd y Bwrdd

Mr Chris Wright
Cyfarwyddwr
Gwasanaethau
Corfforaethol
(o fis Rhagfyr
2014)

Mrs Grace Lewis-Parry
Cyfarwyddwr Llywodraethu
a Chyfathrebu
(tan fis Rhagfyr 2014)

Ysgrifennydd y Bwrdd
(o fis Rhagfyr 2014)

Datganiadau o Fuddiant y Cyfarwyddwyr

Mae angen i holl aelodau'r Bwrdd ddatgan unrhyw fuddiant sydd ganddynt a allai effeithio ar eu hamhleidioldeb o ran eu gwaith yn y Bwrdd Iechyd.

Mae'r Cyfarwyddwyr ac Aelodau Bwrdd canlynol wedi datgan eu buddiannau ar gyfer 2014/15 fel y'u rhestrir isod:

Dr Peter Higson	Ymddiriedolwr Cartrefi Cymru Aelod o Gyngor Prifysgol Bangor Brawd Dr Ruth Hussey, Prif Swyddog Meddygol Cymru
Mrs Hilary Stevens	Ymddiriedolwr a Phwyllgor Gweithredol Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru Ymddiriedolwr Cyngor Gwirfoddol Cymunedol Sir Ddinbych Gofal Croesffyrdd (Gogledd Cymru) Cyfarwyddwr Unity Creative Ltd
Dr Christopher Tillson	Partner Meddyg Teulu, Canolfan Feddygol Bodnant, Bangor
Mrs Marian Wyn Jones	Aelod Cyngor - Celfyddydau Cymru Cyfarwyddwr, Canolfan Gerdd William Mathias Cysylltiadau â'r cyrff gwirfoddol neu'r cyrff eraill canlynol a all gontractio ar gyfer gwasanaethau'r GIG: Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri Aelod Cyngor Prifysgol Bangor Awdurdod S4C – Cyngor Celfyddydau Cymru
Y Cyng. Elizabeth Roberts	Aelod etholedig Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Cyfarwyddwr a Chadeirydd Grŵp Gweithredu Cymunedol Menter Siabod
Y Cyng. Bobby Feeley	Cynghorydd Sir Etholedig, Ward Rhuthun, Sir Ddinbych Aelod arweiniol Gofal Cymdeithasol, Gwasanaethau Oedolion a Phlant ac Eiriolwr Pobl Hŷn
Ms Jenie Dean	Mae aelod o'i theulu wedi'i chyflogi gan Brifysgol Bangor
Yr Athro Jo Rycroft-Malone	Priod yn gweithio i'r Bwrdd Iechyd
Mr Trevor Purt	Mae ei wraig yn gweithio i North West Commissioning, Manceinion
Mr Geoff Lang	Llywodraethwr, Coleg Cambria
Mr Tim Lynch (tan fis Medi 2014)	Mewn rôl barhaol fel Cyfarwyddwr Gweithrediadau, Ymddiriedolaeth Sylfaenol y GIG Iarlles Caer sy'n gontractwr pwysig â BIPBC. Mae ei barter sy'n cyd-fyw gydag ef yn gydymaith AQUA ac UM, a chaiff y ddau sefydliad ddarparu rhai gwasanaethau o dan gontract ar gyfer BIPBC

Mr Andrew Jones	Priod yn gweithio i BIPBC Ymddiriedolwr Dolen Cymru
Mr Bob Evans (tan fis Awst 2014)	Priod â swydd barhaol uwch yn Llywodraeth Cymru, Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol sy'n cynnwys monitro Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau ar lefel ariannol
Bernie Cuthel	Aelod o'r Corff Llywodraethu yn Nugent Care Gwaith perthnasol yn Ysbyty Glan Clwyd
Angela Hopkins	Yn gysylltiedig ag ymgysylltu a datblygu proffesiynol o ran polisi fel Cyfarwyddwr Nyrsio Gweithredol yng Nghymru gyda Choleg Brenhinol Nyrsio
Chris Wright	Partner yw Cyfarwyddwr Ymddiriedolaeth Sefydliad Prifysgol De Manceinion

Ni roddodd unrhyw aelodau eraill o'r Bwrdd Iechyd Ddatganiadau o Fuddiant mewn partïo cysylltiedig yn ystod y cyfnod.

Prif Gyfriflenni Ariannol a Nodiadau

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd lunio set o gyfriflenni ariannol blynyddol gan ddefnyddio fformat sy'n gyffredin i holl gyrff y GIG yng Nghymru. Mae'r cyfriflenni blynyddol yn destun archwiliad a chaiff barn archwilio ei chynnig gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cafodd Cyfriflenni Ariannol y Bwrdd Iechyd eu paratoi yn unol â'r fformat a'r amserlen a bennwyd gan Lywodraeth Cymru. Bu'r cyfrifon yn destun archwilio allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru a rhoddwyd barn archwilio ddiamod ar 1 Gorffennaf 2015.

Mae tystysgrif Archwilydd Cyffredinol Cymru yn cadarnhau bod y cyfriflenni ariannol cryno hyn yn gyson â'r cyfrifon llawn y cafodd barn archwilio ei rhoi wedi'i seilio arnynt.

Dylai'r cyfriflenni ariannol cryno a ddangosir gynnwys y canlynol:

- Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr (gan gynnwys Cyflawni Balans Ariannol Gweithredol a Therfyn Adnoddau Cyfalaf)
- Datganiad o Sefyllfa Ariannol
- Datganiad o Newidiadau i Ecwiti Trethdalwyr
- Datganiad o Lifoedd Arian

Nid yw'r datganiadau ariannol cryno yn cynnwys digon o wybodaeth i gynnig dealltwriaeth lawn am sefyllfa ariannol a pherfformiad y Bwrdd Iechyd. Mae set lawn o ddatganiadau ariannol cyfunol ar gael ar gais gan Gyfarwyddwr Gweithredol Cyllid, Bloc 5 Cwrt Carlton, Parc Busnes Llanelwy, Llanelwy, LL17 0JG

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	2014/15	2013/14
	£'000	£'000
Gwariant ar Wasanaethau Gofal Iechyd Cychwynnol	294,593	283,898
Gwariant ar ofal iechyd gan ddarparwyr eraill	301,471	284,247
Gwariant ar Wasanaethau Ysbyty ac Iechyd Cymunedol	836,870	780,444
	<u>1,432,934</u>	<u>1,348,589</u>
Llai: Incwm Amrywiol	123,964	117,905
Costau gweithredu net y BILI cyn llog ac enillion a cholledion eraill	1,308,970	1,230,684
Enillion Eraill	(75)	(46)
Costau cyllid	112	151
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	<u>1,309,007</u>	<u>1,230,789</u>

Perfformiad Adnoddau Refeniw

	2014/15
	£'000
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	1,309,007
Llai gwariant ar wasanaethau offthalmig cyffredinol a gwariant cyfyngedig eraill nad yw'n arian parod	<u>(929)</u>
Cyfanswm costau gweithredu	1,308,078
Dyrannu Adnoddau Refeniw	<u>1,281,462</u>
Gorwariant yn erbyn Dyraniad	<u>(26,616)</u>

Perfformiad Adnoddau Cyfalaf

	2014/15
	£'000
Gwariant cyfalaf crynswth	51,859
Llai gwerth llyfr net (NBV) eiddo, cyfarpar ac offer ac asedau anghyffwrddadwy a waredwyd	<u>(1,728)</u>
Llai grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	<u>(527)</u>
Llai rhoddion a dderbyniwyd	<u>(1,567)</u>
Tâl yn erbyn Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	48,007
Dyrannu Adnoddau Cyfalaf	<u>48,039</u>
(Gorwariant) / Tanwariant yn erbyn â Dyraniad Adnoddau Cyfalaf	<u>32</u>

	31 Mawrth 2015 £'000	31 Mawrth 2014 £'000
Asedau anghyfredol		
Eiddo, cyfarpar ac offer	502,924	473,406
Asedau anghyffwrddadwy	1,901	1,768
Masnach a chostau derbyn eraill	67,911	48,499
Cyfanswm asedau anghyfredol	572,736	523,673
Asedau cyfredol		
Rhestrau eiddo	14,899	13,627
Masnach a chostau derbyn eraill	42,359	44,588
Arian parod a chywerthyddion arian parod	1,526	1,147
	58,784	59,362
Asedau anghyfredol wedi'u dosbarthu fel rhai 'i'w dal ar Werth'	217	1,755
Cyfanswm asedau cyfredol	59,001	61,117
Cyfanswm asedau	631,737	584,790
Dyledion cyfredol		
Masnach a symiau eraill i'w talu	113,955	111,714
Darpariaethau	28,625	24,561
Cyfanswm dyledion cyfredol	142,580	136,275
Dyledion cyfredol net	(83,579)	(75,158)
Dyledion anghyfredol		
Masnach a symiau eraill i'w talu	1,217	1,264
Darpariaethau	69,438	49,629
Cyfanswm dyledion anghyfredol	70,655	50,893
Cyfanswm asedau a ddefnyddiwyd	418,502	397,622
Ariannwyd gan:		
Ecwiti drethdalwyr		
Cronfa Gyffredinol	365,752	357,043
Cronfa ailbrizio	52,750	40,579
Cyfanswm Ecwiti Trethdalwyr	418,502	397,622

Datganiad o Newidiadau i Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	Cyffredinol Cronfa £000s	Ailbrizio Cronfa wrth gefn £000s	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn £000s
Newidiadau i ecwiti trethdalwyr ar gyfer 2014/15			
Balans ar 1 Ebrill 2014	357,043	40,579	397,622
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn	(1,309,007)		(1,309,007)
Ennill net ar ailbrizio eiddo, cyfarpar ac offer	0	13,333	13,333
Amhariadau a gwrthdroadau	0	(273)	(273)
Trosglwyddo rhwng cronfeydd	889	(889)	0
Cyfanswm incwm a gwariant cydnabyddedig ar gyfer 2014/15	(1,308,118)	12,171	(1,295,947)
Cyllid net Llywodraeth Cymru	1,316,827		1,316,827
Balans ar 31 Mawrth 2015	365,752	52,750	418,502

Datganiad Llifoedd Arian am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015

	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Llifoedd Arian Parod o weithgareddau gweithredu		
Costau gweithredu net ar gyfer y flwyddyn ariannol	(1,309,007)	(1,230,789)
Symudiadau o ran Cyfalaf Gwaith	(22,150)	(9,897)
Addasiadau llifoedd arian eraill	70,083	44,118
Darpariaethau a ddefnyddiwyd	(13,332)	(13,954)
Mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu	(1,274,406)	(1,210,522)
Llifoedd Arian o weithgareddau buddsoddi		
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer	(45,406)	(45,821)
Enillion o waredu eiddo, cyfarpar ac offer	1,804	978
Prynu asedau anghyffyrddadwy	(564)	(811)
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	(44,166)	(45,654)
All-lif arian net cyn cyllido	(1,318,572)	(1,256,176)
Llifoedd arian parod o weithgareddau cyllido		
Cyllid Llywodraeth Cymru (gan gynnwys cyfalaf)	1,316,827	1,254,973
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	2,124	1,933
Cyllid net	1,318,951	1,256,906
Cynnydd mewn arian parod a chywerthyddion arian parod	379	730
Arian parod a chywerthyddion arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 1 Ebrill 2014	1,147	417
Arian parod a chywerthyddion arian parod (a gorddrafftiau banc) ar 31 Ebrill 2015	1,526	1,147

Côd Arfer Taliadau Gwell

Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i Fyrddau lechyd dalu eu holl gredydwy'r masnach yn unol â chod talu prydlon CBI a rheolau Cyfrifyddu'r Llywodraeth. Fel rhan o dargedau ariannol y Bwrdd lechyd, mae Llywodraeth Cymru wedi pennu gofyniad i dalu 95% o'r nifer o gredydwy'r nad ydynt yn rhan o'r GIG o fewn 30 diwrnod o dderbyn eu gwasanaethau. Ar gyfer 2014/15, gwnaeth y Bwrdd lechyd dangyflawni yn erbyn y targed hwn fel y'i hamlinellir isod:

	2014/15 Nifer	2014/15 £000	2013/14 Nifer	2013/14 £000
GIG				
Cyfanswm biliau a dalwyd	5,843	232,258	5,358	222,526
Cyfanswm biliau a dalwyd o fewn y targed	4,841	226,318	5,031	220,075
Canran biliau a dalwyd o fewn y targed	82.9%	97.4%	93.9%	98.9%
Heb fod yn y GIG				
Cyfanswm biliau a dalwyd	277,272	593,273	252,713	556,247
Cyfanswm biliau a dalwyd o fewn y targed	250,009	566,819	238,858	543,026
Canran biliau a dalwyd o fewn y targed	90.2%	95.5%	94.5%	97.6%
Cyfanswm				
Cyfanswm biliau a dalwyd	283,115	825,531	258,071	778,773
Cyfanswm biliau a dalwyd o fewn y targed	254,850	793,137	243,889	763,101
Canran biliau a dalwyd o fewn y targed	90.0%	96.1%	94.5%	98.0%

Atebolrwydd Pensiwn

Mae darpariaeth Cynllun Pensiwn y GIG yn diogelu gweithwyr presennol a chyn weithwyr.

Cynllun diffiniedig cenedlaethol heb ei ariannu ac yn cynnig buddion ydyw sy'n cwmpasu cyflogwyr y GIG, meddygfeydd teulu a chyrff eraill, a ganiateir dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol. O ganlyniad, nid yw'n bosibl i'r Bwrdd lechyd nodi ei gyfran ef o asedau ac atebolrwydd tanategol y cynllun.

Felly, mae Cyfriflen Cyfrifon y Bwrdd lechyd yn cynnwys cyfraniadau'r gweithwyr o 14% o gyflog pensiynadwy.

Cyfanswm cost pensiynau yn ymwneud â 2014/15 oedd £59,343,000.

Mae manylion pellach am y cynllun pensiwn ar gael yn y cyfrifon blynyddol llawn sydd ar gael ar gais i'r Cyfarwyddwr Cyllid fel y nodir ar dudalen 52.

Adroddiad Tâl

Caiff Tâl Cyfarwyddwyr Gweithredol ac uwch aelodau eraill o'r Bwrdd Iechyd, ochr yn ochr ag agweddau eraill ar delerau ac amodau eu gwasanaeth, ei bennu gan Bwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth y Bwrdd, a gafodd ei sefydlu ar 1 Ionawr 2015, yn dilyn Adolygu Pwyllgor y Bwrdd Iechyd ym mis Rhagfyr 2014. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob blwyddyn.

Yn ystod y flwyddyn ariannol, câi'r Pwyllgor ei gadeirio gan Gadeirydd y Bwrdd Iechyd, Dr Peter Higson ac roedd yn cynnwys yr Aelodau Annibynnol, Mrs Margaret Hanson, Dr Christopher Tillson a Ms Jenie Dean. Mae Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, Mr Martin Jones, yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor hefyd.

Bydd tâl uwch reolwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol a blynyddoedd ariannol yn y dyfodol yn dilyn cyfarwydddebau a roddir gan Lywodraeth Cymru. Cafodd cyflogau eu pennu gan Lywodraeth Cymru trwy system Werthuso Swyddi JESP fel rhan o Raglen Diwygio'r GIG 2009. Ni fu unrhyw godiadau blynyddol ers y dyddiad hwnnw.

Mae'r holl swyddi'n destun camau Rheoli Perfformiad, ond nid oes unrhyw elfen benodol o'r cyflog yn gysylltiedig â pherfformiad, naill ai ar ffurf ychwanegiad at neu gadw rhywfaint o'r cyflog craidd h.y. nid oes unrhyw gyflog sy'n gysylltiedig â pherfformiad neu daliadau bonws.

Mae system Rheoli Perfformiad Unigol yn dilyn yr hyn a gyhoeddir ac sy'n cael ei fandadu gan Lywodraeth Cymru fel rhan o raglen Diwygio'r GIG yn 2009.

Mae'r holl gontractau'n barhaol, gyda chyfnod rhybudd o dri mis. Cafodd amodau eu pennu gan Lywodraeth Cymru fel rhan o raglen Diwygio'r GIG yn 2009.

Ni fu unrhyw daliadau diswyddo neu becynnau ymadael ar gyfer ymddeoliad cynnar neu golli swydd i uwch aelodau o staff a gynhwysir yn yr Adroddiad Tâl.

Tablau Cyflogau a Phensiynau

Cyflogau a Lwfansau

Enw a Rôl	2014/15					2013/14						
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000
Yr Athro T Pury Prif Weithredwr (O 16/06/2014)	155-160	2,600	50-52.5	0	210-215	200-205						
Mr G Lang Prif Weithredwr Dros Dro (At 15/06/14) Cyfarwyddwr Gweithredol Gwasanaethau Cychwynnol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl (At 31/12/14) Cyfarwyddwr Strategaeth (O 01/01/15)	130-135	0	0	0	130-135	165-170	155-160	0	215-217.5	0	375-380	160-165
						125-130						
Ms M Olsen Prif Swyddog Gweithredu (O 29/09/14)	70-75	0	0	0	70-75	145-150						

Enw a Rôl	2014/15						2013/14					
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000
Yr Athro M Makin Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol a Chyfarwyddwr Gwasanaethau Clinigol	165-170	2,600	7.5-10	0	175-180		40-45	1,500	67.5-70	0	110-115	165-170
Mrs A Hopkins Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth	125-130	1,200	67.5-70	0	195-200		100-105	200	0-2.5	0	105-110	125-130
Mr J M Jones Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	125-130	1,100	0	0	125-130		125-130	0	0	0	125-130	
Mr A Jones Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd	120-125	0	0	0	120-125		120-125	0	0	0	120-125	
Mr R Favager Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid (O 11/08/14)	90-95	3,500	152.5-155	0	245-250	140-145						

Enw a Rôl	2014/15						2013/14					
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	Cyfloga u (Bandia u £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfans wm (bandia u o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000
Mr B Evans Cyfarwyddwr Cyllid Dros (O 10/08/14)	45-50	0	102.5-105	0	150-155	135-140	45-50	0	145-147.5	0	195-200	110-115
Mr C Wright Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol (01/12/14)	35-40	0	0	0	35-40	95-100						
Ms S Baxter Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro Cynllunio (at 31/12/14)	75-80	0	60-62.5	0	135-140	100-105	0-5	0	7.5-10	0	10-15	80-85
Mrs G Lewis-Parry Cyfarwyddwr Llywodraethu a Chyfathrebu (At 30/11/14)	95-100	1,600	0	0	95-100		95-100	1,500	0-2.5	0	95-100	
Ysgrifennydd y Bwrdd (O 01/12/14)												
Ms B Cuthel* Cyfarwyddwr Dros Dro Iechyd Cychwynnol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl (Secondiad) (O 01/03/15)	10-15											

Enw a Rôl	2014/15					Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	2013/14					Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)		Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000		£'000	£00	£'000	£'000	£'000	
Mr T Lynch** Prif Swyddog Gweithredu Dros Dro (At 29/09/14)	75-80						75-80					
Dr P Higson Cadeirydd	65-70	0	0	0	65-70		35-40	0	0	0	35-40	65-70
Mrs M Hanson Is-gadeirydd	55-60	0	0	0	55-60		15-20	0	0	0	15-20	55-60
Mr K McDonogh Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		25-30	0	0	0	25-30	
Mr H Owen-Jones Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		15-20	0	0	0	15-20	
Y Parch H Davies Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		15-20	0	0	0	15-20	
Mrs H Stevens Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		15-20	0	0	0	15-20	
Dr C Tillson Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		15-20	0	0	0	15-20	
Mrs M W Jones Aelod Annibynnol	15-20	0	0	0	15-20		15-20	0	0	0	15-20	

Enw a Rôl	2014/15						2013/14					
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000
Y Cyng. E M B Roberts Aelod Annibynnol (01/04/14-31/01/15)	10-15	0	0	0	10-15	15-20	15-20	0	0	0	15-20	
Ms J Dean ⁺ Aelod Annibynnol	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	
Y Cyng. B Feeley Aelod Annibynnol (O 01/02/15)	0-5	0	0	0	0-5	15-20						
Yr Athro J Rycroft-Malone ⁺⁺ Aelod Annibynnol	0	0	0	0	0							

* Mae Ms B Cuthel ar secondiad ar hyn o bryd o'i swydd barhaol gydag Ymddiriedolaeth y GIG Iechyd Meddwl a Gofal Cymdeithasol Manceinion. Mae'r gost i'r Bwrdd Iechyd am gyfnod y secondiad yn uwch na £13,127

** Mae Mr T Lynch ar secondiad ar hyn o bryd o'i swydd barhaol gydag Ymddiriedolaeth Sylfaenol y GIG Iarlles Caer. Mae'r gost i'r Bwrdd Iechyd am gyfnod y secondiad yn uwch na £79,283.

⁺ Mae Ms J Dean wedi'i chyflogi gan y Bwrdd Iechyd ac mae'n Aelod Annibynnol sy'n dod o gefndir Undebau Llafur.

⁺⁺ Yr Athro Rycroft-Malone yw cynrychiolydd y Brifysgol ar y Bwrdd.

Enw a Rôl	2014/15						2013/14					
	Cyflogau (Bandiau £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfanswm (bandiau o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000	Cyfloga u (Bandia u £5,000)	Budd mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)	Buddion pensiwn (bandiau £2,500)	Cyflog perfformiad a thaliadau bonws (bandiau o £1,000)	Cyfans wm (bandia u o £5,000)	Cyflog cyfwerth â llawn amser (os yw'n flwyddyn rannol) £'000
	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£00	£'000	£'000	£'000	£'000

Mae'n rhaid i'r Adroddiad Tâl gynnwys Cyfanswm Tâl Un Ffigwr.

Caiff cyfanswm y buddion pensiwn am y flwyddyn sy'n cyfrannu at y cyfanswm un ffigwr ei gyfrifo mewn ffordd debyg i'r dull sy'n cael ei ddefnyddio i ddeillio gwerthoedd pensiwn at ddibenion treth ac mae wedi'i seilio ar wybodaeth sy'n dod i law gan Asiantaeth Bensiynau BSA y GIG.

Caiff gwerth buddion pensiwn eu cyfrifo fel a ganlyn:

(cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn* x20) + (cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfrandaliad) – (cyfraniadau sy'n cael eu gwneud gan aelod)

*ac eithrio cynnydd oherwydd chwyddiant neu unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn

Nid yw hwn yn swm sydd wedi'i dalu gan y Bwrdd Iechyd i'r unigolyn yn ystod y flwyddyn, mae'n gyfrifiad sy'n defnyddio gwybodaeth o'r tabl buddion pensiwn. Gall llawer o ffactorau gael dylanwad ar y ffigurau hyn e.e. newidiadau mewn cyflog unigolyn, p'un a yw'n dewis gwneud cyfraniadau ychwanegol at y cynllun pensiwn o'u cyflog ai pheidio neu ffactorau prisio eraill sy'n effeithio ar y cynllun pensiwn cyfan.

Mae angen i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n ennill y tâl uchaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad.

Tâl band y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y Bwrdd Iechyd yn ystod blwyddyn ariannol 2014/15 oedd £200,000 - £205,000 (2013/14, £200,000 - £205,000). Roedd hyn 7.54 gwaith yn fwy (2013/14, 7.28) na thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £26,863 (2013/14, £27,802). Y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog uchaf yn 2014/15 ac yn 2013/14 yw'r Prif Weithredwr.

Yn 2014/15, gwnaeth wyth (2013/14, tri) o weithwyr dderbyn tâl a oedd yn uwch na thâl y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf. Roedd tâl yr wyth gweithiwr yn amrywio rhwng £200,000 - £205,000 a £310,000 - £315,000 (2013/14 £200,000 - £205,000 a £220,000 - £225,000); uwch glinigwyr yw'r holl weithwyr hynny.

Mae cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog, tâl ar wahân sy'n gysylltiedig â pherfformiad, a buddion mewn nwyddau. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerthoedd trosglwyddo pensiynau sy'n gyfwerth ag arian parod.

Mae'r gymhareb wedi cynyddu yn ystod 2014/15, gan fod y tâl canolrifol wedi gostwng yn ymylol er nad yw cyflog y cyfarwyddwr sy'n ennill y tâl uchaf wedi newid. Mae rhaniad niferoedd staff ar fandiau 2 a 3 (Cyflog Byw 2) yr Agenda ar gyfer Newid wedi newid y gwerth canolrifol, sydd wedi'i seilio ar gyflog blynyddol llawn amser yr holl weithwyr, gan gynnwys staff rhan-amser a staff banc. Mae cyfanswm nifer y staff sydd wedi'u cyflogi trwy gydol y flwyddyn wedi parhau i fod yn gymharol gyson. Gwnaeth nifer y staff asiantaeth a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn gynyddu.

	2014/15	2013/14
Band Cyfanswm Tâl y Cyfarwyddwr â'r Cyflog Uchaf	£202,500	£202,500
Cyfanswm Dâl Canolrifol	£26,863	£27,802
Cymhareb	7.54	7.28

Cafodd tâl o £187 ei ddyrannu i'r rhan fwyaf o staff y GIG ac eithrio rheolwyr ar lefel uchel iawn; gwnaeth bron i 94% o staff dderbyn dyraniad tâl trwy chwyddiant, tra bod 23% o staff wedi cael dilyniant cyflog cynyddol yn eu graddfeydd cyflog.

Buddion Pensiwn

	Cynnydd Gwirioneddol mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500)	Cynnydd Gwirioneddol mewn Cyfrandaliad (bandiau o £2,500)	Cyfanswm pensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Cyfrandaliad sy'n gysylltiedig â phensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31/03/14	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31/03/15	Cynnydd go iawn mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Yr Athro T Purt y Prif Weithredwr (O 16/06/2014)	2.5-5.0	7.5-10.0	35-40	105-110	751	-	-
Mr G Lang Prif Weithredwr Dros Dro (At 15/06/14) Cyfarwyddwr Gweithredol Gwasanaethau Cychwynnol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl (At 31/12/14) Cyfarwyddwr Strategaeth (O 01/01/15)	(7.5-10.0)	(27.5-30.0)	45-50	145-150	999	867	(132)
Ms M Olsen Prif Swyddog Gweithredu (O 29/09/14)	0-2.5	0-2.5	30-35	90-95	550	573	22
Yr Athro M Makin Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol a Chyfarwyddwr Gwasanaethau Clinigol	0-2.5	0-2.5	35-40	115-120	595	604	9

	Cynnydd Gwirioneddol mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500)	Cynnydd Gwirioneddol mewn Cyfrandaliad (bandiau o £2,500)	Cyfanswm pensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Cyfrandaliad sy'n gysylltiedig â phensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyferth ag Arian Parod ar 31/03/14	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyferth ag Arian Parod ar 31/03/15	Cynnydd go iawn mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Mrs A Hopkins Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio a Bydwreigiaeth	2.5-5.0	10.0-12.5	40-45	120-125	830	940	110
Mr J M Jones Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithlu a Datblygu Sefydliadol	0-2.5	0-2.5	50-55	150-155	980	1,013	33
Mr A Jones Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd	0-2.5	0-2.5	40-45	125-130	723	752	30
Mr R Favager Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid (O 11/08/14)	5.0-7.5	20-22.5	55-60	165-170	727	941	214
Mr B Evans Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro (at 10/08/14)	2.5-5.0	12.5-15.0	50-55	155-160	1,027	1,170	143
Mr C Wright Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol (01/12/14)	-	-	-	-	-	-	-

	Cynnydd Gwirioneddol mewn Pensiwn wedi'i Gronni (bandiau o £2,500)	Cynnydd Gwirioneddol mewn Cyfrandaliad (bandiau o £2,500)	Cyfanswm pensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Cyfrandaliad sy'n gysylltiedig â phensiwn wedi'i gronni ar 31 Mawrth 2015 (bandiau o £5,000)	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyferwerth ag Arian Parod ar 31/03/14	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyferwerth ag Arian Parod ar 31/03/15	Cynnydd go iawn mewn Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ms S Baxter Cyfarwyddwr Cyllid Dros Dro Cynllunio (at 31/12/14)	2.5-5.0	7.5-10.0	15-20	50-55	270	337	68
Mrs G Lewis-Parry Cyfarwyddwr Llywodraethu a Chyfathrebu (At 30/11/14)	0-2.5	0-2.5	30-35	90-95	579	604	25
Ysgrifennydd y Bwrdd (O 01/12/14)							

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyferwerth ag Arian Parod i'r Athro Purt yw dim, gan na chaiff unrhyw werth ei ddarparu ar gyfer aelodau Cynllun Pensiwn 1995 sy'n 60 oed ac yn hŷn.

Nid yw Mr C Wright yn aelod o Gynllun Pensiwn y GIG mwyach.

Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyferwerth ag Arian Parod - Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyferwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf wedi'i asesu trwy actiwari buddion y cynllun pensiwn sy'n cael eu cronni gan aelod ar adeg benodol. Y buddion wedi'u prisio yw buddion yr aelod wedi'u cronni a phensiwn unrhyw briod dilynol sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn neu drefniant arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn penderfynu trosglwyddo'r buddion sydd wedi'u cronni yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w aelodaeth gyfan â'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn rôl uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddo. Mae ffigurau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn arall mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fudd pensiwn ychwanegol sydd wedi'i gronni i'r aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei gost ei hun. Caiff CETVs eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau a'r fframwaith a bennir gan yr Institute and Faculty of Actuaries.

Cynnydd Gwirioneddol mewn CETV - Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir gan y cyflogwr i bob pwrpas. Mae'n ystyried y cynnydd wedi pensiwn wedi'i gronni oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y gweithiwr(gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion sy'n cael eu trosglwyddo o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Pecynnau ymadael a thaliadau diswyddo

	2014/15	2014/15	2014/15	2014/15	2014/15	2014/15	2014/15	2014/15	2013/14	2013/14
Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys unrhyw elfen tâl arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Cost diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill	Cost ymadawiadau eraill	Cyfanswm nifer pecynnau ymadael	Cyfanswm cost pecynnau ymadael	Nifer yr ymadawiadau lle mae taliadau arbennig wedi'u gwneud	Cost yr elfen arbennig sydd wedi'i chynnwys mewn pecynnau ymadael	Cyfanswm nifer pecynnau ymadael	Cyfanswm cost pecynnau ymadael
	Rhifau cyflawn yn unig	£oedd	Rhifau cyflawn yn unig	£oedd	Rhifau cyflawn yn unig	£oedd	Rhifau cyflawn yn unig	£oedd	Rhifau cyflawn yn unig	£oedd
llai na £10,000	0	0	0	0	0	0	0	0	4	12,376
£10,000 i £25,000	0	0	0	0	0	0	0	0	4	58,138
£25,000 i £50,000	0	0	0	0	0	0	0	0	1	35,025
£50,000 i £100,000	0	0	2	120,410	2	120,410	0	0	0	0
£100,000 i £150,000	1	135,610	0	0	1	135,610	0	0	1	107,738
£150,000 i £200,000	0	0	0	0	0	0	0	0	1	199,870
mwy na £200,000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	1	135,610	2	120,410	3	256,020	0	0	11	413,147

Mae'r tabl hwn yn adrodd ar nifer a gwerth y pecynnau ymadael y manteisir arnynt gan staff sy'n gadael y Bwrdd Iechyd yn ystod y flwyddyn. Er y rhoddir cyfrif am y costau ymadael yn llawn ym mlwyddyn yr ymadawiad, efallai y bydd y treuliau sy'n gysylltiedig â'r ymadawiadau hyn wedi'u cydnabod yn rhannol neu'n llawn mewn cyfnod blaenorol. Mae datgeliadau ychwanegol am ddiswyddiadau gorfodol wedi'u dangos am y tro cyntaf yn 2014/15, ac mae ffigyrau cymharol ar gyfer 2013/14 wedi'u hailddatgan er cysondeb.

Mae costau diswyddo a chostau ymadael eraill wedi'u talu yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau'n Gynnar Gwirfoddol (VERS) y GIG. Y Bwrdd Iechyd sy'n talu costau ychwanegol yn ymwneud ag ymddeol yn gynnar ac nid cynllun Pensiynau'r GIG. Nid yw costau ymddeol oherwydd salwch wedi'u cynnwys yn y tabl hwn, gan eu bod yn cael eu talu gan Gynllun Pensiynau'r GIG. Mae rhagor o fanylion wedi'u darparu yn y Cyfrifon Blynyddol Nodyn 5.3: Ymddeol oherwydd salwch.

Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf wedi'i asesu trwy actiwari buddion y cynllun pensiwn sy'n cael eu cronni gan aelod ar adeg benodol. Y buddion wedi'u priso yw buddion yr aelod wedi'u cronni a phensiwn unrhyw briod dilynol sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn neu drefniant arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn penderfynu trosglwyddo'r buddion sydd wedi'u cronni yn ei gynllun blaenorol.

Mae'r ffigyrau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w aelodaeth gyfan â'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn rôl uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddi. Mae ffigyrau CETV a'r manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn arall mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn y GIG. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fudd pensiwn ychwanegol sydd wedi'i gronni i'r aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei gost ei hun. Caiff CETVs eu cyfrifo yn unol â'r canllawiau a'r fframwaith a bennir gan yr Institute and Faculty of Actuaries.

Cynnydd Gwirioneddol mewn CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir gan y cyflogwr i bob pwrpas. Mae'n ystyried y cynnydd wedi pensiwn wedi'i gronni oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion sy'n cael eu trosglwyddo o gynllun neu drefniant arall) ac mae'n defnyddio ffactorau priso'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Sicrwydd a Phenodeion Oddi ar y Gyflogres

Ar gyfer 2013/14 a thu hwnt, mae Trysorlys Ei Mawrhydi yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff sector cyhoeddus adrodd ar drefniadau lle y caiff unigolion eu talu trwy eu cwmnïau eu hunain (ac felly maent yn gyfrifol am eu trefniadau treth ac yswiriant gwladol eu hunain).

DAO (Cymru) 01/14 - Adolygiad o Drefniadau Treth Penodeion Sector Cyhoeddus - Mae Hysbysiad o Weithredu gan Gyrff Hyd Braich Llywodraeth Cymru a roddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl Gyrff Hyd Braich gydymffurfio â'r gofynion hyn.

Tabl 1: Ar gyfer yr holl ymrwymadau oddi ar y gyflogres o 31 Mawrth 2015, am fwy na £220 y dydd ac sy'n para'n hwy na chwe mis

Nifer yr ymrwymadau sy'n bodoli o 31 Mawrth 2015	36
O'r rhain...	
Nifer sydd wedi bodoli ers llai na blwyddyn ar adeg adrodd	15
Nifer sydd wedi bodoli rhwng un flwyddyn a dwy flynedd ar adeg adrodd	12
Nifer sydd wedi bodoli rhwng dwy flynedd a thair blynedd ar adeg adrodd	5
Nifer sydd wedi bodoli rhwng tair blynedd a phedair blynedd ar adeg adrodd	0
Nifer sydd wedi bodoli rhwng pedair blynedd neu fwy ar adeg adrodd	4

Tabl 2: Ar gyfer yr holl ymrwymadau newydd oddi ar y gyflogres, neu'r rhai sydd wedi cyrraedd chwe mis o ran hyd, rhwng 1 Ebrill 2014 a 31 Mawrth 2015, am fwy na £220 y dydd ac sy'n para'n hwy na chwe mis

Nifer yr ymrwymadau newydd, neu'r rhai sydd wedi cyrraedd chwe mis o ran hyd, rhwng 1 Ebrill 2014 a 31 Mawrth 2015	1
Nifer yr uchod sy'n cynnwys cymalau contract sy'n rhoi'r hawl i'r adran gofyn am sicrwydd o ran treth incwm a rhwymedigaethau Yswiriant Gwladol	26
Nifer y rheiny y gofynnwyd am sicrwydd ar eu cyfer	36
O'r rhain...	
Nifer y rheiny y derbyniwyd sicrwydd ar eu cyfer	16
Nifer y rheiny na dderbyniwyd sicrwydd ar eu cyfer	20
Nifer sydd wedi'u terfynu o ganlyniad i'r ffaith na chafwyd sicrwydd.	0

Tabl 3: Ar gyfer ymrwymadau oddi ar gyflogres unrhyw aelodau o'r bwrdd, a/neu, uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, rhwng 1 Ebrill 2014 a 31 Mawrth 2015

Nifer yr ymrwymadau oddi ar gyflogres aelodau o'r bwrdd, a/neu, uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, yn ystod y flwyddyn ariannol.	1
Nifer yr unigolion sydd wedi'u hystyried yn "aelodau o'r bwrdd, a/neu'n uwch swyddogion â chyfrifoldeb ariannol sylweddol" yn ystod y flwyddyn ariannol. Dylai'r ffigwr hwn gynnwys ymrwymadau oddi ar y gyflogres ac ar y gyflogres hefyd.	0

Adroddiad y Swyddog Atebol

Archwilydd Allanol statudol y Bwrdd Iechyd yw Archwilydd Cyffredinol Cymru, a chaiff y gwaith archwilio allanol ei wneud ar ei ran gan staff Swyddfa Archwilio Cymru.

Roedd gwaith a wnaed gan Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnwys archwiliad o'r Datganiad o Gyfrifon am y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2014 a 31 Mawrth 2015, yn ogystal â chynnig barn ar drefniadau'r Bwrdd Iechyd o ran sicrhau gwerth am arian. Y ffi archwilio a drethwyd ar gyfer 2014/15 oedd £456,000.

Datganiad y Cyfarwyddwyr ar Ddatgeliadau Archwilio

Mae'r Cyfarwyddwyr wedi cadarnhau eu bod wedi cymryd pob cam y dylid ei gymryd, fel Cyfarwyddwyr, i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i ddeall bod Archwilwyr y Bwrdd Iechyd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno. Cyn belled â'u bod yn ymwybodol, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw Archwilwyr y Bwrdd Iechyd yn ymwybodol ohoni.

Datganiad o Gyfrifoldebau fel Prif Weithredwr Dros Dro

Ar 22 Mehefin 2015, cefais fy mhenodi'n Swyddog Atebol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Mae cyfrifoldebau perthnasol y Swyddogion Atebol, gan gynnwys eu cyfrifoldeb o ran priodoldeb a chysondeb y cyllid cyhoeddus y maent yn atebol amdanynt, ac o ran cadw cofnodion priodol, wedi'u hamlinellu yn Memorandwm y Swyddog Atebol a roddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred, rwyf wedi cyflawni'r cyfrifoldebau'n briodol a amlinellir yn fy llythyr penodi fel Swyddog Atebol.

Mr Simon Dean
Prif Weithredwr Dros Dro

24 Mehefin 2015

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar y Datganiadau Ariannol Cryno

Rwyf wedi craffu ar y datganiadau ariannol cryno a geir yn Adroddiad Blynyddol Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr ar dudalen 53 hyd at dudalen 56.

Cyfrifoldebau priodol y Swyddog Atebol a'r archwilydd

Mae'r Swyddog Atebol yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol. Fy nghyfrifoldeb i yw adrodd fy marn innau ar gysondeb y datganiadau ariannol cryno â'r datganiadau ariannol statudol, a'r rhan archwiliadwy o'r adroddiad tâl. Rwyf hefyd wedi darllen y wybodaeth arall a geir yn yr Adroddiad Blynyddol ac yn ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau perthnasol â'r datganiadau ariannol cryno ac â'r datganiadau ariannol llawn.

Sail y farn

Ymgymerais â'm gwaith yn unol â Bwletin 2008/3 'Datganiad yr archwilydd ar y datganiadau ariannol cryno' a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol i'w defnyddio yn y Deyrnas Unedig.

Barn

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol cryno'n gyson â'r datganiadau ariannol statudol a'r rhan archwiliadwy o adroddiad tâl Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ac rwyf wedi rhoi barn ddiamod ar sail hynny.

Nid wyf wedi ystyried effeithiau unrhyw ddigwyddiadau rhwng y dyddiadau pan lofnodais fy adroddiad ar y datganiadau ariannol llawn, sef 1 Gorffennaf 2015 a dyddiad y datganiad hwn.

Rwyf wedi rhoi adroddiad sylweddol ar gyfrifon yn amlygu'r ddwy ddyletswydd ariannol newydd sy'n berthnasol o 2014/15, perfformiad Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr gyferbyn â nhw ar gyfer 2014/15, a'r goblygiadau ar gyfer 2015/16. Mae'r adroddiad hwn ar gael gyda'r datganiadau ariannol statudol.

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y caiff y datganiadau ariannol eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol cryno a'r datganiadau ariannol llawn hefyd.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
12 Awst 2015

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Os bydd arnoch angen copi o'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2014/15 mewn fformat amgen h.y. print mawr, neu os hoffech gopi caled, cysylltwch â'r canlynol:

Y Tîm Cyfathrebu
Ysbyty Gwynedd
Penrhosgarnedd
Bangor
Gwynedd
LL57 2PW

(01248) 384776

Mae fersiwn PDF lawn ar gael ar ein gwefan hefyd:

www.pbc.cymru.nhs.uk